

BOMBAJ

Kongres KP Indije
osudio politiku
Pekinga

MOSKVA

Podrška
aktivnosti
Ujedinjenih naroda

ZAGREB

Štab za obranu
od poplave
opet na okupu

Čestitka I. Gošnjaka maršalu Titu

BEOGRAD, 20. prosinca (Tanjug) — Zamjenik Vrhovnog komandanta oružanih snaga SFRJ i državni sekretar za narodnu obranu general armije Ivan Gošnjak uputio je Vrhovnom komandantu oružanih snaga SFRJ maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu slijedeću čestitku:

»U ime vojnika i stariješna Jugoslavenske narodne armije i u svoje lično upućujem Vam, druže Maršale, najsrdačnije čestitke povodom godišnjice oružanih snaga Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

U težnji da pronađemo najbolja rješenja za daljnje jačanje narodne obrane, uvijek podsticani i rukovođeni Vašim mislima, mi smo i u ovoj godini radili na daljem razvijanju narodne obrane, izgradnji Armije, jačanju njenog idejno-političkog jedinstva i povezanosti naroda i Armije. Zahvaljujući brizi zajednice naša se Armija oprema s novim, suvremenijim borbenim sredstvima, stalno se povećava njena borbeni spremnost.

Druže Maršale, u izvršavanju zadataka mi smo bili nadahnuti jedinstvom pogleda, visokom disciplinom, prisnim drugarstvom i duhom bratstva i jedinstva.

Svi pripadnici Jugoslavenske narodne armije, a posebno komunisti, duboko svjesni svoje odgovornosti, prihvataju odluku Vrhovnog komandanta i spremni su za svaku žrtvu.

Predsjednik još nije izabran

RIM, 20. prosinca (23 sata — Tanjug) — Osmo glasanje za predsjednika Republike, koje je održano večeras na zajedničkoj sjednici oba doma talijanskog Parlamenta, također je završeno bez rezultata. Ni jedan od kandidata nije dobio propisanu većinu od 482 glasa.

Kandidati su dobili večeras slijedeći broj glasova: Giovanni Leone 312, Umberto Terracini 252, Amintore Fanfani 132, de Marsanici 38, Giulio Pastore 34, razni kandidati i prazni listići 35, uzdržanih od glasanja bilo je 148.

Službeni kandidat demokršćanskog rukovodstva, Giovanni Leone ponovno je zadovoljao, ali samo za jedan glas. Jedinu cilj insistiranja na njegovoj kandidaturi moglo je da bude provjeravanje efekta kod demokršćanskih poslanika i senatora poziva koje im je uputilo rukovodstvo stranke da poštuju partijsku disciplinu i jedinstvo. Iz izbornog rezultata proizlazi, međutim, da ovi pozivi nisu imali željeni odjek.

Novost osmog glasanja je

se ovdje također kao demonstracija protiv postupka demokršćanskog rukovodstva, koje nastoji da pod svaku cijenu nametne kandidata koji iz dana u dan gubi upravo demokršćanske glasove.

Komunisti su glasali i dalje za svog kandidata Terracinija u očekivanju da će se situacija ipak razjasniti, kako bi mogli da odluče kome kandidatu će dati svoj paket glasova.

Osmo glasanje je također pokazalo da su se svi pregovori unutar i izvan lijevog centra, koji su se održavali preko čitave protekle noći i današnjeg dana, završili bez ikakvog rezultata.

Predsjednik Skupštine Bucciarelli-Ducci sazvao je stoga Parlament na deveto

GENERALI VRSE
UDARE, VOJNICI
ZLOČINE

Jedan zarobljeni pripadnik pokreta Vijetkong vezanih očiju guran prema strelištu

Djelomični državni udar u Sajgonu

SAJGON, 20. prosinca — Prema izvještajima stranih agencija južnovijetnamski vojni šefovi raspustili su visoko nacionalno vijeće Južnog Vijetnama i uhapsili sedam članova ovog vijeća. Vojni šefovi tvrde da su vijeće raspustili uz prethodno odobrenje južnovijetnamskog državnog šefa Fan Kak Sua i premijera Tran Van Huonga.

Poslije ove akcije vojnih šefova prekinute su sve telekomunikacione veze Sajgona s inozemstvom. Ne zna se da li je do prekidanja ovih veza došlo na zahtjev vojnih šefova, ili iz nekih drugih razloga.

Vojno vijeće, koje je formirano prije dva dana, objavilo je danas proklamaciju o raspuštanju visokog nacionalnog vijeća. U proklamaciji se kaže da je raspuštanje civilnog vijeća izvršeno radi »čišćenja elemenata koji su spriječavali reorganizaciju oružanih snaga i slabili anti-komunistički potencijal«.

U proklamaciji se izražava povjerenje oružanih snaga

u cilju postizanja nacionalnog jedinstva, uništenja komunista i spasavanja nacije. Zato oružane snage neće dozvoliti nijednom pojedincu ili grupi da žrtvuje vojnike radi vlastitih ambicija«.

Ovo je treći udar koji je za nešto više od 12 mjeseci izvršila u Južnom Vijetnamu grupa mladih oficira, takozvanih »mladoturaka«.

Reuter javlja da bi uskoro moglo doći do prisilnog penzioniranja oko 40 generala i viših oficira. Ovu mjeru nedavno je zatražila grupa generala koja je glavnom komandantu i šefu vojnog vijeća generalu Kanu postavila ultimatum, zahtijevajući da

Burnham

Uhapšeni

sebnosti, duboko svjesni svoje odgovornosti, prihvaćaju odluke VIII kongresa Saveza komunista Jugoslavije i spremni su da s punim elanom rade na njihovom ostvarivanju.

Saljući Vam naše vojničke pozdrave obećavamo da ne ćemo žaliti napora u daljnjoj izgradnji naših oružanih snaga, sigurnog oslonca nezavisnosti slobode naše socijalističke zajednice.

»Pravda« analizira 1964. godinu

MOSKVA, 20. prosinca (Tanjug) — U dužem zapaženom članku, pod naslovom »Za kompaktnost demokratskih snaga«, organ CK KPSS »Pravda« sumirao je kretanja i događaje koji su se odigrali na međunarodnoj areni u 1964. godini. S tim u vezi u članku se kaže da su inozemni komentatori skloni da usmjere pažnju prije svega na smjene državnika u nizu zemalja. do kojih je došlo u 1964. godini. »Pravda«, međutim, smatra da su osnovne karakteristike međunarodnih zbivanja u godini koja ističe — jačane snage mira, porast klasne borbe u kapitalističkim zemljama, snažan razvoj narodnooslobodilačkih pokreta i približavanje stavova svih progresivnih snaga u borbi za zajedničke ciljeve.

»Pravda« ukazuje da su bile neosnovane iluzije imperijalističkih krugova da u mjetno suprotstave principe miroljubive koegzistencije i ekonomskog takmičenja država s različitim uređenjem stalnoj podršci koju SSSR i druge socijalističke zemlje ukazuju borbi naroda za oslobođenje. Također se kaže da su propali pokušaji pritiska na komuniste da se odreknu svojih principa, marksističko-lenjinističke ideologije i politike.

Ne spominjući CK KP Kine, »Pravda« s tim u vezi piše da »postoje ljudi koji tvrde da tobože lenjinski vanjskopolitički kurs miroljubive koegzistencije dva sistema znači »kapitulaciju pred imperijalizmom« i da je tobože suvremena generalna linija komunista »nanižala veliku štetu« međunarodnom radničkom i demokratskom pokretu.

Životna praksa je opovrgla takva neosnovana tvrdjenja kaže i dalje list da su u uslovima miroljubivog razvoja, u proteklom periodu, svjetski socijalistički sistem međunarodna radnička klasa i nacionalno-oslobodilački pokret ostvarili nove, značajne uspjehe.

Analizirajući dalje ovogodišnja kretanja i pojave u

Novost osmog glasanja je kolektivna apstinencija socijalista, socijal-demokrata i republikanaca, koji su odstupili od kandidature Saragata. Njihov gest je djelovao iznenađujuće, jer se očekivala nova kandidatura u smislu kako je predložio Saragat u jednom pismu šefovima triju lajičke stranke lijevog centra. Apstinenciju ovih tumači

Buciarelli-Ducci sazvao je stoga Parlament na deveto glasanje za sutra u 11 sati.

Kome pokloniti povjerenje

(Specijalno za »Vjesnik«)

RIM, 20. prosinca (17 sati — tel.) — Italija je još uvijek bez predsjednika, jer se političke partije ne mogu sporazumjeti kome da poklone svoje povjerenje. U dvorani parlamenta na Montecitorioju već sedam su puta poslani i senatori stajali svoje glasačke listiće u urnu. Predsjednik Buciarelli-Ducci pročitao je sedam puta po 950 listića s raznim imenima kandidata, no još uvijek nije uspio da jedno ime ponovi 482 puta koliko je glasova potrebno da se postane predsjednik Republike.

Bilo je potrebno sedam glasanja da bi se uvidjelo da je za izlaz iz kompleksnog čor-sokaka neophodno više realizma, elastičnosti i usklađivanja s vremenom u kome se živi. Izgleda da toga najviše nedostaje demokratskom rukovodstvu koje se i poslije sedam uzastopnih poraza svog službenog kandidata Leonea nije odreklo upornog inzistiranja na njegovoj kandidaturi.

Sinoćnje glasanje je u osnovi ostalo na starim pozicijama osim što su se liberali pridružili Leoneu i što je Pastore dobio čitavih 40 glasova. Figuriranje trojice demokratskih kandidata u velikom neslaganju koje postoji u redovima najveće talijanske stranke. Ostale partije lijevog centra ostale su na Saragatu, a komunisti na Terracini. Liberali su svoje glasanje za Leonea obrazložili strahovanjem da novi predsjednik ne bude izabran glasovima komunista »uz podršku demokratske pobune«. U međuvremenu Saragat je uputio pismo partijama koje ga podržavaju izražavajući im svoju zahvalnost i ističući spremnost da se povuče ako je to potrebno da bi se oko neke druge ličnosti okupila potrebna demokratska većina.

U takvoj atmosferi pune neizvjesnosti i nepopustljivosti (Nastavak na 4. strani)

DOSADAŠNJI GLAVNI RIVALI
Giovanni Leone, Umberto Terracini, Giuseppe Saragat i Amintore Fanfani (odozgo prema dolje)

Proslavljena 20-godišnjica I kongresa pravnika

GLINA, 20. prosinca (tel.) — Danas poslije dvadeset godina ponovo su se u Glini sastali učesnici Prvog kongresa narodnih pravnika Hrvatske, koji je održan od 11. do 13. kolovoza 1944. Njihov broj je prorijeđen. U istoj onoj dvorani gdje je otvoren i završen Prvi kongres narodnih pravnika Hrvatske, na okupu se danas našlo oko 200 preživjelih učesnika kongresa.

Današnjem skupu prisustvovali su Mika Špiljak, predsjednik Izvršnog vijeća Sabora, Čedo Borčić, član Izvršnog vijeća, dr Leo Geršković, predsjednik Organizaciono-političkog vijeća Sabora i učesnik Prvog kongresa, dr Josip Brčić, predsjednik Vrhovnog suda SR Hrvatske i drugi gosti, među kojima predstavnici Udruženja pravnika Jugoslavije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, društveno-politički rukovodioci sisačkog kotara i glinske komune.

Skup preživjelih učesnika narodnih pravnika Hrvatske, kojem je danas predsjedavao dr Miljenko Prottega, predsjednik Saveza društava pravnika Hrvatske, položio je vijenac na spomenik žrtava fašizma i ko-

U proklamaciji se izražavao povjerenje oružanih snaga Fan Kak Suu kao šefu države i podrška civilnoj vladi premijera Tran Van Huonga.

Raspušteno vijeće fungiralo je kao jedna vrsta parlamenta. Vojni šefovi — među njima admiral Cang Dan Kang, i generali Ngijen Canh Ti i Ngijen Van Tije — tražili su od premijera Tran Van Huonga da u roku od tri mjeseca formira novi parlament.

Prema nekim izvještajima admiral i dva generala sastali su se s američkim ambasadorom u Sajgonu Taylorom i obavijestili ga o tome da su izvršili »djelomični državni udar«. Vojni šefovi — prema proklamaciji koju je prenio danas južnovijetnamski radio — spremni su da budu posrednici između svih oprečnih struja

ultimatum, zahtijevajući da pruži otvorenu podršku civilnoj vladi ili da napusti položaj. Vojno vijeće je formirano prije dva dana sa zadatkom da daje svoje mišljenje o najkrupnijim odlukama koje se tiču vojnih pitanja.

Tvrđi se, međutim, da je vojno vijeće formirano na zahtjev nekih ključnih vojnih jedinica sa zadatkom da kontrolira glavnog komandanta, generala Kana. Većinu njegovih članova čine komandanti borbenih jedinica.

Prema posljednjim izvještajima, od 17 članova raspuštenog visokog vijeća, formiranog krajem rujna ove godine, 14 je stavljeno u kućni pritvor. Tvrđi se da su u kućni pritvor stavljena i 22 viša oficira, među njima tri generala.

(Nastavak na 4. strani)

sturnicu poginulih članova Gradskog narodnog odbora Gline. Minutom šutnje odata je počast svim poginulim znanim i neznanim borcima i herojima NOB-a.

Referat o toku i značaju Prvog kongresa narodnih pravnika Hrvatske podnio je akademik dr Ferdo Čulinović. Skup učesnika kongresa pozdravili su Draginja Metikoš, predsjednik Općinske skupštine Gline, a u ime Sabora Hrvatske i predsjednika Ivana Krajačića, pozdrave skupu izručio je dr Leo Geršković. Skup su, također pozdravili Jernej Stantej, predstavnik pravnik Socijalističke Republike Slovenije, Bogomil Brajković u ime pravnik Bosne i Hercegovine, dr Mirko Petrović u ime Saveza udruženja pravnik Jugoslavije. U ime Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti učesnike kongresa je pozdravio akademik dr Ivo Krbek, koji je učestvovao i na kongresu prije 20 godina.

Govornici su istakli značenje koje je imao Prvi kongres narodnih pravnik Hrvatske i veliku ulogu pravnik u narodnooslobodilačkoj borbi i izgradnji socijalističkog društva.

U svom referatu akademik dr Ferdo Čulinović evocirao je uspomene na rad kongresa i prikazao njegov rad i rezultate (Nastavak na 4. strani)

Burnnam teško sastavlja vladu

GEORGETOWN, 20. prosinca Novi predsjednik vlade Britanske Gijane Forber Burnham, koji je u petak službeno preuzeo dužnost, naišao je na ozbiljne teškoće u formiranju vlade.

Od 12 članova vlade do sada je imenovano samo pet, pošto su pregovori između Burnhamove stranke Nacionalnog kongresa i Daguiarove stranke Ujedinjenih snaga prekinuti. Ove dvije stranke koje su na nedavnim izborima dobile manji broj glasova od Džaganove Narodne progresivne stranke, odlučile su da u novom parlamentu udruže svoje snage kako bi suprotstavili svoju većinu jakoj Džaganovoj parlamentarnoj grupi.

Dvije stranke, koje predstavljaju interese posjednika i prokolonijalnih krugova, nisu se, međutim, složile o ulozi koju stranka Ujedinjenih snaga, koja je dobila

manji broj glasova od stranke Nacionalnog kongresa, treba da ima u Burnhamovoj vladi.

Prema Reuteru, postoje dvije mogućnosti za nagodbu između ovih dviju stranaka — ili puno sudjelovanje stranke Ujedinjenih snaga u vladi, ili svodenje njene uloge na parlamentarnu podršku stranci Nacionalnog kongresa. Tvrđi se da je Daguiar više sklon ovom drugom rješenju čemu se, međutim, protive vodeći članovi njegove stranke.

Očekuje se da će pregovori između dviju stranaka biti nastavljeni kada se Piter Daguiar vrati iz Londona gdje u ponedjeljak treba da se sastane s britanskim ministrom za kolonije Greenwoodom.

fašisti

RIM, 20. prosinca (Tanjug) — Milanska policija saopćila je da je identificirala trojicu neofašista koji su prije neki dan pokušali da izvrše atentat bombama na zgradu organa Komunističke partije Italije »Unità« u Milanu. Prilikom ovog atentata nije došlo do eksplozije, pošto je dinamična bomba, slučajno na vrijeme otkrivena. Dva dana kasnije, međutim, izvršena su još dva atentata u Milanu — i to kod zgrade jugoslavenskog konzulata i kod jednog lokala Komunističke partije. U oba slučaja bačene ili podmetnute bombe su eksplodirale i prouzrokovale materijalnu štetu. Samo pučkim slučajem nije bilo ljudskih žrtava.

U saopćenju milanske kvesture se kaže da su kao krivci ovih atentata identificirani Antonio Zanchi, vlasnik jednog malog industrijskog poduzeća u likvidaciji i još dvojica članova neofašističkog socijalnog pokreta — Alberto Moncadari i Luigi Radice. U stanu prvoga, policija je pronašla oko 40 dinamičnih bombi, zatim veliku količinu električnih detonatora i fitilja za potpaljivanje. Metalne cijevi napunjene dinamitom, koje su se nalazile u skrovištu kod Zanchija, identične su s onim (Nastavak na 4. strani)

U nedjelju su odigrane posljednje utakmice jesenske sezone nogometnog prvenstva Jugoslavije. Postignuto je i nekoliko rezultata koji se mogu smatrati iznenađenjima: »Sarajevo« je na svom terenu sa 4:0 svladalo »Dinamo«, »Rijeka« je sa 3:1 pobijedila »Crvenu zvezdu«, dok je »Partizan«

u Nikšću igrao sa »Sutjeskom« 1:1. Naslov jesenskog prvaka pripao je tako ipak »Partizanu«.

Na slici: prizor s utakmice »Zagreb« — »Željezničar« 2:3 Bujanj (u bijelom dresu) je gurnuo loptu u vrata gostiju, Radović ju je naknadno zabacio u polje, a sudac dr Gugić je ocijenio da pogotak nije bilo.

Nevrijeme u Italiji

RIM, 20. prosinca (AFP) — Mnoge krajeve Italije danas je zahvatilo nevrijeme koje je pricinilo znatne materijalne štete.

Jake oluje zahvatile su Toscanu, a također južne oblasti Italije. U oblasti Grosseto poplavljeno je preko 800 hektara obradivog zemljišta.

Na jugu, poplava je zahvatila grad Avellino i postoji opasnost od rušenja velikog broja starih kuća. Između ovog grada i Napulja cestovni saobraćaj veoma je otežan zbog velikog sloja blata nanijetog kišama koje padaju već 12 sati.

osvrt

Akcije bez nosilaca

Proizvođači mesa i mliječka u Hrvatskoj lansirali su sada potkraj godine prilično neveselu vijest — kriza u proizvodnji nastavlja se i u idućoj godini. U ovogodišnjem društvenom planu ocijenjeno je da će se proizvesti 180.000 grla goveda. No, realizirano je 137.000 grla, ili 56.000 tona. U usporedbi to je 6000 grla manje nego prošle godine, a samo 76 posto ovogodišnjih planskih prognoza. Stoviše, predviđa se da će proizvodnja goveda u idućoj godini biti najvjerojatnije još manja. U 1963. proizvedeno je 65.000 tona ove godine računa se sa 60.000 tona, a realno ocjenjujući, u idućoj godini možemo se nadati proizvodnji od 55.000 tona govedine.

Zaostaje i proizvodnja mliječka. Govoreći o mjerama za unapređenje proizvodnje u poljoprivredi na posljednjoj sjednici Privrednog vijeća Sabora republički sekretar za poljoprivredu Jure Bilčić rekao je: »Najteži problem stočarstva je mlijeko. Proizvodnja je u stalnom opadanju i što je najgore ne vidimo mogućnosti da bismo u narednom razdoblju mogli uspješno riješiti probleme proizvodnje mlijeka.«

Obećane su nam, umjesto mlijeka — teškoće. Ali, mesa će biti dovoljno — situaciju spašavaju proizvođači svinjskog mesa i farmeri brojlera, pa ćemo iduće godine prigovarati tek strukturi potrošnje mesa. I gotovo sigurno — cijenama.

Nećemo, a i ne želimo negirati prisustvo mnogih teškoća i prepreka koje objektivno usporavaju željeni rast proizvodnje mesa i mlijeka. Niz mjera i onih poduzetih nedavno, kao i onih u pripremi, sigurno će dati veoma brzo pozitivne efekte. Međutim, vjerujemo da u većem dijelu proklamiranih akcija, tačnije određeni

Željeznice na novim tračnicama

Prve projekcije planova za modernizaciju željezničkog saobraćaja u Hrvatskoj

Nekako je uobičajeno da više stotina ili tisuća tona robe nekoliko dana čeka na željeznički transport. Zastarjeli i nedovoljni kapaciteti željeznice tako svakoga dana sve više postaju usko grlo privrede. Jugoslavenske željeznice nisu u mogućnosti ni da približno podmiruju narasle potrebe za prijevozom robe kako u kvaliteti usluge tako i u brzini transporta.

Glavni izvori najvećeg dijela teškoća na željeznici sadržani su u neriješenim ekonomskim odnosima u poslovanju željezničkih transportnih poduzeća.

Modernizacija i rekonstrukcija željeznica nameće se kao imperativni zahtjev cjelokupne privrede. Na području Hrvatske privreda je posljednjih godina imala više desetaka tisuća kola manjka što znači dnevno u prosjeku 400 do 600 željezničkih vagona. Time su prihodi željeznice smanjeni za više milijardi dinara a šteta koju je pretrpjela privreda znatno je veća.

Modernizacija je potrebna — u to danas nitko ne sumnja. Prve projekcije planova za modernizaciju željezničkog saobraćaja u narednom sedmogodišnjem razdoblju uglavnom su završene. Za razvoj i modernizaciju željeznica na području Hrvatske prema predviđanjima utrošit će se oko 250 milijardi dinara. Bude li se zastarjeli vozni park zamjenjivao manjim intenzitetom od predviđenog, tada će investicijska suma doseći 220 milijardi dinara.

REKONSTRUIRAT ĆE SE TREĆINA PRUGA

U narednih sedam godina ulagat će se uglavnom u rekonstrukciju, temeljit remont pruga i proširenje željezničkih čvorova i ranžirnih stanica. U te radove uložiti će se oko 40 posto ukupnih investicija. Modernizacija predviđa proširenje i rekonstrukciju neusklađenih lukih željezničkih čvorova. Kako, se na području naše republike nalaze najveće jadranske luke, to je i sasvim razumljivo.

Već je danas neophodno rekonstruirati više od jedne trećine pruga u Hrvatskoj.

Osovinski pritisci na prugama kreću se danas od 12 do 20 tona. To je glavni uzrok nedovoljnog korištenja nosivosti kolskog parka kao i manje brzine vlakova. Pruge koje povezuju dalmatinski industrijski bazen i riječku luku s magistralnom prugom Zagreb — Vinkovci, zatim Dugo Selo — mađarska granica (bit će modernizacijom donjeg stroja osposobljene za osovinske pritiske od 20 tona kao i za brzine od 120 km na sat. Dužina tih pruga iznosi oko 1200 km. Danas je u Hrvatskoj samo oko 250 km pruga sposobno za brzine veće od 100 km. U osposobljavanje pruga za veće osovinske pritiske i za veće brzine uložiti će se oko 50 milijardi dinara.

Osim toga, u narednom sedmogodišnjem razdoblju predviđa se i elektrifikacija magistralnih pruga Hrvatske u ukupnoj dužini od 700 km. Ovaj korak zahtijeva ne samo povećanje obima prijevoza već i potreba za povećanom propusnom moći, a elektrovođa je dvije trećine jeftinija od sadašnjih parnih lokomotiva. Elektrifikacija će zahvatiti dovršenje pruge Rijeka — Zagreb, magistralnu prugu Zagreb — Beograd preko Dugog Sela i preko Siska i dio pruge od Zagreba prema Ljubljani. Da bi se povećala propusna moć splitske pruge, predviđa se i elektrifikacija dionice Sunja — Bosanski Novi.

Planovi razvoja i modernizacije željeznica na području Hrvatske ne predviđaju (osim dovršenja započete izgradnje pruge Knin — Zadar) nikakvo bitnije proširenje pruga. Elektrifikacija pruga na području Hrvatske zahtijevat će ulaganja od oko 14 milijardi dinara.

upotrebi su 24 serije lokomotiva. Od oko 500 lokomotiva koje posjeduju željezničko-transportna poduzeća Hrvatske, samo ih desetak može razviti brzine veće od 100 km. Ako tome dodamo da je velik postotak lokomotiva nerentabilan, slika vučnih kapaciteta bit će potpunija.

Plan modernizacije predviđa bitne promjene u strukturi vuče. Krajem 1970. elektrovođa na našim prugama trebalo bi da zauzme čelno mjesto sa 50 posto vučne snage. Dizel-vođa imala bi 30 posto, dok bi parna vođa s današnjeg čelnog mjesta zauzela posljednje samo sa 20 posto ukupne vučne snage. Predviđa se da će parne lokomotive koje ne budu rashtodovane održavati saobraćaj samo na sporednim prugama. Niski troškovi eksploatacije, mnogo jača vučna snaga od parnih i dizel-lokomotiva, veoma kratko vrijeme amortizacije pruga i lokomotiva glavne su prednosti elektrovođe.

NOVI PUTNIČKI I TERETNI VAGONI

Prema predviđanjima planera i putnički saobraćaj treba da doživi niz poboljšanja. Današnja srednja starost putničkih kola iznosi više od 30 godina. Gotovo petina kola starija je od 50 godina. Nedostatak putničkih vagona naročito u ljetnim mjesecima svima je dobro poznat. Međutim, u narednom sedmogodišnjem periodu i usprkos rashodovanju koje će zahvatiti gotovo trećinu kola broj sjedišta u putničkim vagonima bit će oko 25 posto veći od današnjeg jer će se nabaviti više stotina suvremenih putni-

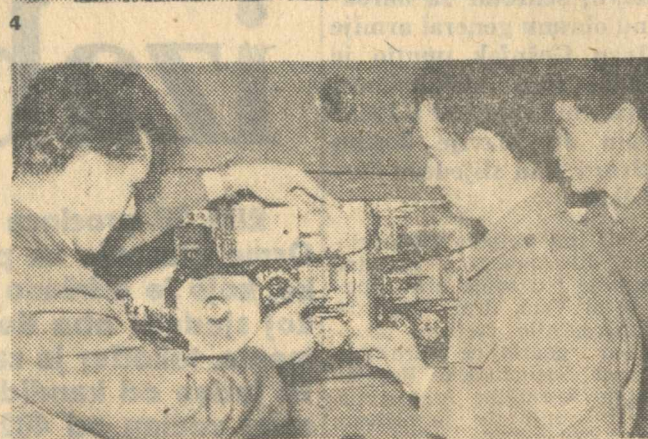
polovinu. Adaptacije koje treba da se izvrše na staničnim postrojenjima zahtijevat će veće investicije, ali je ekonomski dobitak još uvijek mnogo veći.

Modernizacija željeznica u Hrvatskoj zahtijevat će i mnogo viši nivo kadrova od današnjeg. Današnja kadrovska struktura daleko je od toga da zadovolji potrebe. Od sveukupno zaposlenih samo oko 0,5 posto posjeduju visoko ili fakultetsko obrazovanje, dok nepotpunu osnovnu školu ima gotovo 60 posto uposlenih. U narednom sedmogodišnjem razdoblju bit će potrebno — da bi se podmirile i minimalne kadrovske potrebe — više od 400 novih saobraćajnih stručnjaka. Ne može se očekivati da će toliki broj moći pristići samo s jednog saobraćajnog fakulteta u zemlji. Stoga se u Zajednici željezničko-transportnih poduzeća u Zagrebu predviđa da se uskoro i u Zagrebu osnuje saobraćajni fakultet. To je postulat razvoja i modernizacije saobraćaja.

Po svemu sudeći željeznički saobraćaj Hrvatske nalazi se na prekretnici. Željeznički stručnjaci izjavljuju da su željezničari izvukli sve što se dalo izvući u ekonomskom i društvenom pogledu s današnjih tračnica na prugama Hrvatske. Modernizacija željezničkog saobraćaja od bitnog je značaja za razvitak privrede u cjelini, jer brži i moderniji transport robe samo poboljšava krivotok privrede kojem sadašnje stanje nanosi neprocjenjive gubitke i zastoje.

N. S.

UZ

Medutim, vjerujući da u većem dijelu proklamiranih akcija nisu tačno određeni upravo imenovani, i njihovi nosioci.

Slušamo i bilježimo mjesećima, a za neke pojave i godinama kako će se riješiti. No, rješenje se sigurno ne nalazi u riječima izgovorenim u dvoranama gdje se okupljaju predstavnici udruženja, komora, administracije. Izvršna efikasnost takvih skupova očito je mala, nemoguća da riječi i dobre ideje pretvori u djela. A čak često niti da ispravno protumači i realizira osnovne smjernice ekonomske politike.

Primjera za takvu konstataciju ima napretek. U Dalmaciji nema mlijeka. Zadoljavamo se i mirimo tom činjenicom, jer, kažu nam, uzrok su objektivne teškoće. Izvori mlijeka presahnu li su u Dalmaciji i zbog toga što splitska mliječara plaća proizvođačima u Dalmaciji 15 do 20 dinara manje po litri nego što ga u isto vrijeme plaća zagrebačkoj mliječari koja osigurava »manjkove« u isporukama. I riječka mliječara plaća od 10 do 15 dinara manje proizvođačima na svom području nego zagrebačkoj mliječari. U Slavoniji je ukinuto sakupljanje mlijeka po kućama. Formirane su otkupne stanice, udaljene od nekih sela pet do deset kilometara. Višak mlijeka, iz seoskih domaćinstava više ne odlazi u sabirne stanice nego se koristi za tov stoke, ili se preraduje.

Stručnjaci kažu mesa nema, jer se smanjilo i osnovno stado. Godinama je na snazi odluka o zabrani klanja teladi. A što suštinski osigurava ova odluka? Gotovo ništa. Jer, telad se kolje i usprkos zabrani. Uz to strada i najkvalitetnija telad, koja za dva mjeseca u tovu dosegne i težinu od oko 200 kg. Nekvalitetna telad, male težine i nakon toga, ostaje pošteđena, i kasnije — jasno — ulazi u osnovno stado. Kada će se i kako povećati osnovno stado? Dosadašnjim postupcima sigurno neće.

Mogli bismo ovdje navesti još niz različitih primjera i pokazatelja, ili načina kako se postiže veća proizvodnja. No, svima je zajedničko — proizvođači, kao najzainteresiranija strana s njima nisu dovoljno upoznati. Vjerujemo da je u ovom času, kada su nađeni daljnji pravci razvitka proizvodnje u poljoprivredi, najvažnije odrediti i nosioce akcija. Izgleda da su s liste realizatora napreda zadruge skinute prije vremena. Njihovo djelo bilo je godinama prisutno na selu pa ne vidimo razloga što se i njihova, sada pritažena snaga, ne koristi na mnogo širem području.

D. SMOLČIĆ

Povećava se broj pisama i dopisnica

BEOGRAD, 20. prosinca (Tanjug) — Broj pisama i dopisnica u posljednjih nekoliko dana povećava se znatno brže nego u ovim prosinčkim danima prošle godine. Prema podacima Zajednice jugoslavenskih pošta, telegrafa, i telefona, broj ovih pošiljki predan u Beogradu radi otpreme iznosio je 15. prosinca 366.000, a 17. prosinca 654.000, odnosno 1,1 milijun pisama i dopisnica.

Istovremeno, u Beograd je 15. prosinca 1963. godine stiglo samo nešto više od 190.000 pošiljki ove vrste, a 17. prosinca — 320.000, dok ove godine u istim danima beogradska pošta bilježi preko 300.000 prispjelih pisama i dopisnica 15. prosinca i 337.000 — 17. prosinca.

Ove brojke daju osnova za zaključak da se u poštanskom saobraćaju za vrijeme novogodišnjih praznika neće ponoviti prošlogodišnja situacija kada je uoči praznika dnevno bilo i po šest milijuna čestitki. To znači da će ove pošiljke biti isporučivane za znatno manjim zakašnjenjem, čemu će pridonijeti i pojačanje službe koja radi na razvrstavanju pošiljki.

Briga za obrazovanje kadrova u Bosanskoj krajini

BANJA LUKA, 20. prosinca (Tanjug) — U poduzećima Bosanske krajine poduzete su ove godine mnoge mjere za poboljšanje kvalifikacije strukture zaposlenih. Radne organizacije u banjalučkom kotaru iz svojih sredstava stipendiraju danas oko 4000 studenata i učenika, a za one koji odlaze na rad van kotara organiziraju se pri Zavodu za zapošljavanje tečajevi za sticanje osnovnih stručnih kvalifikacija.

Kolektiv poduzeća »Slavko Rodić« iz Bugojna izdvaja godišnje više od 50 milijuna dinara za potrebe obrazovanja. Samo na tehničkim fakultetima stipendira se 70 budućih inženjera, a ove godine poduzeće je otvorilo i srednju tehničku školu. Veliki broj radnika uključen je u majstorsku školu i tečajeve za precizne mehaničare, specijalne alatničare i kontrolore proizvodnje.

U poduzeću »Rudi Čajavec« u Banjoj Luci nema više ni jednog nekvalificiranog, jer bez specijalne odluke nitko ne može da radi u pogonima. U mnogim poduzećima Bosanske krajine organi upravljanja su odlučili da svi zaposleni do 35 godina starosti obavezno završe osnovne škole za odrasle.

Na ovakvu orijentaciju poduzeća u kadrovskoj politici naročito su utjecali sistem raspodjele dohotka, zatim nova tehnologija i modernizacija postrojenja i bolja organizacija proizvodnje. U radniku

ELEKTROVUČA DOLAZI NA PRVO MJESTO

Da bi se pri velikim brzinama koje se predviđaju postigla veća sigurnost i uklonila zastarjela i za intenzivniji saobraćaj neadekvatna signalna sigurnosna postrojenja, ulaganja u ove neobično važne uređaje, prema prvim procjenama, iznosit će oko 20 milijardi dinara. Na dužini od gotovo 800 km signalizacija i osiguranje nesmetanog kretanja vlakova bit će kontrolirani automatskim pružnim blokovima s telekomandama.

Današnja prosječna starost lokomotivskog parka prelazi 32 godine. Nedostatak vučnih kapaciteta i njihova zastarjelost uvjetuje prekomjerno korištenje koje prelazi sve dopuštene tehničke normative. Sadašnje parne lokomotive ne zadovoljavaju ni izdaleka zahtjeve suvremenog saobraćaja, a da situacija bude lošija, nisu u stanju da postignu ni približne brzine.

Na prugama Hrvatske u

oko 25 posto veći od današnjeg jer će se nabaviti više stotina suvremenih putničkih kola. Dizl i elektromotorni vlakovi bit će glavni nosioci putničkog saobraćaja na prugama koji povezuju jadransku obalu s kontinentalnim dijelom zemlje. Više od 400 novih suvremenih putničkih kola, 16 garnitura dizl i elektromotornih vlakova i desetak kompozicija šynobusa glavni su pravci modernizacije putničkog saobraćaja na području Hrvatske. Prijevoz će sigurno biti ugodniji i brži.

Današnje stanje teretnih kama sigurno je glavni kamen spoticanja u sporovima između željeznice i privrede. Ovdje je sigurno potrebna najhitnija modernizacija i obnova jer nedostatak vagona najteže pogađa tokove privrede. Ali ne samo to. Sadašnji teretni voznici park sastoji se od velikog broja raznih tipova i serija kola lošeg tehničkog stanja uslijed neredovitog održavanja. Više od dvije trećine vagona stariji su od 30 godina. Kola su uglavnom male nosivosti. Velika potreba za prijevozom glavni je uzrok neredovitog odlaska kola na pregled i popravke, što donosi nesigurnost i česte zastoje. Modernizacija predviđa rashodovanje oko 8300 kola koja bi imala zamijeniti kola veće nosivosti i sposobna za veće brzine. Na kraju 1970. broj kola bit će približno jednak današnjem (oko 22.000), ali će njihova nosivost biti veća gotovo 40 posto. Nova kola bit će sposobna za brzine veće od 100 km.

ZAHTJEVI DALJEG RAZVOJA I MODERNIZACIJE

Paletno otpremanje pošiljki znatno će poboljšati transport robe. Paletizacija i upotreba kontenera veoma je važna mjera modernizacije. Današnji neekonomski tretman željeznice nije omogućavao jaču primjenu paletnog otpremanja pošiljki. Naoko neznatna investicijska suma od oko 370 milijuna dinara u paletizaciju donijet će višestruke koristi. To se najbolje vidi na primjeru Nizozemske gdje se paletizacija upotrebljava pri otpremi devet desetina transportirane robe, a gdje transportni ciklus traje samo jedan dan. Kod nas vrijeme transporta i manipulacije robe bez upotrebe paletnog otpremanja robe traje i po deset dana. Nabavka od oko 30 tisuća paleta omogućit će da se ciklus smanji barem na

UZ PROSLAVU DANA JNA

Budući oficiri i podoficiri

Kad negdje potkraj proljeća na oglasnim tablama vojnih odsjeka i na zidovima srednjoškolskih hodnika osvanu raznobojni plakati s natječajima za upis u vojne škole, među njima se nađe i onaj koji poziva mlade ljude na izbor poziva tehničkog podoficira i oficira. A na jesen mnogi od mladih ljudi sa svršenom osmogodišnjom školom ili srednjom školom doputuju u Zagreb da u Tehničkom školskom centru Jugoslavenske narodne armije obuku pitomačke uniforme i započnu s obukom koja se nakon tri godine završava svečanom proizvodnjom u čin vodnika ili potporučnika tehničke struke.

Taj trogodišnji put ispunjen je ne samo savladavanjem opsežnog teoretskog gradiva i svestran praksi u bogato opremljenim tehničkim kabinetima, već i svim onim što život mladog čovjeka u slobodnom vremenu čini zaista mladim i zainteresiranim za sve aktivnosti.

U ovoj maloj foto-reportaži predstavimo čemo pitomce Tehničke podoficirske škole i pitomce Vojno-tehničke akademije na satovima školske obuke.

1 Ništa bez običnih »klasičnih« školskih klupa od kojih ipak sve počinje. Tamo se u razrednom ambijentu savladava teorija da bi se što spremnije stigli do praktične obuke u kabinetu. Pitomci akademije na satu »Teorija motora«. Od formula, dijagrama, grafikona pa dalje sve do upoznavanja konstrukcije i na kraju onog najvažnijeg — praktičnog održavanja motora.

2 Budući podoficiri tehničke struke pod nadzorom svog nastavnika postavljaju hladnjak na motoru teškog tenka. Ono što se kaže »na papiru« već su savladali, sada treba pokazati i na djelu da dobre ocjene nisu tek tako zaslužili. Dok se ova grupa zanima oko tenka, drugi su na motorima kamiona i ostalih teških vozila već pronašli dovoljno posla za sebe.

3 U kabinetu artiljerijskog naoružanja zatekli smo pitomce podoficirske škole na satu upoznavanja mehanizma topa M56. Na izgled — barem dotle dok nastavnik uzgred ne nabaci kako jedan takav top ima nešto oko tisuću dijelova. Nije dovoljno samo znati opisati

i objasniti funkciju mehanizma već i u svakoj prilici pronaći kvar i otkloniti ga tako brzo i sigurno kako to već zahtijeva »ratna« situacija. Da bi se umjelo održavati top, potrebno je prethodno ovladati metalnom strukom, upoznati optiku, elektrotehniku, zakone balistike, upoznati barem minimalno pirotehniku pa čak i tehniku maziva i goriva.

4 Njihova je specijalnost TT tehnika. U kabinetu nisu po zidovima samo izvještene komplicirane sheme raznih telegrafsko-telefonskih i radio-uređaja, već su tamo na klupama montirani brojni aparati, počev od najobičnijeg telefona do onih najsuvremenijih tehničkih sredstava održanja veze baziranih na elektronici. Da bi se stigli do ovog stupnja rukovanja s najsloženijim uređajima, bilo je potrebno dugo i temeljito savladavanje znanja iz teorije elektrotehnike, radio-tehnike, matematike, fizike i telekomunikacionih mjerenja. Put je bio dug, trud velik ali to je i jedino način da budući stručnjak dobije povjerenje u sebe i drugi u njega.

5 Do prvog oficirskog čina, do potporučnika tehničke struke ove mladiće dijeli kojih sedam mjeseci. To će vrijeme proteći u specijalizaciji odabrane tehničke grane. Tek u trećoj godini, već u činu vodnika, ovi pitomci stigli su i do elektronskog komandnog računara. Sva složenost moderne tehnike našla je svoju primjenu u ovom i ovome sličnim uređajima koji će budućim mladim oficirima biti povjereni u njihovom starješinskom stažu.

6 Naizgled — vrlo jednostavno, barem na fotografiji, ali u praksi to i nije tako, pa makar se radilo i o određivanju viskoziteta maziva. Pitomci druge godine podoficirske škole poučavaju se kako da na »Engerovom viskozimetru« odrede viskozitet raznih ulja na temperaturi od 50 stupanja Celsija.

Tako je to iz školskih dana u školski dan, pune tri godine. A kad s činom vodnika ili potporučnika mladi stručnjaci krenu na svoje vrlo odgovorne dužnosti, oni će u sebi nositi sigurnost da će u sve složenijim tehničkim uređajima suvremene armije i njenog naoružanja, primijeniti svoje znanje i dalje ga razvijati.

Snimci: Z. GRČMAN

Tekst: F. JURIĆ

»Borovo« nosilac integracije u industriji obuće

Privode se kraju razgovori s tvornicama obuće u Rumi, Vinkovcima, Osijeku i Apatinu i kožarama u Kranju, Osijeku, Kuli i Zrenjaninu

BOROVO, 20. prosinca (Tanjug) — Kombinat u Borovu postat će uskoro veliki centar kožarsko-prerađivačke industrije, koji će ujedinjavati rad više tvornica obuće i kože iz svih krajeva zemlje.

Najveći jugoslavenski proizvođač obuće privodi kraju razgovore o integraciji s tvornicama obuće u Rumi, Vinkovcima, Osijeku i Apatinu i kožarama u Kranju, Osijeku, Kuli i Zrenjaninu. Ako se ova nastojanja oslavedu, ova velika »porodica« obućara mogla bi već iduće godine da proizvede oko 10 milijuna pari kožne obuće, što bi činilo trećinu jugoslavenske godišnje proizvodnje.

O opravdanosti ovakve integracije najbolje govore već ostvareni rezultati u tvornici dječje obuće »Mladost« u Somboru, koja je poslije uspostavljanja kooperantskih odnosa s »Borovom« uspjela da samo u jednom mjesecu izdvoji u fondove 14 milijuna dinara, dok je prije poslovala s gubici. Prosječni osobni dohodci radnika povećani su od 21 na 32 tisuće dinara. Boliom organizacijom rada i smanjenjem troškova sada se u jednoj smjeni proizvođa dva puta više obuće nego ranije.

Milijunska proizvodnja obuće zahtijeva solidnu opskrbu sirovinama. Zato »Borovo« nastoji da u zajedničkom interesu uspostavi što tješnju suradnju s tvornicama kože. U cilju poboljšanja kvaliteta i asortimana kože »Borovo« izdvaja znatna sredstva za stimuliranje proizvođača. Kožari u Osijeku dana je premija od 10,5 milijuna dinara za veoma dobar kvalitet isporučene kože koja je upotrebljena za

Sastanak grupe stručnjaka za izgradnju HE »Derdap«

BEOGRAD, 20. prosinca (Tanjug) — U Bukureštu sutra počinje sastanak jugoslavenskih i rumunjskih stručnjaka, koji će razmatrati aktualna pitanja u vezi s projektom glavnog objekta hidroenergetskog i plovidbenog sistema Derdap. S jugoslavenske strane u radu ove grupe sudjelovat će oko 30 stručnjaka elektroprivrede, građevinarstva, mašinstva i drugih zainteresiranih oblasti privrede, a isto toliko bit će i rumunjskih stručnjaka. Predviđa se da će grupa završiti posao za tri dana.

Radovi na izgradnji hidroenergetskog i plovidbenog sistema Derdap službeno su počeli prije nešto više od tri mjeseca. U njegovoj izgradnji ravnopravno sudjeluju Jugoslavija i Rumunjska.

Buduća hidroelektrana Derdap imat će instaliranu snagu od 2100 megavata i treba da daje oko 11 milijardi kilovatsat električne energije godišnje. Njenih 12 agregata treba da počnu da rade tokom 1971. godine.

KOMENTAR

Krivo
zrcalo

Prošlo je tačno godinu dana od onih tragičnih jutarnjih sati kad su na ulicama Nikozije, glavnog grada Ciparske Republike, ispaljeni revolverski meci iz ruke jednog policajca. Taj događaj izazvao je krvoproliće na čitavom otoku i mnogostruku krizu koja još i danas traje.

Još i sada Cipar živi u uvjetima pune odvojenosti dviju etničkih zajednica, a »plavi šljemovi« još uvijek pokušavaju čuvati varavo zatišje. I posrednik UN još uvijek nastoji da nađe političko rješenje za nastali sukob, ali se njegova nastojanja neprestano razbijaju o tvrdokorne stavove onih koji zapravo stoje iza sadašnje krize i svega onoga što joj je prethodilo.

Takvo stanje sigurno neće potrajati do u beskonačnost. Već ova protekla godina dovoljno je jasno pokazala gdje se mogu naći rješenja. Ona su se tražila i u UN i na relaciji Atena-Ankara-London-Washington i u okviru Atlantskog pakta, ali se namjerno zanemarivala ona strana koja je unatoč svemu do današnjeg dana uspjela sačuvati okrnjenu, kaljanu, pa čak i vojnom akcijom napadanu samostalnost Ciparske Republike.

U neravnoj borbi ciparska je vlada dosljedno branila i čuvala svoj stav i uspjela zadržati lavinu strasti i na samom otoku,

Papirnatih
odgovori

LA PAZ, prosinca — Novi Revolucionarni komitet Bolivije okuplja predstavnike političkih grupa koje su srušile Paza Estenssora. Zapravo, to bi trebalo da bude nekakav prelazni parlament, iako su njegove mogućnosti, zbog heterogenosti i odnosa prema vojnoj hunti, praktički manje nego što bi to komitet sam želio. Usprkos tome u vojnoj vladi taj komitet je u stvari jedina formalno demokratska ustanova sadašnje »revolucije obnove« u Boliviji. Za predsjednicu komiteta članovi su jednoglasno izabrali predstavnicu Revolucionarne stranke nacionalne ljevice (PRIN) Lidiju Guëiller de Moller.

SPECIJALNO ZA »VJESNIK«

Lidija Guëiller de Moller je najuglednija žena u bolivijskoj revolucionarnoj borbi. Još kao pripadnica MNR zauzimala je važne položaje u diplomaciji, u poljoprivredi, u rukovodstvu parlamentarne komisije za kulturu i u interameričkoj ženskoj komisiji. U PRIN-u gdje djeluje od stvaranja te stranke, koja se nije slagala s Paz Estenssoram, bila je kandidat za potpredsjednika republike.

Kritično
razdoblje

S njom sam imao poduži razgovor i premda su odgovori bili donekle papirnat, dobio sam utisak da je ona jedna od najsredrenijih i najtačnijih osoba u ovom kritičnom razdoblju bolivijskog političkog razvoja.

— Kako vi kao predsjednica komiteta gledate na momentane prilike u zemlji?

— Nacionalna revolucija, započeta narodnim ustankom u travnju 1952. na žalost se razvodnila zbog lične i birokratske politike MNR. Vladajuća klika prisvajala je sebi sve veća prava, izgubila vezu s radnim masama, vršila pritisak na njihove vode kršeći sindikalna i parlamentarna prava. Gubitak podrške naroda pokušala je zamijeniti političkom policijom, organiziranom po klasičnom totalitarnom desničarskom uzoru. I nacionalnu vojsku pokušali su uključiti u reakcionarno ugušivanje narodnih masa. U svom na-

narodnoj demokratizaciji zemlje i daljnjem oživljavanju njenih djelatnosti.

— Smatrate li da će buduća izbora moći da konsolidiraju život u zemlji na demokratski način?

— U to ni najmanje ne sumnjam, jer će to biti prvi put da će se različite političke tendencije sa svojim ideološkim stanovištima suprotstaviti u jednakim uvjetima, a neće biti podvrgnute pritisku političke vlasti niti će jedne imati prednost pred drugima. Sve to vrijedi, naravno, samo ako vojna hunta bude ispunila svoje obećanje i zadržala političku neutralnost, izričito zabranjujući pripadnicima vojske da sudjeluju na izborima.

— I na kraju, što možete reći o položaju žene u zemlji?

— Kao i u svim nerazvijenim zemljama tako i kod nas ženi je potrebna pomoć i podsticaj za njenu potpunu emancipaciju. Međutim, dok je žena iz srednjih slojeva bar u ograničenom opsegu već dosegla viši kulturni nivo i aktivno sudjelovala u državnom i kulturnom životu te socijalno-ekonomskom razvoju zemlje, seoska i radnička žena usprkos desetogodišnjem revolucionarnom procesu još nije bila primljena u civilizirani život. Opće izborno pravo samo od sebe ne rješava čitav problem. U tom pravcu rezultata gotovo i nema, ali vidici koji se otvaraju pred nama daju nam nadu da će jednakost stranaka pomoći i jednakost vrednovanju žena i pridonijeti da one imaju veći

Kineski Kongres
zasjeda bez javnosti

PEKING, 20. prosinca (Tanjug) — U Pekingu je počelo zasjedanje Nacionalnog komiteta kineske narodne političke konsultativne konferencije. Osim izvještaja o tome kako je dekorirana dvorana u kojoj zasjeda ovo tijelo, nabiranja imena desetak najistaknutijih kineskih ličnosti koje sudjeluju na zasjedanju, konstatacije da je usvojen dnevni red i nekoliko uopćenih rečenica o tome da je potpredsjednik Nacionalnog komiteta Ku Mo Džo podnio izvještaj o ovom zasjedanju nisu objavljena podrobnija obavještenja.

Strani dopisnici u Pekingu ponovno su u situaciji da na-

goviješteno zasjedanje kineskog Narodnog kongresa prate iz svojih kancelarija. Ovog puta je riječ još i o prvom zasjedanju novoizabranog trećeg znatno proširenog najvišeg predstavničkog i zakonodavnog tijela NR Kine koje će — ako se nešto ne promijeni — i ovog puta zasjedati iza zatvorenih vrata kao što su zasjedala i prethodna dva.

Od 1962. godine kineski parlament obavlja svoje najviše funkcije u plenarnom sastavu bez prisustva javnosti. Zasjedanjima legislature ne samo da ne prisustvuju strani novinari, nego i domaća javnost za vrijeme uobičajenog dvotjednog zasjedanja ostaje bez ikakvih bitnijih informacija o ovom događaju. Ušlo je već u praksu da se na kraju zasjedanja objavi »saopćenje za štampu« najopćijeg karaktera. Od 1960. godine, kada je održano posljednje zasjedanje Kongresa na kome su rezultati rada i planovi daljeg razvitka izraženi u

Predizborni miting na kome je protukandidat predsjedniku Ajubu Kanu gđa Džinah napala vanjsku politiku sadašnje pakistanske vlade, pristasa Ajuba Kana napale su kame-njem učesnike mitinga. Policija je uhapsila veći broj osoba.

—★—
Južnokorejski ministar
u New Delhiju

NEW DELHI, 20. prosinca (Reuters) — Južnokorejski ministar vanjskih poslova Tong Von Li doputovao je u dvodnevni službeni posjet Indiji. Ministar Južne Koreje, koja

DALEKO JE SUNCE EMANCIPACIJE
Domoročkinja za suvremenim strojemNovo od Nove
godine

BERLIN, prosinca — Krajem ove godine u Njemačkoj Demokratskoj Republici završava se period eksperimentalnog uvođenja novog ekonomskog sistema planiranja i rukovođenja privredom koji je, prema općem uvjerenju, pridonio ne samo stabilizaciji ekonomike već i ubrzanom tempu daljeg razvitka industrijskog potencijala zemlje.

OD DOPISNIKA »TANJUGA«

Stotine tisuća ekonomis-ke korijene i pokazuje pr-

inženjera tehničara rad-va rezultata i slabosti

no da se veoma odlučno ide u tom pravcu.

Taj proces prati »lomlje-nje koplja« između jakih korjena starog sistema

ekonomisti ovaj podatak u-zimaju s rezervom i smat-raju ga »senzacionalnim«, ima mjesta vjerovanju da je napravljen krupan korak

uspjeha zadužati javnu strasti i na samom otoku, a i oko njega — prije svega. To joj daje pravo da i danas pred svjetskom javnošću — a u ime mira na otoku i istočnom Sredozemlju uopće — inzistira na rješavanju krize i eliminiranju svih onih klauzula londonsko-ciriških sporazuma koji, su joj nametnuti.

Ciparska Republika uspjela se odvrati prepadi- ma i zamkama. Ostala je postojana u zahtjevu za samoopredjeljenjem, bez obzira na gledište nekih u Atenii i Ankari, pa i svih ostalih koji su na Cipar gledali i gledaju samo kao na stratešku bazu u svojim vojnim planovima u tom dijelu svijeta. I u tom pogledu ciparska je vlada inzistirala na striktnom poštovanju njezine neangažirane politike i nije dopustila da se solucije traže u okviru NATO-a i vojnopoli- tičkih saveza.

Sadašnja situacija na samom otoku i oko njega, dakako, ne zadovoljava. Provizorij traje i suviše dugo. Sukobi su još uvijek latentni, to prije što se u ovih proteklih godinu dana nije prišlo stvarnom rješavanju krize, već samo tako reći mehaničkom otupljivanju oštrica protivnosti.

Prijedlozi kako da se ona likvidira već postoje: to su isključivo Ujedinjeni narodi koji treba da ponovo razmotre kako da se i na tlu Cipra ostvari načelo samoopredjeljenja, bez obzira na račune sila direktno zainteresiranih u umjetno izazvanom ciparskom sporu. Protekla godina dovoljno je poučna, a žrtve koje je podnio ciparski narod, žrtve njegovih etničkih zajednica, isuviše su skupe a da bi se to iskustvo moglo mimoći i u budućnosti negirati.

vojsci pokušati su ukloniti u reacionarno ugošćivanje narodnih masa. U svom napadu na nacionalnu suverenost, bogatstvo i rukovođenje zemljom prepuštali su tudincima, pod neposrednim vođstvom međunarodnog kapitala.

Protiv te antinacionalne i antiradničke politike najprije su se digli na oružje radnici i studenti, a zatim i oružane snage avijacije i kopnene vojske. Vojnička hunta je osigurala demokratska prava i ustavne slobode što ih je režim Paz Estenssora zaniijekao. Dozvoljena je reorganizacija sindikalnih kadrova i njihovo ponovno udruživanje u COB (Bolivijska konfederacija rada) koju vodi Juan Lechin Oquenda. Sve su to rječit dokazi novog stila miroljubivog saživljavanja svih ideoloških smjerova i ponovnog nacionalnog okupljanja.

— Kakvu specifičnu ulogu treba da odigra Revolucionarni narodni komitet u vezi sa sadašnjim položajem kao parlament ili savjetodavno tijelo i kakav odnos prema njemu ima vojna hunta?

Prelazni značaj

— Revolucionarni narodni komitet pokušava prije svega da koordinira osnovne ideje o bolivijskom revolucionarnom procesu i da da konkretne prijedloge koje će vojna hunta realizirati bilo preko vlade bilo preko svojih političkih i narodnih tijela.

U izvjesnom smislu taj komitet zaista djeluje kao narodni parlamentarni odbor s određenim ograničenjima prelaznog značaja. I djelovat će dok se ne ozakoni nova izborna struktura koja će dozvoliti slobodno i demokratsko razvijanje svih političkih tendencija bez razlike. Višestranački sistem, izraz istinske demokracije, zamijenio je prijašnji partijski monopol MNR koji je održavao neku deformiranu stalnost, osiguranu prevarom, službenim terorom i sektaškom političkom kratkovidnošću.

— Hoće li »revolucija obnove« značiti skretanje udesno, u sredinu ili ulijevo?

— Takozvana revolucija obnove ima ograničene ciljeve: Da obnovi demokratska prava i ustavne propise koje je prijašnji režim zatro. Vojna hunta želi na taj način stvoriti put za slobodno jačanje različitih političkih tendencija koje postoje u zemlji. Pri tom bi nacionalna vojska trebalo da ostane izvan političkih kretanja a mogla bi predstavljati početak nekog mosta k revolucio-

nakom vrednovanju žena i pridonijeti da one imaju veći udio u nacionalnom razvoju.

B. POGAČNIK

TURISTIČKA RENESANSA

CSSR

PRAG, prosinca — U lokalnoj kronici jednog čehoslovačkog dnevnog lista objavljeno je da je sa posljednjim danom studenoga završeno nagradno natjecanje za odrasle u akciji skupljanja starog papira. Natjecanje je, prema glavnom zgoditku, nazvano — »Besplatno u Jugoslaviju«. List je prenio i izjavu predstavnika organizatora akcije — centralne uprave za razvoj lokalne privrede — prema kojoj je interesiranje za sakupljanje starog papira ovog puta premašilo sve dosadašnje slične akcije također s nagradnim natjecanjem, a i sva očekivanja organizatora.

OD DOPISNIKA »TANJUGA«

Glavna nagrada učinila je ovu akciju tako uspješnom, objasnio je čitaocima lista predstavnik organizatora. »Zato smo odlučili izjavio je on da glavnu nagradu proširimo: umjesto jednog dobitnika, otputovat će besplatno u Jugoslaviju ukupno 11 najuspješnijih sakupljača starog papira, tj. po jedan, iz svih 10 oblasti CSSR i iz Praga.

Ovo je samo jedna od mnogobrojnih ovogodišnjih potvrda zaista ogromnog interesiranja Čehoslovaka za odlazak na godišnji odmor u Jugoslaviju. Istovremeno, to je najoriginalnija ilustracija masovne težnje čehoslovačkih turista prema Jugoslaviji. Jer, kada se već neko, nesumnjivo vrlo dovitljiv, uopće sjetio da odlazak u Jugoslaviju poveže sa sabirnom akcijom toliko ovdje traženog starog papira, onda je on, sigurno, računao s onim što će najviše privući i natjecatelje.

Stvarno, za čehoslovačke turiste ova godina je bila sva u znaku Jugoslavije.

Širom otvorena vrata

Inače, ova godina u turizmu CSSR nije bila obična. Poslije čitavog niza godina, turistička vrata Čehoslovačke su se sada širom otvorila u oba pravca. Granična administracija je, umnogome, pojednostavljena i liberalizirana. Hotelski kapaciteti su postali masovno namijenjeni i inozemnim turistima, na koje su sada aktivno i konkretno pačeli da misle mnogi ovdašnji organi i organizacije. Po zemlji naširoko niču moteli i benzinske stanice, pokraj starodrevnih spomenika jedne bogate historije i kulture. Moderniziraju se i proširuju putovi koji su, inače, još od prije rata bili veći-

su rezultati rada i planovi daljeg razvika izraženi u brojčanim pokazateljima, ovo je treći Kongres i peta godina kako se nastavlja s ovakvom praksom.

Jugoslavija

— opet u modi

Ima i turističkih zamjerki, pa i »ljutnji«. Čehoslovacima se, na primjer, ne dopada to što u Jugoslaviji ima mnogo zapadnonjemačkih turista. Ukazuju, pritom i na svoja lična svjedočanstva o čudnom ponašanju nekih Zapadnih Nijemaca na obalama gostoprimljive Dalmacije. Zamjeraju i zbog troškova na usluge za koje oni nisu navikli da treba platiti — za parkiranje kola ili za upotrebu vode za pranje automobila po kampovima. Smatraju — dabome — i da su neke cijene previsoke.

A ljute se na Jugoslavene što u većem broju ne dolaze u Čehoslovačku.

Svemu tome turisti su, u svojim pričanjima na koja se ovdje nailazi svuda, dodavali i »intimnije« doživljaje. Mnogi su, na primjer, pričali kako im je milicioner u Crnogorskom primorju, došavši da ih upozori da za šator treba da plate boravišnu taksu, a saznajući da su Čehoslovaci, rekao: »A, vi ste naši Česi, pa dobro, platit ćete iduće godine kada, vjerojatno, budete imali više našeg novca.

A praški inženjer je poljubio starog Crikveničanina kada mu je on, na pitanje je li bilo dosta inozemnih turista u njegovom mjestu, odgovorio: »Da, imali smo vrlo mnogo stranaca, a bilo je i dosta Čeha«. Za Jugoslavene mi, Čehoslovaci, nismo stranci, razumete li vi to«, oduševljeno mi je uzviknuo on.

Za Čehoslovake, Jugoslavija nije turističko otkriće. Teško je naći ovdašnjeg građanina starije generacije da ili on ili neko njegov nije bio u Jugoslaviji. Svuda, kudgod se po Čehoslovačkoj krene, Jugoslaven će vrlo često naići na ono, ovdje već neminovno — »Ah, Jugoslavija, bio sam tamo.

Jugoslavija danas u Čehoslovačkoj ponovo ulazi u turističku modu. Ali i, šire i više od toga, ne samo zbog svojih već poslovno poznatih ljepota, već i zbog novog lica socijalističke zemlje, zbog privlačnosti njenih, u mnogome novih putova.

O tome nedvosmisleno svjedoči pored ostalog i bogati registar ovogodišnjih novinskih napisa.

LJ. RAJNVAJN

ke korijene i pokazuje prve rezultate i slabosti. I posljednji Plenum CK Jedinjene socijalističke partije, održan početkom prosinca, imao je cilj da da jasniju sliku prijednog puta i ukaže na uvjete pod kojima se može riješiti niz problema što su u međuvremenu iskrslili.

Postoje dva zaključka povodom tog praktičkog i postepenog izlaska iz dugogodišnjih okvira strogo centralističkog planiranja i administrativnog rukovanja u privredi, čije su se posljedice donedavno ogledale i još se ogledaju u nerentabilnoj proizvodnji na nizu najvažnijih industrijskih grana. Jedan se sastoji u tome da se, start na novi sistem opravdan i da je pokazao velike ekonomske prednosti, a drugi, da započeti proces treba nastaviti i to u najširim okvirima i u svim oblastima privrede. Jednom riječju, Plenum CK JSP došao je do zaključka da su u DR Njemačkoj stvoreni već preduvjeti da sva privredna poduzeća od nove godine priđu na poslovanje po privrednom računu.

Ta orijentacija proističe pored ostalog i iz toga što su se mnoga »eksperimentalna poduzeća«, usvajajući glavni princip novog sistema da dobit predstavlja osnovno mjerilo poslovanja, našla na kraju ove godine pred pozitivnim bilancama i, za početak skromnim, fondovima za proširenu reprodukciju, investicije, premije, socijalne i kulturne potrebe itd. Da bi to postigla, industrijska poduzeća u DR Njemačkoj morala su prebroditi velike poteškoće nastale prelaskom na samostalno planiranje proizvodnje, prema postojećim uvjetima i potrebama tržišta. Teškoća je bila i u sprovođenju niza operacija vezanih za promjene cijena sirovina i vrijednosti osnovnih sredstava, za smanjenje troškova proizvodnje, usavršavanje tehnološkog procesa i rekonstrukcije postrojenja i, najzad, na usklađivanju cijena proizvodnje s tržištem. Ne krije se da je to bilo moguće ostvariti i zahvaljujući visokoj tehničkoj bazi istočnonjemačke industrije.

Prva iskustva

Prva iskustva novog sistema pokazala su sve prednosti planiranja u privredi na osnovu konzultacija centralne planske komisije s privrednim udruženjima i pojedinim poduzećima. Proces postepene decentralizacije planiranja i sve većeg učešća poduzeća u tome odvija se, istina, prilično sporo ali je očigled-

nje koplija« između kojih je napravljen krupan korak napred.

Odlučnost da u tom pravcu treba nastaviti, odražava se i u najnovijim stavovima CK JSP o odnosima u SEV-u, koji su se, za razliku na one od prije nekoliko mjeseci, bitno izmijenili. Naime, Ulbricht je na posljednjem plenumu izjavio da je neophodno potrebno da se formalno administrativni elementi rukovođenja privredom uklone ne samo iz nacionalnih okvira, već i iz međudržavnih odnosa socijalističkih zemalja. Sazrelo je vrijeme, rekao je on, da se na osnovama nacionalne ekonomike i u interesu rješavanja ekonomskih i tehničkih zadataka nacionalnih privreda, naučno-tehnička suradnja među socijalističkim zemljama organizira po strogo ekonomskim kriterijumima. U svakoj pojedinoj zemlji baza nacionalne privrede se u toj mjeri razvila da sada na dnevnom redu stoji pitanje da se u SEV-u umjesto administrativnih metoda podjele rada uspostave »istinski« ekonomski odnosi. To po ovdašnjim gledištima znači »uvoziti ćemo i izvoziti ćemo ono što nam se isplati«, odnosno »stvarat ćemo takvu kooperaciju i naučno-tehničku suradnju koja je ekonomski korisna za svakog pojedinog partnera.

DR Njemačka gleda u tome ne samo jačanje nacionalnih privreda već i »zdravlje« ekonomske odnose među socijalističkim zemljama.

F. ŠILJAK

Zdraviji odnosi

Najzad, poslovanje po privrednom računu počinje da uzima maha i u neindustrijskim poljima, prije svega u trgovini i financijama. Na primjer, trgovina počinje da se tješnje povezuje s industrijom putem ugovora. Nedavno je zamjereno optičkoj industriji što na skladištima leži desetak hiljada foto-aparata zbog toga što nisu praktični i što im je cijena nerazmjerno visoka. Finacijski stručnjaci sada proučavaju način na koji bi i ovo područje podvrgnuli ekonomičnosti. Sve češće dolaze do izražaja gledišta da investicije treba da budu strogo namjenske i racionalne, dok banke ozbiljno razmišljaju o tome da predu na kreditiranje koje će zavisiti od poslovnosti.

Uopće, u DR Njemačkoj ide se oprežno, strpljivo i postepeno u pravcu takve ekonomike koja će počivati više na djelovanju ekonomskih zakonitosti, na zakonima ponude i potražnje. Prvi eksperimenti u šest vodećih industrijskih grana pridonijeli su, kako se navodi, tome da je za devet posljednjih mjeseci postignut dohodak ravan dvogodišnjem. Mada neki

NR Koreja i Kambodža uspostavile diplomatske odnose

PNOM PEN, 20. prosinca (TASS) — Kambodža i Korejska NDR odlučile su da uspostave diplomatske odnose i razmijene diplomatska predstavništva u rang ambasad.

Ovo je saopćio predsjednik Vrhovnog narodnog savjeta KNDR Coi En Gen na mitingu kmersko-korejskog prijateljstva.

U Adis Abebi bez kvoruma

ADIS ABEBA, 20. prosinca (Reuter) — Sastanak ministarskog komiteta Organizacije afričkog jedinstva za probleme zdravlja i ishranu odgođen je sinoć zbog nedostatka kvoruma. U sekretarijatu OAJ je saopćeno da je dosad prijavljeno sudjelovanje svih zemalja članica, ali da je u glavni grad Etiopije stiglo svega 19 delegata.

Kvorum za sastanke komisije OAJ određen je odredbama ove organizacije na prisustvo predstavnika 23 afričke zemlje. Očekuje se da će sastanak početi sutra poslije podne.

Pravnici

tate. U ovoj dvorani u kojoj su se sastali učesnici današnjeg skupa, Prvi kongres narodnih pravnika Hrvatske zapravo je samo otvoren a njegov zaključni dio odvijao se u šumi pod punom stražom partizanskih boraca. Kongres je radio u šest grupa, a pored ostalih prisustvovali su i predstavnici savezničkih snaga. Prvi referat o zadacima pravika u NOP-u podnio je tada **Jakov Blažević**, referate o različitim državnim, pravnim i drugim problemima podnijeli su **Ivo Krbeć**, **Nikola Rupčić**, **Oleg Mandić**, **Ivan Sremec**, **Leon Geršković**, **Petar Meandžija**, **Aleksandar Goldstein**, **Jakov Duboković**, **Ferdo Čulinović**, **Josip Đerđa**, **dr Ante Kalodera**, koji je po red ostalog razradio pravne norme o nezastarijevanju ratnih zločina zatim **Gojko Polovina** i drugi. Osnovna misao i zaključak Prvog kongresa narodnih pravnika Hrvatske bila je razradena u tome da staro pravo stare Jugoslavije ne može da bude izvor novog prava, prava nove države, kojoj su temelji postavljeni na drugom zasjedanju AVNOJ-a.

Akademik Čulinović je na kraju ponovo istakao veliko značenje kongresa naročito u odnosu na vrijeme u kojem je održan, u vrijeme kada se još uvijek vodila nepoštredna borba s neprijateljem, ali i u vrijeme kada je već učvršćena i afirmirana narodna vlast i pravne norme na kojima će se dalje izgrađivati i razvijati temelji novog socijalističkog društva i socijalističkog prava. Kongres je također imao velik odjek i izvan granica naše zemlje. Rezolucija kongresa postavila je i inicirala razradu i donošenje brojnih pravnih akata nove Jugoslavije.

S današnjeg skupa preživjelih učesnika Prvog kongresa narodnih pravnika Hrvatske poslani su brzoputno pozdravi drugovima Titu i Bakariću. Na zgradi u kojoj je održan kongres otkrivena je spomen-ploča koju je postavilo Društvo pravika Hrvatske.

B. B.

Sajgon

France Presse javlja da je u kućni pritvor stavljen i premijer Tran Van Huong. Ova vijest, međutim, nije potvrđena.

Hanoj optužuje

HANOJ, 20. prosinca — Vlada DR Vijetnama optužila je Sjedinjene Američke Države da planira proširenje rata na cijeli teritorij Indokine. Kako javlja sjevernovijetnamska agencija, protest vlade DR Vijetnama upućen je ministrima vanjskih poslova Britanije i Sovjetskog Saveza, kao zemljama koje su predsjedavale na ženevskoj konferenciji o

siju protiv naroda te zemlje i da »aktivno planira proširenje tog rata na susjedne zemlje, s ciljem da proširi rat na cijelo indokinesko područje«.

»Pravda«

mir i smanjenje rashoda u vojne svrhe, borba protiv rasprostriranja atomskog oružja i borba za bolje uslove života i rada trudbenika. »Na toj osnovi može da bude razraden opći, demokratski program zajedničkih akcija« ističe list istovremeno dodajući da bratske komunističke partije smatraju da s tim u vezi »predstoji složena i duga idejno-politička borba jer zbliženje sa socijalistima ne bi trebalo da dovede do ideoloških ustupaka reformizmu«.

Uhapšeni fašisti

koje su otkrivene u štampariji lista »Unita«. Antonio Zanchi priznao je da je sudjelovao u pokušaju atentata protiv komunističkog lista, ali poriče sudjelovanje u akciji protiv jugoslovenskog generalnog konzulata.

Policija raspolaze takvim dokazima da nema nikakve sumnje da su joj u ruke pali pravi zločinci. Osim spomenute trojice, u zatvoru se nalazi još sedam osoba — svi poznati neofašisti, tako da je policija uvjerenja da će ova puta otkriti čitavu terorističku organizaciju, zajedno s kolovodama i financijerima.

Rim

sti partijska rukovodstva su pristupila užurbanim konzultacijama i kontaktima s drugima. Prošla noć bila je puna sastanaka i razmjene mišljenja osobito u redovima lijevog centra. Pošto su sve partije održale svoje posebne sastanke došlo je do zajedničkog savjetovanja demokršćana sa socijalistima, socijaldemokratima i republikancima.

Mnogi promatrači pridaju ovom sastanku naglašeno značenje, jer prema njima on treba da predstavlja uvod u podržavanje zajedničkog kandidata. Demokršćani odbijaju Saragata, a ostale tri koalicione partije ne prihvataju.

Elektrificirano selo Šabci

DONJI ANDRIJEVCI, 20. prosinca (tel.) — Povodom 22. prosinca sinoć je u malom slavonском selu Šabcima, koje je 1944. bilo potpuno spaljeno od strane neprijatelja, održana velika proslava Dana JNA. Na zboru su okupljenim mještanima govorili Stjepan Kolbaš, predsjednik odbora za elektrifikaciju, kag i Zdravko Tomat, predsjednik Općinskog odbora SSRN SlavonSKI Brod, koji je čestitajući prisutnima na velikoj radnoj pobjedi uključio u rad novopostavljenu niskonaponsku mrežu. U elektrifikaciji sela ukupno je utrošeno 6.180.000 dinara koja su sredstva pretežno osigurali mještani putem samodoprinosu.

Jubilej lista »Jedinstvo«

PRISTINA, 20. prosinca — (Tanjug) — Danas je u Prištini na svečan način proslavljena dvadesetogodišnjica izlazenja tjednog lista »Jedinstvo«, organa Pokrajinskog odbora SSRNJ. Svečanoj sjednici radnog kolektiva, pored ostalih, prisustvovao je i jedan od osnivača lista, član CK SKS Pavle Jovičević, zatim predsjednik Pokrajinske skupštine Stanoje Aksić, predsjednik Pokrajinskog odbora SSRN Džavid Nimani, predsjednik Pokrajinskog izvršnog vijeća Ali Šukri i drugi istaknuti politički, kulturni i javni radnici Kosova i Metohije.

U Hrvatskoj počela proslava

VIJESTI IZ ZEMLJE

Sava u porastu — zasad nema opasnosti

ZAGREB, 20. prosinca — Štab za obranu od poplave opet se našao na okupu jer kiša i u Hrvatskoj i u Sloveniji gotovo neprekidno pada već nekoliko dana. Zbog toga Sava oko Zagreba ponovno buja i gradu prijeti novom poplavom. Zasad — ostvare li se prognoze Hidrometeorološkog zavoda Hrvatske da će zasniježiti i temperature pasti — možemo se nadati da od poplave neće biti ništa. U tome nas mogu podržati i izvještaji iz Radeča: u 12 sati je vodostaj Save iznosio 390 cm, a nakon jedan sat opao je na 374 cm.

Međutim, još nam je svima u svježem sjećanju poplava od prije nešto manje od dva mjeseca. I tada smo bilježili vodostaje u Sloveniji i onaj oko Zagreba. Bili su također različiti. Dok se u Sloveniji vodostaj smanjivao, ovdje je rastao. Evo samo nekih brojki: u 12 sati je vodostaj bio 174 cm, jedan sat kasnije deset centimetara više, a već u 13 sati — 195 cm. A štab za obranu od poplave pozvao je danas preko radija i televizije sve područne rukovodioce na najopasnijim sektorima da se nadu na svojim dionicama pri vodostaju od

200 cm. Rukovodioci na ostalim punktovima moraju dežurati kad se vodostaj bude približavao na 250 cm. Prema mišljenju nekih stručnjaka, sadašnji vodostaj ne bi morao doseći nedavnu razinu da se ponovi poplava od 26. listopada. Jer, sada su prodori na nasipima zatrpani samo na području Zagreba, a oni uzvodno i nizvodno gradu još su otvoreni. Stoviše, ni oni dijelovi nasipa koji su za brtvljeni nisu dovoljno nabijeni i utvrđeni pa bi se u slučaju višeg vodostaja moglo dogoditi da opet budu probijeni.

Upravo dok ovo javljamo ponovno se sastao prošireni Gradski štab da donese konačne odluke na kojim će se dijelovima nasipa postavljati sigurnije utvrde protiv ponovno nabujale Save. Jer, sada u 20 sati u Gradskom štabu saznajemo da je vodo-

Naš fotoreporter Z. Grčman napravio je ovu snimku na Savskom mostu u Zagrebu u nedjelju oko 15 sati. Nabujala od posljednjih kiša, Sava je opet počela opasno rasti. Međutim, po najrealnijim izgledima, ovog puta neće doći do izliva iz korita. Prema podacima dobivenim od Hidrometeorološke službe u gornjem toku Save umjesto kiše počeo je padati snijeg, te je opasnost od još većeg porasta vode prestala, a Sava uzvodno je već u lakom opadanju.

za obranu od poplave Zagreba inž. Josinom Vadjlom, koji je među ostalim rekao, da se u Zagrebu treba bojati i svakog minimalnog porasta Save, jer nas kiše koje u Sloveniji padaju već nekoliko dana mogu iznenaditi novim valom Save. Zbog toga ovdje, u Gradskom štabu moramo ostati do kraja i pratiti kako će se razvijati vodostaj Save, osobito kod Radeča. Jer, ukoliko na tom području vodostaj Save bude pokazivao stagnaciju, Zagreb nema opasnosti.

— Vjerujemo, kako je rekao dr Vadjla, nasipi oko Zagreba će izdržati sadašnjem vodenom naletu i, prema tome, nema mjesta nikakvoj panici. Jedino nas zabrinjava činjenica da je nasip na prodoru kod sportskog društva »Mladost« podignut za oko 20 cm niže od prethodnog. Osim toga, neposredna opasnost prijeti kraj Oborova i na nekim drugim predjelima gdje nisu osigurani prodori na nasipima prilikom nedavne poplave.

Podsjetimo se još jednom: kad je Sava u Zagrebu dosegla vodostaj od 460 cm počela se izljevati preko nasipa. Ota da je postepeno rasla i sve se više razlijevala u pojedine dijelove grada, dok nije dosegla vodostaj od 514 cm i poplavila trećinu grada. Sada — međutim — nema nikakvog izgleda da ta rijeka dostigne

Ni saobraćajnih znakova ni »zebre«

Druže uredniče,

Na početku Ulice prosinackih žrtava u Dubravi smrtna vreba od ranog jutra do kasne večeri. Tu se, naime, smjestila tramvajska stanica kojom se služi više od 35.000 građana Gornje i Donje Dubrave, autobusna stanica sa 7 do 8 linija kojom dnevno prođe više od 10.000 putnika, autobusna međugradska stanica sa nekoliko desetaka autobusnih pruga dnevno, zatim stanica auto-taksija i poduzeće »Auto-Dubrava«, Dom zdravlja, Ured za posredovanja rada, nekoliko ugostiteljskih, trgovačkih i uslužnih radnji, kino i narodna knjižnica.

Zbog svega toga saobraćaj na tom dijelu jedne od glavnih arterija našega grada je golem od ujutro do uveče, a pogotovo u vrijeme tzv. špica. Unatoč tome u blizini nema saobraćajnih znakova. Čak ni zebestog prijelaza. U interesu sigurnosti građana, pješaka i vozača pozivam nadležne, da postavie saobraćajne znakove, ucrtaju »zebre« i u sate najvećeg opterećenja postavie saobraćajca kod javnog sata u Dubravi. ĐORĐE ČULIĆ

odbornik Skupštine Maksimir

Hvala im

Druže uredniče,

Bila sam upućena na liječenje u bolnicu Topusko, kao teži bolesnik. Nakon treće kupke mi je pozlilo i život mi je bio u opasnosti. Bila sam iznenađena pažnjom koju su mi pružali liječnici i pomoćno osoblje. Posebno se zahvaljujem dr. Zeljku Štećinac i med. sestri Anici Školnik kao i dr. Đini Sedlar — Berger koja je vodila brigu o mom daljnjem liječenju. Svi pacijenti zahvalni su na takvoj brizi bolničkom kolektivu u Topuskom, osobito imenovanima. Ja im se zahvaljujem i ovim putem. MARIJA KVATERNIK

Zagreb, Trepčanska 10

Gdje su, zabravo

stanici, no on mi je odgovorio da vozi već tri mjeseca na toj liniji i da zna gdje je stajalište. Treći dan sam stao uz vozača i na stanici ga zamolio da zaustavi. Naravno opet nije prošlo zlatko. Pišem ovo jer sam danas po ne znam koji put gledao za autobusom. Upravo sam bio izašao na ulicu i vidio kako dolazi. Potrčao sam jer do stanice ima oko dva desetaka metara i on me dostigao. Mahnuo sam vozaču da stane no on me samo pogledao i pritisnuo gas.

Pitam se sada može li se nekako osigurati da se autobus zaustavi na stanici

ZVONIMIR MAGDIĆ
Zagreb, Zagorska 1

Što je to »kritični kadar«?

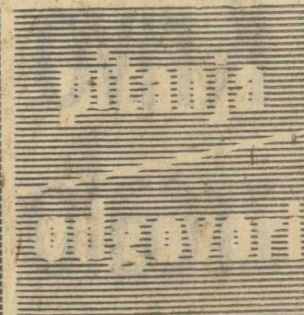
Druže uredniče,

U knjskom željezničkom čvoru, a i na drugim mjestima na području knjskog ŽTP-a, ovih se dana priča o jednoj zanimljivoj odluci radničkog savjeta ili upravnog odbora. Ne znamo tačno tko je donio tu odluku, ali mislim da to i nije važno. Važno je to da je odluka izazvala čuđenje i negodovanje među radnicima i službenicima tog poduzeća.

Evo o čemu je riječ. Donesena je odluka da se neki službenici proglase »kritičnim kadrom« i da im se osim redovnih osobnih dohodaka isplaćuje još 10.000 do 15.000 dinara, već prema tome tko je »više kritičan«.

Zanimljivo je i to da se taj »kritični kadar« nalazi u kancelarijama ŽTP-a, a otpravnici vlakova kojih nikad nema dovoljno i kojima ŽTP Knin i te kako oskudijeva nisu proglašeni za »kritični kadar«.

Spomenut ću i one koji osim otpravnika vlakova također snose glavni teret rada na željeznici, tj. telegrafisti, blagajnici, skretničari, vlakovođe, kočničari, manevaristi, skladištari i mnogi drugi kojima je život neprestano u opasnosti, ali oni za ŽTP nisu »kritični kadar«. Dakle, »kritični kadar« nalazi se u administraciji. Mislim da tome nije potreban nikakav komentar. Ne znam je li još itko u zemlji izmislio takvu formu nagradivanja i zaoblazanja

»Invalid sam rada III kategorije invalidnosti. Radio sam na radnom mjestu variora s osobnim dohotkom od 34.000 dinara a sada radim na drugom radnom mjestu s nižim osobnim dohotkom. Razliku mi isplaćuje zavod za socijalno osiguranje. Smatram da mi je zavod za socijalno osiguranje dužan isplatiti cijelu razliku bez obzira na okolnost da na radnom mjestu variora sada radi radnik koji ima tokom mjeseca i opravdanih izostanaka s posla, a ja radim svaki mjesec puno radno vrijeme?« (G. V. — Zabok)

S obzirom na nov način utvrđivanja i raspodjele osobnih dohodaka, tj. s obzirom na to da pravilnicima o utvrđivanju i raspodjeli osobnih dohodaka u privrednim i drugim organizacijama nisu određene odnosno propisane plaće (zarade) za radna mjesta kako je to prije bilo određeno pa tarifnim pravilnicima, pod prosječnim iznosom ostvarenog osobnog dohotka koji se u smislu čl. 129. Zakona o invalidskom osiguranju uzima kao osnov za određivanje naknade, razumijeva se iznos ostvarenog dohotka, utvrđenog i obračunatog pod određenim osnovama i mjerilima u dotičnoj privrednoj organizaciji za redovno radno vrijeme poslije izvršenog konačnog obračuna nakon usvajanja završnog računa. Prema tome, mišljenja smo da ste vi u pravu.

»Već duže bolujem od teže bolesti pa sam zbog toga bila u bolnici, zatim na bolovanju a određeno mi je i skraćeno radno vrijeme. Posebno vam navodim nalaz i dijagnozu. Navršila sam 40 godina života i 23 godine staža. Mogu li na temelju spomenute dijagnoze i zdravstvenog stanja zatražiti i ostvariti invalidsku mirovinu?« (S. K. — Zagreb)

Invalidsku mirovinu možete ostvariti ako postoji određena invalidnost, a ova se ne određuje prema vrsti bolesti, nego isključivo prema preostaloj sposobnosti osiguranika za rad na svom poslu, odnosno za rad na drugom odgovarajućem poslu. Prema tome nije odlučna samo dijagnoza nego istaknuta činjenica (preostala sposobnost). Ako vam se utvrdi invalidnost I kategorije, ispunjavate uvjet za invalidsku mirovinu, a ako vam se utvrdi invalidnost II ili III kategorije, možete ostvariti invalidsku mirovinu samo uz uvjete na-

vjetskog Saveza, kao zemljama koje su predsjedavale ženevskoj konferenciji u Indokini 1954. godine. U protestu se ističe da vlada SAD nastavlja u Južnom Vijetnamu »oružanu agre-

Sastanak Naser — Seljepin

KAIRO, 20. prosinca (MEN) — Predsjednik UAR Gamal Abdel Naser primio je danas Aleksandra Seljepina, člana Prezidijuma Vrhovnog Sovjeta i zamjenika predsjednika sovjetske vlade koji predvodi sovjetsku parlamentarnu delegaciju.

Na prijemu su bili predsjednik Nacionalne skupštine UAR Anvar el Sadat i drugi funkcioneri.

Delegacija Vrhovnog Sovjeta doputovala je sinoć u UAR na poziv Narodne skupštine UAR.

Naser i Aref na čelu Ujedinjene političke komande UAR i Iraka

KAIRO, 20. prosinca (MEN) — U Kairu je večeras objavljena lista članova novoformirane Ujedinjene političke komande UAR i Iraka. Na čelu komande nalaze se predsjednici UAR i Iraka Gamal Naser i Abdel Salam Aref.

U političku komandu je izabrano 25 egipatskih i iračkih funkcionera. Pored predsjednika Naser i Arefa u komandi su i prvi potpredsjednik UAR i zamjenik vrhovnog komandanta oružanih snaga UAR maršal Abdel Hakim Amer, predsjednik vlade UAR Ali Sabri i irački premijer Tahir Jahija.

Otvoren narodni opservatorij u Beogradu

BEOGRAD, 20. prosinca (Tanjug) — Večeras je u Beogradu na najvišem platou Kalemegdana svečano otvoren narodni opservatorij, djelo amaterskog astronomskeg društva »Ruder Bošković«.

Opservatorij je smješten u drevnoj Dizdarevoj kuli 15. vijeka koja je nedavno restaurirana i adaptirana za ove svrhe. Na vrhu kule instalirana su dva mala teleskopa pomoću kojih se lijepo mogu promatrati planete, mjesec, sunce i zvijezde s promjenljivom svjetlošću. Prostorije ove stare kule na kalemegdanskim zidinama vrlo je racionalno i ukusno uređio arhitekt Dimitrije Marinković. To je poslije čuvene Zvezdarnice u Zagrebu drugi narodni opservatorij u našoj zemlji.

Svečanom otvaranju narodnog opservatorija prisustvovali su, između ostalih, potpredsjednik Gradske skupštine Beograda Mile Zegarac, sekretar za naučni rad SR Srbije Dragiša Maksimović, predsjednik Jugoslavenskog astronautičkog i raketnog društva dr Tatomir Andelić, predstavnici narodnih opservatorija u Budimpešti i Sofiji i predstavnici astronomskeg društava iz Beograda, Zagreba, Sarajeva i drugih mjesta naše zemlje.

kandidata. Demokratski odbijaju Saragata, a ostale tri koalicione partije ne prihvaćaju Leonea. Fanfanija ne žele ni jedni ni drugi, pa se pretpostavka okreće oko imena Pastore, Merzagore, Piccionija i nekih drugih. Tri partije lijevog centra odrekle su se Saragata u zamjenu za Pastorea, no doro-tejsko krilo demokrsčana nije raspoloženo da ga podrži smatrajući ga suviše »lijevo« orijentiranim. U stvari, od sporazuma partija lijevog centra najviše zavisi izbor novog predsjednika. Ne samo zbog toga što broj njihovih glasova nadmašuje apsolutnu većinu, nego i zato što bi kandidat prihvatljiv za socijaliste najvjerojatnije naišao na podršku ljevice.

Svi uviđaju da je vrijeme da se izboru pristupi s više realizma i odgovornosti. Ne mogu se glasanja produžavati u beskraj i nepopustljivo inzistirati na svojim partijskim interesima. To osobito važi za demokrsčane koji u svom nastojanju da u Quirinale ponovo uvedu svog čovjeka moraju da izaberu kandidata koji će naići na odobravanje bar jednog dijela demokratskih partija. Zato se i od većernjeg glasanja očekuje ako ne izbor novog predsjednika, ono bar izrazitiije okupljanje oko jednog novog imena prihvatljivog za većinu.

D. MALEVSKI

Prva izložba ekonomske propagande

BEOGRAD, 20. prosinca (Tanjug) — Prekosutra će u Beogradu, u velikoj dvorani Doma sindikata, biti otvorena prva Jugoslavenska izložba ekonomske propagande i publiciteta koju je organiziralo Udruženje ekonomskih propagandista Srbije.

Ova specijalizirana i jedinstvena manifestacija u našoj zemlji predstavlja uvod u pripremu za veliku izložbu ekonomske propagande i industrijskog oblikovanja s međunarodnim sudjelovanjem, koja će se održati od 25. travnja do 3. svibnja iduće godine u halama Beogradskog sajma.

Na izložbi u dvorani Doma sindikata sudjelovat će preko stotinu radnih organizacija iz svih republika. Ova manifestacija će predstavljati smotru napora i dostignuća na polju jugoslavenske ekonomske propagande i publiciteta.

Pored izložbe, koja će biti podijeljena u pet sekcija, Udruženje ekonomskih propagandista je organiziralo i veliki seminar na temu »Ekonomska propaganda u praksi kod nas«, koji od danas pohađa oko 50 učenika. U toku održavanja izložbe, od 21. do 28. prosinca, predviđeno je i organiziranje više stručnih savjetovanja i razmjena iskustava ekonomskih propagandista iz cijele zemlje.

Industrija je sama ostvarila izvoz u vrijednosti oko 21 milijardu dinara, dok je godišnjim planom bilo predviđeno 24 milijarde i 721 milijun dinara. Među industrijskim granama najbolje rezultate u izvozu postigla je drvna industrija, zatim industrija kože i prehrambena industrija.

SARAJEVO, 20. prosinca (Tanjug) — Za proteklih 11 mjeseci izvezeno je iz Bosne i Hercegovine na strana tržišta robe u vrijednosti od 23 milijarde i 622 milijuna deviznih dinara, što predstavlja 86 posto godišnjeg plana ili 108,1 posto u odnosu na ostvareni izvoz u istom periodu prošle godine.

Industrija je sama ostvarila izvoz u vrijednosti oko 21 milijardu dinara, dok je godišnjim planom bilo predviđeno 24 milijarde i 721 milijun dinara. Među industrijskim granama najbolje rezultate u izvozu postigla je drvna industrija, zatim industrija kože i prehrambena industrija.

počela proslava Dana JNA

ZAGREB, 20. prosinca (Tanjug) — Povodom Dana JNA u svim vojnim jedinicama na području Hrvatske održane su mnogobrojne kulturne, sportske i druge prigodne manifestacije. Pripadnici JNA Zagrebačkog garnizona dočekuju praznik bogatim rezultatima u međugarnizonskim i drugim sportskim takmičenjima.

Proslava Dana JNA obilježuje se ovih dana nizom prigodnih predavanja u preko 20 zagrebačkih radnih organizacija, ustanova i mnogobrojnim školama, u kojima predstavnici govore o životu i radu u vojnim jedinicama.

U programima povodom Dana armije, pored pripadnika JNA, sudjeluju i članovi kulturno-umjetničkih društava, školskih i dramskih sekcija širom Hrvatske. Kulturno-umjetničko društvo brodogradilišta »Viktor Lenac« iz Rijeke priredit će prigodne programe za svoje jedinice na ovom području. Veći broj priredbi u tvornicama, ustanovama i školama dat će ovih dana kulturno-umjetničke sekcije vojnih klubova.

A. P.

va na području pojedinih garnizona.

Susret omladine i pripadnika JNA u Petrinji

PETRINJA, 20. prosinca (tel) — Komandant garnizona Petrinje Dimko Kočinski priredio je prijem za pionire na kojemu je govorio o našoj Armiji i NOB. Školska omladina u odredu »Banija« i radnička omladina posjetile su prije podne vojni garnizon u Turkučinovoj ulici a u okviru proslave obišli su i pogon nove tvornice »Gavrilović«. Poslije podne su učenici gimnazije »Braća Hanžek« i vojnici petrinjskog garnizona priredili svečanu priredbu za omladinu i pripadnike JNA. U čast Dana Armije najbrojnije svečanosti održat će se u ponedjeljak.

A. P.

IZBORI ZA RUKOVODSTVA MJESNIH ORGANIZACIJA SSRN U RIJEKI

Masovan odaziv birača

RIJEKA, 20. prosinca (tel.) — Članovi Socijalističkog saveza s područja riječke općine još u ranim jutarnjim satima masovno su izašli na birališta da izaberu nova rukovodstva za 36 mjesnih organizacija.

Uzdarje kolektiva IPK »Osijek« pripadnicima osječkog garnizona

OSIJEK, 20. prosinca (telex.) — Zahvalnost kolektiva IPK »Osijek« pripadnicima armije osječkog garnizona za pruženu pomoć u jesenjim radovima izražena je na današnjoj svečanosti u sindikalnoj dvorani osječkog kombinata. Uz tople riječi predano je lijepo uzdarje kolektiva osječkog kombinata armiji uoči njenog 23. rođendana u obliku sedam televizora, većeg broja tranzistora i gramofona. Odluku o dodjeljivanju poklona armiji iz platnog fonda kolektiva donio je centralni radnički savjet kombinata uz suglasnost svih radnih jedinica.

Na značajnim poklonima armiji zahvalio se pukovnik JNA Petrović, koji je istakao da je ova radna akcija bila manifestacija zajedničkih interesa i jedinstva armije i radnih ljudi.

E. C.

— međutim na zabrinutost građana zbog porasta Save. Gradski štab za obranu od poplave dao je u 22 sata obavijest da situacija nije kritična i da nema razloga zabrinutosti. Služba obrane neprekidno je u toku situacije i spremna za eventualnu intervenciju. Situacija se poboljšava s obzirom da oborine u Sloveniji postepeno jenjavaju.

Još nisu razjašnjene okolnosti smrti učenika Mensura Tatarevića

SARAJEVO, 20. prosinca — Tragična smrt 17-godišnjeg Mensura Tatarevića učenika škole u Zenici još nije razjašnjena. On je nakon osam dana ležanja u zeničkoj bolnici u besvjesnom stanju podlegao usprkos naporima zeničkih liječnika da mu spase život.

U povodu tog tragičnog slučaja organi SUP-a u Zenici privorili su nastavnika ove škole Branka Tunića i kako nam je izjavio isljednik Fadil Suljić proveli izvidaj. O rezultatu do kojeg oni dođu zavisiće da li će protiv Tunića biti uveden krivični postupak.

Učenik Mensur Tatarević stradao je izглеda od udara kisobranom koji mu je ranio nastavnik Branko Tunić, ali to dakako nije sasvim utvrđeno.

Tačno je, međutim da je Tunić izazvao Tatarevića, ali još nije sasvim poznato da li su ti udarci bili stvarni uzrok njegove smrti. To će tek istraga dokazati.

Slučaj koji je uzbudio Zenicu i koji se uopće nikada dosad nije desio, dogodio se prije kratkog vremena u centru Zenice. Učenik Mensur Tatarević stajao je u društvu sa dvojicom svojih drugova, bivšim učenicom ove škole Eugenom Begadićem i učenikom osmog razreda osnovne škole Abdulahom Omeragićem. U trenutku kad je naišao nastavnik Branko Tunić, učenik Begadić bacio je grudu snijega koja je pogodila nastavnika. Revoltirani tim postupkom, nastavnik Tunić se vratio do učenika. Nastavnik je drskom kisobranom udario učenika Tatarevića misleći da je on bacio grudu snijega.

Malo zatim kad je već incident završio učenik Tatarević otišao je kući bez ikakvih vidljivih znakova da će taj incident kome on nije bio povod za njega biti tragičan. Došavši kući on je pao u besvjesno stanje i hitno prebačen u zeničku bolnicu. U njoj je ostao osam dana, ali nije došao k svijesti te je umro.

Prema riječima direktora škole Branka Obradovića nastavnik Tunić došao je sutradan na nastavu i ne znajući što se desilo sa učenikom Tatarevićem. Kad mu je direktor škole rekao da se učenik Tatarević u besvjesnom stanju nalazi u bolnici Tunić je tek tada ispričao za incident koji je imao na ulici, priznavši da je drskom kisobranom udario učenika.

On je tada ispričao da se u grudni snijega navodno nalazio kamen. To je kod njega stvorilo revolt i što ga je iniciralo da upozori učenika na pristojnost pa je u afektu udario učenika Tatarevića.

Prema riječima učenika Omeragića, nastradali učenik Tatarević nije bio vinovnik incidenta. Druga je pak stvar s učenikom Eugenom Begadićem koji je bacio grudu snijega na nastavnika Tunića. Begadić je propali učenik škole u kojoj je Tunić radio što može i da bude uzrok za izazivanje ovog nemilog incidenta bacanja grude snijega.

U svih 36 mjesnih organizacija izabralo je danas 540 članova novi odbor. Međutim, u mnogim mjesnim organizacijama bilo je na listama i višeg kandidata pa je bilo kandidirano ukupno 750 članova.

M. P.

zapravo, autobusne stanice

Druže uredniče,

Stanujem već niz godina na uglu Zagorske i Magazin-ske ulice i čitavo to vrijeme morao sam se služiti tramvajem u Ilici. Priznajte da nije baš ugodno nekoliko puta dnevno čekati na brklji i gledati kako manevarka polako vozi gore dolje, dok se čovjeku žuri.

Ali, od kad je uvedena nova autobusna linija Mažuranićev trg — Voltino naselje nema više te glavobolje. Međutim nastale su nove. Čini se da su sva autobusna stajališta uvjetna ti, kad se vozaču prohtije pritisnuti kočnicu. Nekoliko puta sam se odvezao stanicu dalje Pitao sam onda konduktera zašto ne stane ili ne pita da li tko silazi. Odgovorio mi je da svako treba reći kad silazi. Drugi dan sam kondukteru rekao da silazim na toi

zemlji izmislio takvu formu nagradivanja i zaoblazjenja pravilnika o raspodjeli osobnih dohodaka. Mislim da su drugovi iz kninskog ŽTP prvi.

SLAVKO SEVO
Knin, Sinobadova Glavica
52

Iz »Šume« sirovo drvo

Druže uredniče,

Ovih dana kupio sam od »Šume« prvoklasno gorivo drvo i platio za kubični metar drva 7750 dinara postavno pred kuću. Kupio sam, prema tome, po svim uzancama u trgovini ogrjeva suhe cjepanice. Međutim, dostavljeno mi je sirovo drvo a djelomično čak i kvrgave klade.

Poznatu je, da je sirovo drvo kalorički manje vrijedno 30 posto.

Zar je potrebno »Šumi« da tako nesolidno posluje i smije li to?

MATIJA LIPOVŠČAK
Zagreb, Svačićev trg 3.

»Zašto Šibenik nije više čist grad«

Svojim napisom »Zašto Šibenik nije više čist grad« M. Urošev napravio je vrlo lošu uslugu građanima ovog grada. Upravo zato što smo ustanova koja se brine za javnu čistoću najpoznatiji smo da to ovim putem kategorički demantiramo i iznesemo stanje kakvo stvarno jest. Ne možemo sporiti li je grad čist ili nije. Možemo samo konstatirati da Šibenik nije nečist grad, kako proizlazi iz napisa.

Jedno je sigurno i ova radna organizacija učinila je u granicama materijalnih mogućnosti sve da unaprijedi ne samo organizaciju održavanja javne čistoće nego i tehničku opremu. Danas »Čistoća« raspolaže sa pet vozila, ima organiziranu službu za dezinfekciju i dezinsekciju, vrši deratizaciju, ima opremljen servis za pranje i glačanje rublja. Doduše, to sve nije dovoljno, jer je Šibenik gotovo udvostručio broj stanovnika. Sve to traži odgovarajuću tehničku sredstva i s tim se teškoćama ova ustanova bori, ali ih i rješava.

Međutim, čistoća nije samo stvar ovog kolektiva već svakog građanina. Upravo se o tome često razgovaralo. Ali, ostaje činjenica da je Šibenik, iako u turističkoj sezoni dosta posjećen, ipak davao izgled urednog i čistog grada. Upravo u to vrijeme kad smo ulagali krajnje napore nije bilo a niti je ikad bilo primjedbi. Prema tome, upravo onaj koji je najpozvaniji, a to su građani našeg grada, nisu imali primjedbi na javnu čistoću. Zar pisac članka misli da bi oni olako prešli treko toga da im je grad »prljav« bilo čijom krivicom, a najmanje krivicom, recimo ustanove koja se brine za javnu čistoću?

Ipak, ima nešto što se nije smjelo dogoditi, a ipak se dogodilo na štetu našeg grada. Naime, javnost je takvim napisom stekla dojam da je Šibenik doista prljav grad. Međutim, to je neistinito. Zalosno je što se drug Tomislav Galin po cijenu ugleda grada želi obračunati s kolektivom u čijim je redovima radio i odakle je morao otići. Zato nam je shvatljivo da on tako dezinformira M. Uroševića i preko njega javnost.

Međutim, drug Balin kao sanitarni inspektor ne samo što nije pokazao ni volje ni inicijative za suradnju i za obavljanje poslova čak iz njegove nadležnosti nego se još ovako neodgovorno igra izjavama koje su očita neistina i za koje on osobito mora odgovarati.

Prema tome, osnovno je da se utvrdi kako Šibenik nije nečist grad, kako je on danas čistiji nego jučer, što je i normalno, i da će sutra biti čistiji nego danas.

Za upravni odbor »Čistoće«
DANIĆA MANOJLOVIĆ

validnost II ili III kategorije, možete ostvariti invalidsku mirovinu samo uz uvjete navedene u tač. 2 do 6 člana 52. Zakona o invalidskom osiguranju. Invalidnost se utvrđuje samo po pribavljenom nalazu, ocjeni i mišljenju invalidskih komisija. Stoga je uputno da konzultirate kojeg člana invalidskih komisija (liječnika), a prije nego podnesete zahtjev za mirovinu.

»Nakon očeve smrti naslijedio sam 1/4 nekretnosti. Na ostavinskoj raspravi koja se vodila 1962. izjavio sam da svoj dio dajem na doživotno uživanje majci. Ova činjenica umešana je i u dosudnicu. Porez od prihoda tih nekretnosti plaća moja majka jer ih ona i ostvaruje. Molim za odgovor: imam li pravo na dječji dodatak i je li pravilno postupio finansijski organ kad mene zadužuje porezom na dohodak od tih nekretnosti kao da na njima nije zasnovan institut doživotnog plodouživanja moje majke?« (B. B. Zagreb)

Budući da ste se dobrovoljno odrekli plodouživanja naslijedenog dijela nekretnosti, nekoristite vaše vlasničkih prava na tim nekretnostima ne utječe na visinu poreznog cenzusa od kojeg u smislu člana 31 i 35 Uredbe o dodatku na djecu zavisi visina tog dodatka. S tim u vezi i prema čl. 38, cit. uredbu u vaš porezni cenzus ulazi i porez koji tereti prihod od nekretnosti datih vašoj majci na uživanje. Ako je plodouživanje vaše majke na vašim nekretnostima katastarski evidentiran, poreznim obveznikom prihoda od tog plodouživanja imanja smatra se ona (čl. 15. Uredbe o porezu na dohodak) pa je u tom slučaju postupak fin. organa koji vas zadužuje tim porezom nepravilan.

»Redovan sam student druge godine na pedagoškoj akademiji Roden sam 6. IV 1941. Imam li pravo na dodatak na djecu koji ne primam od školske godine 1963/64, tj. od rujna 1963, tako sam redovito polagao propisane ispite?« (S. A. Zagreb)

Iz vašeg pitanja proizlazi da ste u rujnu 1963. imali navršene 22 godine života pa ste prešli dobnu granicu koja je statutom vaše akademije određena kao vrijeme redovnog studiranja. Iz tog razloga s pravom vam je osposren dodatak na djecu. Pravno rješenje na vaše pitanje naći ćete u čl. 19 i 20. Uredbe o dodatku na djecu.

»Postavljen mi je stara-telj i zabilježba na kuću u gruntućnici, da sam poslovno nesposoban. Ne osjećam se zbog toga nimalo slobodan, a ipak se staram za popravke kuće i za sve potrebe svakidašnjeg života. Pored toga imam u kući stana koji me stalno napada i deranžira. Kako da sredim svoje odnose?« (R. M. — Đurđevac)

Što se tiče vaše poslovne sposobnosti, obavještavamo vas da možete zahtijevati da vam se vrati poslovna sposobnost, ako za to ima uvjeta, tj. ako više ne postoje razlozi zbog kojih vam je oduzeta. Ako vas međutim, stanar u vašoj kući ometa u mirnom korištenju stana, onda mu možete otkazati ugovor o korištenju stana, na način i pod uvjetima odredaba Zakona o stambenim odnosima. No, dok ste lišeni poslovne sposobnosti, to za vas može učiniti samo vaš staratelj.

ZAGREBAČKA KRONIKA

Novi centar - stare brige

Komunalno uslužni centar — naziv je nove radne organizacije koja je ovih dana nastala od Tržne uprave Peščenica i servisa stambenih zajednica »Peščenica-sjever« i »Volovčica«. To spajanje, iako nije najsretnije, ustvari je pokušaj da se ujedinjenim osnovnim i obrtnim sredstvima i sinhronizacijom rada omogući efikasnije pružanje usluga domaćinstvima.

Sto građani mogu očekivati od novog uslužnog centra? Prije svega na jednom mjestu dobit će sve usluge pa neće, kao dosad, za popravke obilaziti nekoliko servisa. Centar će imati osam servisa: krovno-pokrivački, limarsko-vodoinstalaterski, zidar-ski, obučarski, zatim za pranje, glačanje i krpanje rublja, popravak obuće, pomoć kućnim savjetima, vođenje knjiga kućnih savjeta i servis tržišnih usluga.

Poboljšat će se i kvaliteta usluga. Osnivač — općina Peščenica — dodijelila je centru 15 milijuna kredita za obrtna sredstva i 85 milijuna za osnovna. To će omogućiti relativno zaostalim servisima da nabave nove alate i strojeve.

Cijene uslugama će, međutim, znatno porasti. Prema kalkulacijama koje su iznesene na nedavnoj sjednici Skupštine općine Peščenica pranje rublja poskupit će oko 70 posto po kilogramu, a sat kvalificiranog radnika (npr. limara) od 450 na 700 dinara.

Razloga ima više. Zbog novog statusa servisa koji će posloovati na osnovi privrednog računa obaveze prema zajednici (doprinosi iz osobnih dohodaka) povećani su od 30 na 74 posto, a teškoće se osjećaju i zbog povišenja cijena komunalnim uslugama. Osim toga, servisi stambene zajednice »Peščenica — sjever« poslovali su i prije spajanja s gubitkom i prilično nesređeno. Stoviše, utvrđene su i stanovite pronevje-re.

Sve to nagovještava da nova radna organizacija mora pokazati dosta umješnosti kako bi otklonila dosadašnje slabosti i stekla povjerenje građana. Jer, ako se u nekom servisu pojavi gubitak, njega će morati da nadoknadi ser-

vis koji bolje posluje. Koliko je to nestimulativno ne treba posebno isticati. K. K.

Na Dan JNA za vojnike besplatno

Zborovi birača općine Trnje predložili su upravi ZET-a da u znak zahvalnosti za pomoć postradalim od poplave omogući na Dan JNA besplatan prijevoz svim pripadnicima JNA na području Zagreba.

Radnički savjet ZET-a usvojio je prijedlog. Tako će 22. prosinca svi pripadnici JNA koji su u uniformi imati pravo na besplatan prijevoz na svim tramvajima, autobusima i uspinjači ZET-a. M. G.

Njihov drugi Prvi maj

Dvorane na Zitnjaku, Savskoj i Trnjanskoj cesti, Ilici, u »Janku Gredelju«, ŽTP-u i desetak drugih poduzeća ovih dana povremeno izgledaju kao za najvećih slavlja. Na dugim bijelim stolnjacima cvijeće, čašice, slatkiši; u srcima uzbuđenje. Mnogo veselja, pjesama i smijeha, a bude i poneka suza.

To najstariji radnici odlaze u mirovinu, a nekako je postao običaj da se takve svečanosti upriličuju potkraj godine. Tako je bilo u subotu u

U ovogodišnjoj akciji zaštite pri radu mnogi su radni kolektivi uveli međusobna natjecanja ekonomskih jedinica. U Zagrebačkoj pivovari posli su i dalje: radnički savjet je odlučio da se svim članovima ekonomske jedinice koja u rujnu, listopadu i studenom postigne najbolji rezultat dodijeli nagrada od 20 posto osobnog dohotka, drugoplasiranoj 15 i trećeplasiranoj 10 posto od ukupne zarade.

Tromjesečni pokus dao je izvanredne rezultate. Prema istom razdoblju prošle godine broj ožljeda na radu smanjen je 55 posto. Bolovanja su smanjena čak za četiri puta. Osim toga znatno je povećan radni efekt pojedinih ekonomskih jedinica.

S obzirom na izvanredne rezultate, kolektiv je odlučio da se akcija produži tokom čitave iduće godine. Ako se sadašnji rezultati ustale, takav sistem nagrađivanja postat će možda i stalna praksa. Na slici: iz punionice boca Zagrebačke pivovare. M. G.

USPIO POKUS

»Variete« kakvog ne vidimo

Na maloj pozornici kulturno-zabavno-scenske ustanove »Variete« u Ilici 31 izvedeno je ove godine 478 redovitih predstava, 34 matineje i 45 izvanrednih priredbi. Održano je, dakle, više od 550 različitih priredbi koje je promatralo oko 330 tisuća gledalaca. U programu je osim stalnih domaćih izvođača sudjelovalo i više od stotine umjetnika iz inozemstva.

To bi bili oni »suhi« rezultati rada koji se i maše svugdje iznose i zbrajaju na kraju svake sezone ili godine. A ima i drugih, manje ili više značajnih da se zabilježe. Za »Variete«, čini

— Počela sam u kartoteci, pa kao šef odjela kemikalija, poslije u prodajnom odjelu i na kraju komercijalni direktor i ujedno zamjenik generalnog.

— Gdje je bilo najlakše? — Svugdje podjednako — teško. Ipak je mnogo lakše kad se radi s voljom.

— Vaša deviza? — Ne deviza nego sistem: u 6 sati na tržnicu, a u 7 među prvima u poduzeću.

— O meni se može manje napisati nego o Miri — dodaje — a Miri je dodao — Po-

ZAVRŠEN DRUGI KONGRES LIKOVNIH PEDAGOGA JUGOSLAVIJE

Zapostavljen likovni odgoj

RIJEKA, 20. prosinca (tel.) — Trenutna situacija na području likovnog obrazovanja ne zadovoljava. To je najbitnija konstatacija II kongresa Saveza likovnih pedagoga Jugoslavije u Rijeci, koji je u subotu, poslije tri dana zasjedanja, završio rad.

Na kongresu su razmotreni mnogi problemi nastave likovnog obrazovanja, izneseni su brojni prijedlozi za njihovo rješavanje. Raspravljajući o teškoćama na koje nailazi suvremena nastava likovnog odgoja, Kongres je ukazao na neke objektivne probleme kao što su:

- slaba materijalna baza nastave likovnog odgoja
- nedovoljan broj sati
- nezastupljenost likovnog odgoja u školama drugog stupnja
- nestručni kadar koji nije kadar da realizira suvremenu koncepciju likovne nastave

Sve su to bili uzroci da se sadašnje stanje likovnog obrazovanja u našoj školskoj praksi ocijenilo na riječkom kongresu kao nezadovoljavajuće. Posebno su istaknuli oni nedostaci nastave likovnog odgoja koji proizlaze iz slabe opremljenosti škola.

LIKOVNI PEDAGOZI — MALOBROJNI

Drugi ključni problem suvremene nastave likovnog odgoja jest broj i stručnost likovnih pedagoga. Broj kadrova i njihova stručnost također ne zadovoljavaju. Na kongresu je istaknuto da što prije treba prići reformi školskih kadrova koja bi osigurala kvalitetne nastavnike za likovno obrazovanje. Takvih nastavnika potrebno je dva puta više nego što ih imamo danas. Prema vrstama škola donekle zadovoljavaju kadrovi u predškolskim ustanovama i višim razredima osnovnih škola, dok je situacija u nižim razredima osnovnih i u srednjim školama vrlo kritična. Stručnost nastavnika nižih razreda osnovnih škola ne zadovoljava. Njihov najveći nedostatak jest nestručnost upravo u onim predmetima koji su odlučni za odgoj učenika tog uzrasta — na području estetskog i tehničkog obrazovanja.

U općeobrazovnim školama drugog stupnja najveću smetnju unapređenju nastave likovnog odgoja predstavljaju

njima stručne komisije čija bi se aktivnost ujedinjavala u radu saveznih komisija. Kongres je preporučio republikim prosvjetnim organima da pri izradi programa za pojedine vrste škola bude u komisijama, koje na takvim zadacima rade, uključeno barem 50 posto nastavnika — praktičara.

Odluke II kongresa Saveza likovnih pedagoga Jugoslavije otvaraju likovnom obrazovanju nove perspektive. To uvjerenje zasniiva se na bogatom iskustvu u oblasti likovne nastave u našoj školi. Međutim, delegati su napustili Kongres uvjereni u to da im predstoji naporan, delikatan i složen rad na sistematizaciji i organizaciji likovne nastave koja treba da zadovolji zahtjeve što im postavlja naše društvo u reformiranoj školi.

V. M.

ZAVRŠEN I FESTIVAL AMATERSKOG FILMA HRVATSKE

13 nagrada i 9 plaketa

ZAGREB, 20. prosinca — Večeras je završen prvi festival amaterskog filma Hrvatske koji je dva dana okupljao u Zagrebu filmske amatere naše republike. Na projekcijama koje su održavane u dvorani Komorne pozornice Studentskog centra bilo je prikazano 30 odabranih filmova.

Za festival je bilo prijavljeno dvostruko više, ali je žiri izvršio izbor i u konkurenciji su bili prikazani odabrani filmovi iz četiri kino-amaterske organizacije. Tako su se mogli vidjeti filmovi koje su snimili kino-amateri iz Zagreba, Splita i Rijeke, odnosno 9 dokumentarnih filmova, 9 igranih filmova i 12 žanr filmova. Bez sumnje da je ovaj prvi festival kino-amatera Hrvatske pokazao zanimljive rezultate amaterskog rada na filmu: raznolikost u žanrovima i afinitetima.

Žiri u sastavu Drago Dopler, Fedor Hanžeković, Tvrtko Lešić, Oktavijan Miletić, Zlatko Sudović i Vlado Vuković Drago Vuković dodijelio je 13 nagrada i 9 plaketa. Dodijeljene su sljedeće nagrade:

Crtani filmovi na Novu godinu

Redakcije svih televizijskih studija pripremaju opsežne programe za novogodišnje praznike. U tim danima, televizijski program će trajati znatno duže, bit će raznolikiji i zanimljiviji. Osnovna intencija je — da gledaoci provedu ugodno svoje praznike uz televizor.

TV-studio Zagreb će između ostalog na Novu godinu prikazati i jednu kraću reviju crtanih filmova »Zagreb-filma«, koji su realizirani u 1964. godini. Vidjet ćemo filmove: »I videl sem daljine meglene i kalne«, koji je prema motivima Krležinih »Balada Petrice Kerempuha« crtao i režirao Zlatko Bourek, »Posjet iz svemira« (scenarij: Dušan Vukotić, režija: Zlatko Grgić), »Metamorfoza« (scenarij: Fedor Vidas, režija: Aleksandar Marks i Vladimir Jurčić), »Bez naslova« Borivoja Dovnikovića, »Bila jednom jedna tka« (scenarij i režija: Mladen Pejaković, glavni crtač: Nedeljko Dragić), »Vau — vau« Božica Kolara i »Truba« Ante Zaninovića.

Na slici: Crtež iz Bourekovog filma prema »Baladama Petrice Kerempuha« »I videl sem daljine meglene i kalne«. D. F.

ukratko

PEN-KLUB UOČI KONGRESA NA BLEDU

U prostorijama Društva književnika Hrvatske održana je glavna godišnja skupština Hrvatskog centra PEN-kluba. Skupština je prihvatila razrješnicu starog odbora i izabrala novi upravni odbor u koji su ponovno izabrani dr. Miroslav Feldman kao predsjednik, dr. Jure Kaštelan kao potpredsjednik, dr. Miroslav Beker kao tajnik, Dragutin Tadijanović i Zlatko Gorjan kao odbornici, dok su kao novi odbornici izabrani dr. Mirko Deanović, Augustin Stipčević i Milivoj Slaviček.

U svojim izvještajima članovi upravnog odbora iznijeli su kratak historijat rada poslijeratnog hrvatskog centra PEN-kluba. Tom prilikom naročito je istaknuta važnost rada hrvatskog PEN-kluba uoči kongresa Međunarodnog PEN-kluba koji će se početkom srpnja 1965. održati na Bledu u Jugoslaviji. Hrvatski centar bi htio da na tom kongresu što bolje predstavi hrvat-

Komisija za zasnivanje i otkazivanje radnog odnosa Radničkog savjeta tvornice ambalaže »8. mart«, Rijeka, raspisuje natječaj za popunjenje radnih mjesta brusača, tokara i mehaničara:

1. tri KV brusača sa 5 do 10 godina radnog staža u struci
2. tri KV tokara
3. KV plinoinstalatera
4. pet KV mehaničara sa 5 do 10 godina radnog staža u struci

Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnog dohotka. Rok natječaja je do popunjenja radnih mjesta. Ponude dostaviti Kadrovskom sektoru tvornice. 6683

Komisija za zasnivanje i otkazivanje radnog odnosa obrtnog poduzeća »Jedinstvo« u Krapini, raspisuje natječaj za popunjenje radnih mjesta u metalnom pogonu za pripremu rada, konstrukcionog biroa i radionica

1. više strojarskih tehničara
2. više VKV i KV alatničara, kovinotokara, strojobravarara i bravara

UVJETI: pod 1. završena srednja tehnička škola strojarski smjer, dvije godine radnog staža u struci i odslužen kadrovski rok u JNA; pod 2. položen ispit za VKV i KV radnika, dvije godine radnog staža u struci i odslužen kadrovski rok u JNA. Osobni dohoci prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka poduzeća. Natječaj je otvoren do popunjenja radnih mjesta. 6754

Upravni odbor građevinskog poduzeća »Termelj« Buzet, raspisuje natječaj za popunjenje radnih mjesta:

1. šefa računovodstva
2. sekretara poduzeća

UVJETI: pod 1. Ekonomski fakultet i 2 godine prakse na rukovodećem radnom mjestu, viša ekonomska škola sa 5 godina prakse ili srednja stručna sprema sa 10 godina prakse u knjigovodstvu; pod 2. pravni fakultet i 2 godine prakse, viša stručna sprema i 5 godina prakse na poslovima općih i kadrovskih poslova ili srednja stručna sprema i 10 godina prakse na rukovodećem radnom mjestu sekretara. Osobni dohodak prema Pravilniku poduzeća. Natječaj ostaje otvoren do 31. XII 1964. godine. 6759

ok-stroja (male posude za lijekove). Duhovito i svakako u stilu: jer, u mirovinu su otišli »doajeni« Medike, poduzeća za promet lijekovima i zdravstvenim materijalom. — Mira Dugandžić i Ljubica Bohaniček. (Trebalo je da se oprosti i Matilda Beribah, ali se u posljednji čas predomisli — još će raditi).

Već pet minuta poslije početka svečanosti buduće penzionerke gotovo da se nisu ni vidjele iza čitavog brda cvijeća i drugih darova. Primile su ih ne samo od dojučerašnjih suradnika iz kolektiva nego i od mnogih srodnih poduzeća, poslovnih partnera.

— To je za njih — kaže misljed sa stolom — pravi praznik rada. Njihov drugi Prvi maj.

Zanimljivo je da su obje i počele raditi 1. svibnja godine 1929. Dakle, 35 godina u istom poduzeću. Mijenjao se samo njegov naziv.

— O meni se može manje napisati nego o Miri — dodaje je Ljubica Bohaniček. Počela je kao fakturista i dopisnik, a nastavila i završila kao samostalni referent u nabavnom odjelu.

— Poruka mladima? — Svakom želim mnogo kondicije radnog elana.

— A sada kao penzioner?

— Moja kćer studira kemiju. Još nekoliko godina posvetit ću njoj.

Uostalom, u vezi s predstojećim godinama netko je u jednom od brojnih oproštajnih govora zaželio čvrsto zdravlje i još barem 30 godina života.

— Zašto samo 30 — upali su drugi.

Nastao je kraći veseli žagor koji se ubrzo pretvorio u popularnu narodnu pjesmu: »Kolko kaplic, tolko let...«

B. V.

Na licu mjesta

Publika i kazalište

Ovo je da se čovjek od srca nasmiije. Susreće me pisac i publicist, znanac još od ranije. Čini mi se da smo nekada i u školi bili zajedno. Pita me jesam li bio u Zagrebačkom dramskom kazalištu na premijeri Molièerova djela »Tartuffe«.

Nisam. Sljediti je nešto kao »sram te bilo«. A onda, ako mogu da se iskupim, da drugu »Kurzivu« kažem nekoliko riječi.

Od srca sam se nasmiijao kad me drug uputio da se »Kurzivu« požalim, a u isto vrijeme mu je »Kurziv« priznao da na premijeri nije bio.

Da je bio, što se u jednom šlageru kaže »lipo bi mu bilo«, a pomogao bi da i svojim prisustvom poveća broj prisutnih.

Naime, tvrdi, a potvrdili su mi drugi, ne samo ovaj drug, da je pola dvorane zjapilo prazno.

Usred Zagreba. U gradu koji ima staru kazališnu tradiciju. U kazalištu koje nije od juče.

Nismo raspravljali o predstavi jer kako ćemo raspravljati kad tu predstavu nisam vidio.

Mogli smo raspravljati samo o tome zašto ne idem u kazalište.

No to je druga tema. Tu nešto nije u redu. Pročitao sam u novinama, jer i to mi pade za rukom, da se i ta malobrojna publika podijelila na one koji su se zgražali kakav je to Tartuff, i na one koji su bili neizmjereno zahvalni režiseru Božidaru Viočiću i umjetnicima koji su tu predstavu ostvarili.

To je već u poznatom našem stilu. Pa se to čita i sazna se bez uzbuđenja. Iako se dva tabora uzbuđeno prepiru.

Rastali smo se prijateljski. Obćao sam drugu piscu, publicisti, kritičaru i tako dalje da će »Kurziv« to sigurno ispričati.

A na putu da se ovo ispriča, susreo me opet jedan pisac. Nešto mlađi po godinama i čovjek koji je već sa Zagrebačkim dramskim kazalištem u rodbinskim odnosima.

Kaže mi: »Nisam te vidio na premijeri«.

Tobože se čudim otkud to on zna.

— Više nas je bilo u bifeu nakon predstave, kad smo proslavili premijeru, nego što je publike bilo u dvorani. Nije mi bilo teško da vidim da te nema«.

Baš tako.

Mislili smo da se ne računaju rodaci i prijatelji umjetnika koji su predstavu ostvarili, koji su obavezno morali doći, tko je to sve bio na ovoj predstavi? Tko tako žarko »ljubi« »Tartuffa« i naše drago kazalište?

— Zorajaju na kraju dvadesetih godina, a ina i drugih, manje ili više značajnih da se zabilježe. Za »Variete«, čini se, posebno. Je li 330 tisuća gledalaca zadovoljno s onim što im se pružilo na pozornici u llici 31; što kažu i pod kakvim uvjetima rade izvođači programa i uopće kakva je situacija iza kulisa »Varietea«?

— U dvorani je tiješno, program ni dobar ni loš, kako-kad... često komentiraju posjetioči (ali ipak pune dvorane).

— Sve je to tako — odgovoraju u »Varieteu« — ali malo tko zna za naše brige i izuzetno teške uvjete pod kojima djelujemo. Uostalom, dovoljno je doći iz kulisa.

Doći — znači vidjeti i uvjeriti se da je taj odgovor, na žalost, tačan. Članovi »Varietea« zaista rade pod neobično teškim uvjetima. Ukupna površina pozornice (s »operativnim« dijelom i prostorom za sve rekvizite) iznosi samo 72 m²; može se reći da garderoba i ne postoji, a da se i ne govori o higijenskoj i sanitarnim i ostalim uređajima. Prostorije koje služe kao garderobe tamo zovu »gubljinjacima«, a poslije završenih tačaka umornim i oznojenim artistima na raspolaganju samo jedan umivaonik i jedan — lavor. Drugo ništa.

— Posljedica takvog stanja ima više. Jedna je i ta da teško dobijamo poznate artiste iz inozemstva, što bez sumnje utječe na kvalitetu programa — kaže Vlado Horvatin, v. d. direktora »Varietea«. Stranci, naime, jedan drugome pričaju o uvjetima pod kojima se u našoj kući radi i tako nam ih nije lako angažirati. Kad se tome doda još i propis prema kojem ih ne možemo plaćati u stranoj valuti, onda moramo biti zadovoljni i s ovima koje uspijemo dovesti.

Pored svega nabrojenog, mali kolektiv popularne scene postigao je priličan uspjeh o čemu najbolje govori brojka od 330 tisuća gledalaca. I u financijskom pogledu ova će godina biti također uspješno završena tj. bez deficita. A dogodine — očekuju u »Varieteu« — dolaze bolji dani.

Uz pomoć općine Centar pripremljeni su planovi i stanovi sredstva za rekonstrukciju dvorane u llici 31 i prema tome za znatno poboljšanje uvjeta rada. Radovi će — kako se predviđa — početi u travnju iduće godine, a završit će se vjerojatno do rujna ili listopada.

Za to vrijeme ansambl »Varietea« gostovat će po našoj zemlji i Bugarskoj, za trajanja turističke sezone na Jadranu i, naravno, sudjelovat će u programu Zagrebačkih ljetnih večeri.

P. G.

Umrli

MIROGOJ
Olga MARGIC, 68 godina, kućanica, umrla 19, pogreb 21. u 11.30; Marija SIC, 70 godina, penzioner, umrla 18, pogreb 21. u 12; Viktor CUČEK, 80 godina, penzioner, umro 18, pogreb 21. u 12.30; Katica SIPEK, 71 godina, penzioner, umrla 18, pogreb 21. u 13; Ranko GROZDANIĆ, 13 godina, učenik, umro 18, pogreb 21. u 13.30; Terezija VALPOTIĆ, 74 godine, penzioner, umrla 18, pogreb 21. u 14; Josip PLIC, 55 godina, stolar, umro 17, pogreb 21. u 14.30; Ivan PIRKER st. 72 godine, sudac Vrhovnog suda u m., umro 18, pogreb 21. u 14.30; Josip BARTOL, 65 godina, penzioner, umro 17, pogreb 21. u 15; Mato USMIANI, 89 godina, penzioner, umro 18, pogreb 21. u 15.30 sati.

MIROSEVAC
Magdalena PESTAJ, 77 godina, kućanica, umrla 18, pogreb 21. u 14; Mato KOTARSKI, 70 godina, penzioner, umro 19, pogreb 21. u 14.30; Marija MARKOVIĆ, 63 godine, penzioner, umrla 18, pogreb 21. u 15; Dragan BADA-NJAK, 12 dana, dijete, umro 18, pogreb 21. u 15.30 sati.

U općim obrazovnim školama drugog stupnja najveću smetnju unapređenju nastave likovnog odgoja predstavljali mali broj sati u programu predviđenom za taj predmet. Nepostojanje organizacionog jedinstva staleža, rečeno je na Kongresu, bio je jedan od uzroka što se u času reforme naše škole, kada se određivalo mjesto likovnog obrazovanja u našem školskom sistemu, tom predmetu nije dala ona važnost koju on zapravo zaslužuje.

Značajni uspjesi postignuti su na uvođenju nove koncepcije likovnog obrazovanja. Danas se više ne postavlja pitanje istaknuto je na Kongresu, borbe za novo shvaćanje sadržaja i forme likovnog obrazovanja, već borbe za stručnost i daljnje razvijanje onih pozitivnih elemenata novog shvaćanja likovnog obrazovanja. Uz moralnu podršku prosvjetnih organa i nastavničkih kolektiva treba što prije prići zamjenjivanju nestručnog kadra koji nije u mogućnosti da primijeni novi program i novi duh u likovnoj nastavi.

NOVA NASTAVA — LIKOVNO STVARALSTVO BLIŽE ŽIVOTU

Riječki kongres dao je zadovoljavajuću ocjenu novoj pedagoškoj i metodičkoj — stručnoj osnovi likovne nastave. Svojom orijentacijom na stvaralaštvo kao osnovni princip likovne nastave, napuštanjem imitacije kao didaktičkog principa, kao i drugih metoda rada u staroj »vještini crtanja«, nova nastava likovnog obrazovanja pridonosi formiranju cjelovite, svestrane ličnosti, sposobne da razvija, unapređuje i bogati društveni život. Nova nastava teži da približi likovno stvaralaštvo svakodnevnom životu, polazeći od činjenice da je likovna kultura integralni dio ekonomskog, tehničkog i društvenog napretka. Da bi se pronašli i osigurali daljnji putovi za što efikasniji odgojno — obrazovni rad na području likovne nastave, istakao je kongres, neizbježno je potrebno prići osnivanju naučno-istraživačkih instituta koji bi, prije svega, trebalo da naučno odrede osnove na kojima se zasnivaju metode rada likovnih pedagoga u školama. Ukazano je na potrebu da se za neka ključna pitanja vezana uz nastavu formiraju u republičkim udruženjima.

Svečano otvorena nova zgrada »Ateljea-212«

BEOGRAD, 20. prosinca — Večeras je svečano otvorena nova zgrada Beogradskog komornog pozorišta »Atelje — 212«. Ovoj svečanosti prisustvovali su Svetozar Vukmanović, Miloš Minić, Milijan Neoričić, Dragi Stamenković, Rista Antunović, Stanka Veselinov, Svetislav Gjurjić, Drago Vučinić, kao i veliki broj drugih istaknutih javnih i političkih radnika. Na otvaranju je bio i istaknuti sovjetski književnik Leonid Leonov.

Ansambl »Ateljea — 212« prikazao je odlomke iz većine djela koja su se nalazila na sceni ovog pozorišta u toku proteklih osam godina.

U općim obrazovnim školama drugog stupnja najveću smetnju unapređenju nastave likovnog odgoja predstavljali mali broj sati u programu predviđenom za taj predmet. Nepostojanje organizacionog jedinstva staleža, rečeno je na Kongresu, bio je jedan od uzroka što se u času reforme naše škole, kada se određivalo mjesto likovnog obrazovanja u našem školskom sistemu, tom predmetu nije dala ona važnost koju on zapravo zaslužuje.

Značajni uspjesi postignuti su na uvođenju nove koncepcije likovnog obrazovanja. Danas se više ne postavlja pitanje istaknuto je na Kongresu, borbe za novo shvaćanje sadržaja i forme likovnog obrazovanja, već borbe za stručnost i daljnje razvijanje onih pozitivnih elemenata novog shvaćanja likovnog obrazovanja. Uz moralnu podršku prosvjetnih organa i nastavničkih kolektiva treba što prije prići zamjenjivanju nestručnog kadra koji nije u mogućnosti da primijeni novi program i novi duh u likovnoj nastavi.

Zagrebačkom dramskom kazalištu dramski studio V gimnazije »Bogdan Ogrizović« izveo komad u tri čina Marijana Matkovića »Slučaj maturanta Wagnera«. Za svoj prvi javni nastup nisu članovi ovog ansambla odabrali slučajno 20. prosinca. Tog je dana prije 21 godinu u Dubravi kraj Zagreba obješen profesor matematike ove gimnazije Bogdan Ogrizović, po kojem je škola kasnije dobila ime.

U gimnaziji Bogdana Ogrizovića svake godine 20 prosinca održavaju se komemoracije Ove je godine ta »komemoracija« obilježena izvedbom prve drame Marijana Matkovića, koja je tematski povezana s idejama za koje se borio Bogdan Ogrizović.

Dramski studio V gimnazije osnovali su učenici početkom prošle školske godine. Rad ovog ansambla sastoji se u organiziranju diskusija o kazališnim temama, kolektivnim posjetima kazalištu i uvježbavanju drama.

S. M.

nastojanja

»Glad« za kazališnim predstavama

U Varaždinu i okolici »glad« za kazališnim predstavama nije nastala zato, jer je ponovo osnovan dramski ansambl u Narodnom kazalištu »August Cesarec«, već zato, što se kazalište, čini se, uspjelo približiti gledaocima. Postalo je sastajalište onih koji nikad nisu mislili da će za života vidjeti kazališnu predstavu.

Publika dolazi autobusima i posebnim vlakovima (koje već popularno nazivaju »kazališni vlak«), a u mjestima gdje postoje dvorane, kazališni ansambl odlazi na gostovanja.

Glumci rade gotovo non-stop. Naporno, ali se nitko ne tuži. A ne tuže se ni građani Varaždina iako su do sada imali samo tri premijere i ništa više. Ni jedne reprize. Svi su se solidarizirali s idejom: zimi treba davati što više predstava za sela i mjesta u okolici, jer baš zimi nema poljskih radova, i poljoprivrednici imaju više slobodnog vremena.

No, ne svodi se sve na posjet kazalištu i predstavi. Sa svakom grupom koja dođe u Varaždin postupa na drugačije. Tako su djeca iz Koprivnice, kad su došla vidjeti »Othela«, posjetila i pogone Varteksa, muzej i kulturne znamenitosti Varaždina. Za dake iz Zaboka i Budinščine mladi varaždinski muzičari priredili su koncert.

Sve to naišlo je na odobravanje posjetilaca i prosvjetnih radnika. Pristižu pisma zahvalnosti, a i ona u kojima se traže novi termini. Tako se dogodilo da je pola sezone naprosto razgrbljeno (dosad je »Othela«, »Ribarske svade« i »Tonku...« vidjelo više od 10.000 posjetilaca). Za sve ove uspjehe zaslužne su prije svega mjesne organizacije SSRN, školski odbori, Crveni križ i mnogi aktivisti raznih organizacija.

A teško je prešutjeti i ime Tomislava Jagačića. On je svojom vitalnošću i organizacionim sposobnostima kao »menadžer« kazališta, uspio pokrenuti »glad« za kazalištem koja će se vjerojatno od »probnih izleta« pretvoriti u — stalnu potrebu stanovništva sjeverne Hrvatske, radi kojeg je konačno i otvoreno Varaždinsko kazalište.

M. P.

JUGOSLAVENSKO-POLJSKI FILOZOFSKI SIMPOZIJ

U Varšavi je održan jugoslavensko-poljski filozofski simpozij o temi »Problem ličnosti u socijalizmu«, koji je organizirao Filozofski institut Poljske akademije nauka. S obje strane u simpozijumu je učestvovalo po jedanaest profesora filozofije. Jugoslavensku grupu predvodio je profesor Branko Bošnjak, a poljsku profesor Adam Szaff. Sličan sastanak jugoslavenskih i poljskih filozofa održat će se 1966. godine u Jugoslaviji. (Tanjug)

»TREŠNJEVKA«

jedina od zagrebačkih
ligaša osvojila bodove

»VOJVODINA«

ponovila pobjednički
pothvat u Nišu

»Sarajevo« nije štedjelo mrežu »Dinama«

Nogometno prvenstvo Jugoslavije

I liga

TABLICA NAKON 15. KOLA

PARTIZAN	14	8	5	1	24-15	21
SARAJEVO	14	9	2	3	30-14	20
DINAMO	14	8	2	4	22-14	18
ŽELJEZNIČAR	14	7	3	4	19-13	17
RIJEKA	14	6	4	4	23-15	16
CR. ZVEZDA	14	7	2	5	26-22	16
VOJVODINA	14	6	3	5	13-12	15
ZAGREB	14	5	4	5	25-22	14
RADNIČKI	14	4	6	4	18-15	14
VARDAR	14	4	4	6	15-19	12
HAJDUK	14	4	4	6	16-21	12
TREŠNJEVKA	14	3	3	8	11-21	9
BEOGRAD	14	3	3	8	18-30	9
SUTJESKA	14	2	5	7	12-30	9
VELEŽ	14	3	2	9	16-25	8

REZULTATI 15. KOLA

ZAGREB:	
»Zagreb« — »Željezničar«	2-3 (1-1)
SKOPLJE:	
»Vardar« — »Trešnjevka«	1-2 (0-2)
SARAJEVO:	
»Sarajevo« — »Dinamo«	4-0 (1-0)
NIŠ:	
»Sutjeska« — »Partizan«	1-1 (0-1)
RIJEKA:	
»Rijeka« — »Cr. zvezda«	3-1 (0-0)
NIS:	
»Radnički« — »Vojvodina«	0-1 (0-1)
BEOGRAD:	
»Beograd« — »Velež«	1-0 (0-0)

Slobodan je »Hajduk«

PAROVI 16. KOLA — 28. VELJAČE

ZAGREB: »Zagreb« — »Vojvodina« (0-0); NIS: »Radnički« — »Velež« (1-1); BEOGRAD: »Beograd« — »Hajduk« (1-3); SKOPLJE: »Vardar« — »Željezničar« (0-2); SARAJEVO: »Sarajevo« — »Trešnjevka« (0-0); NIŠ: »Sutjeska« — »Dinamo« (0-6); RIJEKA: »Rijeka« — »Partizan« (0-1). U zagradama su rezultati postignuti u prvom dijelu natjecanja. Slobodna je »Crvena zvezda«.

Ovčina najzaslužniji za pobjedu »Trešnjevke« u Skoplju

SKOPLJE, 20. prosinca — Ako se ima u vidu bolja tehnika i trezvenija igra gostiju, »Trešnjevka« je danas zasluženo izvojevala pobjedu i osvojila dva dragocjena boda. Međutim, Skopljanci su u drugom poluvremenu gotovo 30 minuta igrali na polovini »zelenih« i stvorili bezbroj prilika od kojih su samo jednu pretvorili u »počasnik gol. Trenska premoć domaćih u drugom poluvremenu vidi se i iz odnosa kornera 18:2 u korist »Vardara«, pa ipak neefikasna navala Skopljana dozvolila je, da se ova momčad na kraju jesenskog prvenstva nađe u nezavidnom položaju.

Prvih 10 minuta igre proteklo je u uzajamnom provjeravanju snaga momčadi i sistematske igre, u 11. minuti domaći su mogli povesti nakon jednog iznenadnog prodora navalne postorke »Vardara«. Lijepo centriranu loptu Kovacevskog dohvatio je Rudić glavom i sa

igru, već je nastavila s napadačkom akcijom. U 50. minuti Suličevski je mogao sniziti na 1:2, ali je meč završio bez golova. Ovčina postorba netaknuta. Od 55. do 60. minute Skopljanci su pravom »kanonadom« silovito napadali na vrata domaćih, ali bez uspjeha.

»Beograd« slab — »Velež« još slabiji

BEOGRAD, 20. prosinca — U posljednjoj minuti, kad je na satu kazaljka čak bila dvije minute preko regularnog vremena igre, »Beograd« je postigao jedini zgoditak današnje utakmice i osvojio dva dragocjena boda. Igrači »Veleža« su protestirali, ali je sudac pokazivao svoj ručni sat i priznao zgoditak. Bila je to najslabija utakmica prvenstva. Jedni i drugi igrali su ispod kvalitete ligaških momčadi. »Beograd« je bio lako premoćan (u 39. min. Stevanović je pogodio vratnicu) pa je pobjeda domaćih pravednija. Ipak, dva boda su prevelika nagrada za ovako izrazito slabu igru.

Nije slučajno, što su se »Beograd« i »Velež« našli na dnu tablice — svojom današnjom igrom oni su takav položaj potvrdili. Još gore: igrom, kakvu su danas pružili »Beograd« i »Velež«, normalno ne bi mogli opstati u prvoj ligi, a ni među drugoligašima ne bi mogli biti.

Posebno su se obrukali veterani. Mujić i Samardžić, u 39. min. Mujić je potpuno sam stajao na 14 metara ispred vratiju. Lopta mu je idealno pala ravno pred noge. Iskusi igrač je zamahnuo punom snagom za volej udarac ali je poput početnika — promašio loptu. Od zamaha je

Susret je već pokazao od početka da »Sarajevo« ide na punu i visoku pobjedu. U prvih četvrt sata borba se vodila uglavnom na polovini »Dinama«. Iz tog razdoblja datira nekoliko izvanrednih prilika za Sarajlije, ali najuža obrana Zagrepčana ipak je osuđivala napade na Škorićeva vrata.

Od 15. minute dalje do iznenadne promjene situacije »plavi« su morali gotovo sasvim da se povuku u obranu. Pred Škorićevim vratima svakog trena su se pravili pravi »buketi« igrača. Vratar »Dinama« imao je pune ruke posla, i može se reći da je nekoliko puta samo on spasio vlastitu mrežu. Zagrepčani su tek povremeno sprovodili protunapade ali bez rezultata.

U ovom vremenu gotovo jedinu priliku za gol imao je

Matuš, koji se probio pred vrata »Sarajeva« i pucao sa oko 15. metara. Muftić je krajnjim naporom obranio oštar udarac. Minutu kasnije opet je ugrožen gol »Dinama«. Mušović je prošao čitavu obranu Zagrepčana, vrlo dobro dodao Prlijači, ali ovaj nije uspio da iskoristi priliku. U 27. minuti Mušović je opet dodao Čerkiću, ovaj se nije dvoumio, te vrlo snažno pucao ali je lopta prošla tik uz vrata.

Slijedeću je akciju opet započeo razigrani Mušović. Ovaj vrijedni igrač prodro je kraj »Dinamove« obrane i kad je bio na svega 5-6 me-

STADION NA KOŠEVU

»SARAJEVO«: Muftić, Fazlagić, Vujić, Prlijača, Biogradlić, Ristić, Mušović, Ferhatović, Šehović (Sijakut), Čerkić, Blažević.

»DINAMO«: Skorić, Klun (Mešić), Ramljak, Puljčan, Kasumović, Belin, Kobešćak, Pavić, Lamza, Matuš, Rora. Sudac: Stanković (Beograd). Gledalaca preko 20.000. Strijelci: 41. i 83. min. Prlijača, 47. i 52. Ferhatović.

tara od Škorićevih vratiju, odlučio se na udarac. Skorić je bio priseban i uspješno obranio udarac.

Slijedio je kontranapad Zagrepčana. Proračunat udarac Rore ipak je za nekoliko centimetara skrenuo, lopta se klizila po gornjoj gredi, gotovo čitavih pola metra, i kad je pala postala je plijen Sarajlija. Ovo je bila i posljednja prilika »Dinamovih« igrača u prvom dijelu igre. Šehović, Ristić, Blažević i njihovi drugovi sada su mnogo više u posjedu lopte nego njihovi protivnici. Skorić opet ima pune ruke posla da sačuva svoja vrata. To mu je uspijevalo sve do 41. minute, kada se pred njegovim vratima stvorila opasnost. Za

lin u kaznenom prostoru obranili. Ferhatović je sigurno realizirao jedanaesterac.

»Dinamov« navalni red tek povremeno napada, ali obrana Sarajlija funkcionira zaista besprijekorno. Kad je potrebno njoj je u pomoć priskakala čitava navala, pa se opasnost vrlo brzo uklanjala.

Od čestih padova na ras-kvašenom igralištu igrači »Dinama« su gotovo sasvim pokriveni blatom. Na njima se osjećaju tragovi umora i oni se dosta sporo kreću po terenu. Međutim, Sarajlije su čili, kao da igraju tek desetak minuta.

Ma da se utakmica već bližila kraju, nema nikakvog zatišja, — naprotiv: Sarajlije kao da su još borbeniji. U 87. minuti oni su zajedničke napore okrunili još jednim golom. U realizaciji tog četvrtog zgoditka sudjelovao je čitav navalni kvintet »Sarajeva«. Poslije izvanredne kombinacije svih navalnih igrača lopta je došla do Prlijače, a ovaj pokretan i marljiv igrač sa svega 7-8 metara pucao na Škorićeva vrata. Vratar »Dinama« je dao sve od sebe da spasi mrežu, ali udarac je bio tako jak i precizan da mu je svaki napor bio uzaludan.

Za zagrebačke »plave« nije više bilo gotovo nikakvih izgleda. Sarajlije su već počeli da se i poigravaju sa loptom i sa — živcima svojih protivnika. Dok su se »Dinamovci« trudili da bar smanje gol-razliku, njihovi protivnici su bili ležerniji. Sedam preostalih minuta proteklo je u međusobnom »nadmudrivanju«.

Suveć zvijezduk označio je kraj jedne velike borbe u kojoj su Sarajlije pokazali punu premoć nad gostima. Za

»Zagreb« — »Željezničar« 2:3 Bujanj (u bijelom dresu) okružen suparničkim igračima bori se za loptu pred vratima Sarajlija

Sudac utjecao na rezultat igre

ZAGREB, 20. prosinca — Dr Boži dar Gugić je pokazao zaista zorno koliko sudac može utjecati na ishod utakmice. Da ne spominjemo one njegove manje pogreške, koje se mogu dogoditi svakome, pa i najobjektivnijem arbitru, osvrnut ćemo se samo na neke: On ne smatra, na primjer, da treba isključiti igrača kad ovaj s obe šake nasrne na suparnika, koji mu ništa nije učinio i koji nije u posjedu lopte, on dosuđuje najstrožu kaznu kad je lopta već izvan terena (što je materijalna povreda pravila), on ne dosuđuje pogodak kad je lopta već prešla liniju vrata i konačno, on poništava potpuno regularan pogodak kad se to njemu dopadne! Da je te pogreške nekako ravnomjerno rasporedio na obodj takmaca, njegova krivica, doduše, ne bi bila manja, ali bismo barem gledali borbu dvojice koji su dovedeni u isti položaj. No, to mu, očito, nije bila

su mogli povesti nakon jednog iznenađnog provoda navalne petorke »Vardara«. Lijepo centriranu loptu Kovačevskog dohvatio je Rudić glavom i sa 15 metara sproveo precizno u pravcu mreže. Ovdina je u zadnjem trenutku nesigurno u hvatio loptu koju je potom ispustio, ali u blizini nije bilo nijednog protivničkog igrača da je samo gurne, pa ju je vratar »zelenih« ponovno u hvatio.

Do slične situacije došlo je u 17. minuti, ali Miloševski nije učinio ono, što je Ovdina učinio par minuta ranije, pa

GRADSKI STADION

VARDAR: Miloševski, Nikolovski (Viček), Mojsov I, Popovski Božinovski, Dojčinovski, Kovačevski, Dončevski, Sulinčevski, Rudić Spasovski.

TREŠNJEVKA: Ovdina, Gračanin, GRANIĆ, Jukić, Brnčić, Garov, Jovičić, Bradač, Vučkov, Knez, Gajšek.

SUDAC: Zečević (Beograd). — Gledalaca preko 8000. STRIJELCI: 17. i 40. min. Jovičić, 80. Popovski.

je lopta Jovičića (kojeg je Knez odlično poslužio) zatrešla mrežu »Vardara«. Nikolovski snosi krivnju za ovaj zgoditak, a i vratar Miloševski.

Skopljanici su tada preuzeli inicijativu i vršili snažan pritisak na protivničku gol. Bilo je nekoliko oštrih udaraca, među kojima Dončevskog u 20. minuti, ali je Ovdina uvijek pravovremeno intervenirao. Oko 30. minute »Trešnjevka« se oslobodila pritiska. Zagrepčani su bili precizniji u međusobnoj suradnji i sigurno pokrivali protivničke navalne igrače.

U 28. minuti »Vardar« je mogao izjednačiti, kad se Dončevski našao sam lice u lice s Ovdinom, kad je ovaj istrčao daleko ispred gola. Međutim, udarac je bio neprecizan pa je lopta prošla kraj same lijeve grede u gol-aut.

U nastavku igre »Vardar« je imao nekoliko povoljnih prilika ali niti jednu nije iskoristio. U 40. minuti »Trešnjevka« je povelila na 2:0 — zgoditak je opet postigao Jovičić iz iste situacije kakvu malo prije nije iskoristio Dončevski. Ovom zgoditku »kumovao« je donekle i srednji pomagač Božinovski, a Miloševski je bio vrlo nespretan u intervenciji.

Poslije odmora igra je nastavljena u živom tempu. »Trešnjevka« nije zatvarala

Ovdina požrtvorno skočio mreža je ostala netaknuta. Od 55. do 60. minute Skopljanici su pravom »kanonadom« silovito jurišali na vrata »Trešnjevke« i stvorili mnoge prilike. Ovdina je bio požrtvovan, ali je imao i sreće, jer se lopta tri puta odbila od grede »Trešnjevke«.

»Vardar« je terensku premoć zadržao do kraja utakmice, ali do remisa nije došlo. Skopljanici su u 80. minuti smanjili na 1:2 zgoditkom Popovskog, koji je iskoristio slobodan udarac Sulinčevskog.

U momčadi pobjednika najzaslužniji su Garov, Jovičić, Knez i Bradač, a posebno vratar Ovdina. Osim Rudića i donekle Popovskog, svi igrači su ispod svojih mogućnosti. Sudac Zečević autoritativno je i s neznatnim greškama vodio ovaj susret.

D. MURATOVSKI

Remis u Nikšiću — uspjeh za »Partizan«

NIKŠIĆ, 20. prosinca — Danas je »Sutjeska« nadigrala protivnika, koji je samo zahvaljujući sportskoj sreći i sucu Guguloviću iz Zaječara otišao neporažen iz Nikšića. »Partizan« je osvojio naziv najbolje momčadi jeseni, ali je danas sa velikom mukom izvukao remis. Premoćni domaćin je zaslužio da pobijedi Beograđane.

Već u prvoj minuti »Sutjeska« je mogla da vodi, ali je udarac Damjanovića sa oko 7 m zaustavila greda. U 3. minuti ponovo je uslijedio nalet domaćih, ali je ovaj put Čurković izbacio loptu u korner. Domaća momčad diktirala je vrlo snažan tempo, dok su se gosti prosto bacali za svakom loptom i vidjelo se da su orijentirani na »bunker-sistem« da izvuku bar bod. U 10. i 15. min. domaći su trebali da vode sa 2:0, ali je tada Miladinović napravio peti prekršaj! Gosti su iz jednog kontranapada postigli gol iz udarca koji se lako mogao zadržati, ali je vratar Popović već uhvaćenu loptu izbacio u gol. U 20. min. bila je prilika da domaći izjednače, ali i ovaj put to nije došlo. Sudac Gugulović — bio je to očigledan jedanaesterac. Domaći su bili u svemu bolja momčad. U 40. min. ponovno je sudac pogriješio, jer umjesto da

Još gore: igrom, kakvu su pokazali na 14 metara ispred vratiju. Lopta mu je idealno pala ravno pred noge. Iskusi igrao je za mahnuo punom snagom za volej udarac ali je poput početnika — promašio loptu. Od zamaha je pao, a gledaoci su prasnuli u smijeh. Svega minutu kasnije gledaocima se zaledio taj smijeh na licu: njihov ljubimac Samardžić je iz slične pozicije početnički promašio vrata.

Osim ove dvije opisane prilike domaći su u još nekoliko navrata bili nadomak cilja. Gugleta, Skoblar i mladi Stevanović mogli su dosta lako postići golove, ali su i bez intervencije suparničkog vratara propustili prilike. U samoj završnici utakmice »Beograđani« su pojačali pritisak i do tad laku terensku premoć pretvorili u apsolutnu. Sve je to ostalo bez konačnog cilja, čak i bez opasnijih udaraca na vrata. Pomicanje igre sa sredine terena pred vrata »Veleža« bilo je samo djelomično zaslugu domaćih igrača — drugi dio zasluge snose sami »Veležovci«, koji su se pred kraj povukli, da bi sačuvali jedan za njih više nego dragocjeni bod.

Usprkos slabijoj igri — kad su već gledaoci počeli napuštati stadion — jednu visoku nabačenu loptu s desne strane mladi Stevanović je u padu zahvatio punim volej udarcem i neobranjivo pogodio mrežu. Igrači »Veleža« ostali su kao skamenjeni. U sljedećem trenutku svi su potrcali prema suci i počeli mu pokazivati veliki sat na semaforu na kojem je kazaljka već bila dvije minute preko regularnog kraja utakmice. Sudac je pogledao svoj ručni sat i odmahnuo rukom dajući znak, da ne prihvata prigovore. Istog trenutka on je odsvirao kraj utakmice.

Tako je »Beograd« — kad se najmanje nadao — dobio dva boda, koji prema trenutnoj slici na dnu tablice mogu jednog dana možda odlučiti pitanje opstanka u prvoj ligi.

D. SINIKOVIĆ

Gradski stadion u Nikšiću »SUTJESKA«: Popović, Vučkelić, Stojanović, Bulatović, Adžić, Košanec, Strugar, Lazarević, Stojanović, Čalović, Damjanović.

»PARTIZAN«: Čurković, Damjanović, I. Mihajlović, Miladinović, Rašović, Vasović, Pajić, Kovačević, Hasanagić, Pirmajer, Petrović.

SUDAC: Gugulović (Zaječar). Gledalaca 10.000. STRIJELCI: 19. min. Hasanagić, 77. Čalović.

Poslije niza naleta i uvjerljive premoć rezultata je izjednačen tek u 77. min. golom Čalovića. Njegov udarac vratar nije mogao da spriječi. Od tada pa do kraja utakmice »Sutjeska« je bila u svemu bolja momčad. Najbolji igrač kod domaćih bio je Stojanović, a osim njega oba braniča i Čalović, dok su kod gostiju daleko bolji bili Vasović, Kovačević i Hasanagić. Sudac je oštetio domaću momčad.

B. ZLOPAŠA

Opet ima prve ruke posla da sačuva svoj vratar. To mu je uspjelo valovito do 41. minute, kada se pred njegovim vratima stvorila gužva. Fazlagić je ubacio loptu jednom od svojih suigrača, netko od »Dinamovih« braniča je izbio, ali je priskočio Prljača i sa oko 12 metara postigao neobranjiv zgoditak. Škorić je bio toliko iznenađen, da nije ni pokušao da intervenira.

»BEOGRAD«: Vukičević, Milovanović, Gavrić, Vukašinović, Radošević, Krivokapić, Samardžić, Gugleta, Stevanović, Dakić, Skoblar. »VELEŽ«: Dugalić, Slišković, Rakić, Selimović, Handžić, Bencić, Glavović, Oručević, I. Popović, Mujić, Kordić. Sudac: Botić (Beograd). Gledalaca 3000. Strijelac u 90. min. Stevanović

smijeh. Svega minutu kasnije gledaocima se zaledio taj smijeh na licu: njihov ljubimac Samardžić je iz slične pozicije početnički promašio vrata.

Osim ove dvije opisane prilike domaći su u još nekoliko navrata bili nadomak cilja. Gugleta, Skoblar i mladi Stevanović mogli su dosta lako postići golove, ali su i bez intervencije suparničkog vratara propustili prilike. U samoj završnici utakmice »Beograđani« su pojačali pritisak i do tad laku terensku premoć pretvorili u apsolutnu. Sve je to ostalo bez konačnog cilja, čak i bez opasnijih udaraca na vrata. Pomicanje igre sa sredine terena pred vrata »Veleža« bilo je samo djelomično zaslugu domaćih igrača — drugi dio zasluge snose sami »Veležovci«, koji su se pred kraj povukli, da bi sačuvali jedan za njih više nego dragocjeni bod.

Usprkos slabijoj igri — kad su već gledaoci počeli napuštati stadion — jednu visoku nabačenu loptu s desne strane mladi Stevanović je u padu zahvatio punim volej udarcem i neobranjivo pogodio mrežu. Igrači »Veleža« ostali su kao skamenjeni. U sljedećem trenutku svi su potrcali prema suci i počeli mu pokazivati veliki sat na semaforu na kojem je kazaljka već bila dvije minute preko regularnog kraja utakmice. Sudac je pogledao svoj ručni sat i odmahnuo rukom dajući znak, da ne prihvata prigovore. Istog trenutka on je odsvirao kraj utakmice.

Tako je »Beograd« — kad se najmanje nadao — dobio dva boda, koji prema trenutnoj slici na dnu tablice mogu jednog dana možda odlučiti pitanje opstanka u prvoj ligi.

Igralište pokriveno slojem vode brzo se pretvorilo u kaljužu, pa igrači nisu uvijek bili gospodari lopte. Riječani su prvi imali priliku u 6. minuti. Tada su se pred gol »Crvene zvezde« našli Perčić i Radulj. — Perčić je lagano pucao i vratar je obranio, ali mu je

FRANKFURT — U 16. kolu nogometnog prvenstva SR Njemačke »Werder« (Bremen) igrao je neodlučno s »Kaiserslauternom«, 1:1, pa je »1. FC Köln« pobjedom od 3:1 nad »Herthom BSC« u Berlinu izbio sam na vrh prvenstvene tablice sa 22 boda, dok »Werder« ima bod manje. Treći je »München 1860« sa 19 bodova. Još su igrali »Schalke 04« — »Eintracht« (Frankfurt) 1:1, »Meidericher SC« — »Karlsruher SC« 1:1, »München 1860« — »Eintracht« (Braunschweig) 2:0, »Hannover 96« — »Borussia« (Dortmund) 2:0, »Borussia« (Neukirchen) — »Nürnberg« 1:1, i VfB (Stuttgart) — HSV (Hamburg) 2:4.

SAO PAULO — U susretu brazilskog čupa između bivšeg prvaka svijeta »Santosa« i momčadi »Flamengo« pobijedili su domaći sa 4:1. Tri od ukupno četiri zgoditka pobjednika postigao je Pele, koji se opet nalazi u izvrsnoj formi.

BERLIN — U prijateljskoj utakmici rukometnih reprezentacija Njemačka DR je pobijedila Švedsku sa 22:15 (11:9)

Opet ima prve ruke posla da sačuva svoj vratar. To mu je uspjelo valovito do 41. minute, kada se pred njegovim vratima stvorila gužva. Fazlagić je ubacio loptu jednom od svojih suigrača, netko od »Dinamovih« braniča je izbio, ali je priskočio Prljača i sa oko 12 metara postigao neobranjiv zgoditak. Škorić je bio toliko iznenađen, da nije ni pokušao da intervenira.

Vodeći gol bio je kao neki opći znak za bespoštedni napad na »Dinamo«. »Plavi« su se branili ali bez nekog vidljivog uspjeha. Dvoboju u njihovom kaznenom prostoru sada traju mnogo duže, a sve su opasniji po Škorićevu mrežu.

U 47. minuti Prljača je nabacio slobodnom Ferhatoviću, i — Škorić je zbunjeno promatrao loptu u mreži... »Plavi« kao da su izgubili glavu. Lopta je gotovo stalno kod razigranih Sarajlija. Igra postaje gruba i sudac Stanković vrlo često prekida igru, dosuđuje slobodan udarac i intervenira.

U 52. minuti Blažević je prodro prema »Dinamovom« голу, gdje su ga Mesić i Be-

Opet ima prve ruke posla da sačuva svoj vratar. To mu je uspjelo valovito do 41. minute, kada se pred njegovim vratima stvorila gužva. Fazlagić je ubacio loptu jednom od svojih suigrača, netko od »Dinamovih« braniča je izbio, ali je priskočio Prljača i sa oko 12 metara postigao neobranjiv zgoditak. Škorić je bio toliko iznenađen, da nije ni pokušao da intervenira.

LONDON — »Manchester United« i »Leeds United« i dalje predvode engleske nogometne prvoligaše sa 34 bodova, iako je utakmica »Manchester United« — »Leicester City« u subotu bila odgođena, a »Leeds United« kao gost pobijedio ove sezone vrlo slabi »Wolverhampton« sa 1:0. »Manchester United« je igrao 1:1 sa »Birminghamom«, pa ga je »Leeds United« sada opet stigao. »Chelsea« je treći sa 33 bodova, jer ju je pobijedio »Sunderland« sa 3:0. »Aston Villa« je pobijedila »Arsenal« sa 3:1, »Burnley« sa istim rezultatom »Sheffield United«, prošlogodišnji prvak »Liverpool« sa 3:2, »Blackburn«, a s istim rezultatom je završio i susret »Nottingham« — »Westham United«. »Tottenham« i »Everton« su završili 2:2, a »Sheffield Wednesday« je nadigrao »Blackpool« sa 4:1. Utakmica »Stoke City« — »Birmingham« bila je također odgođena.

U 17. minuti poslije indirektnog slobodnog udarca Naumovića je uputio vrlo opasan udarac sa oko 20 metara — lopta je udarila u prečku i odbila se u aut. Gosti su odmah zatim prešli u protunapad i Kostić je uputio prvi opasni udarac na vrata »Rijeke«, ali je Jantoljak bio na mjestu. Potom se ponovo igra prenijela u polje. Riječani su u 24. minuti organizirali uspješno napad, koji je završio najprije udarcem Gulina pod prečku, ali je izvršni Dujković uspio odbiti loptu, ali samo do Naumovića na desnom krilu, koji je izvršno poslužio Vukoja na suprotnoj strani, a ovaj iz zaokreta pucao i pogodio mrežu s vanjske strane.

Tri minute kasnije Riječani su organizirali novi opasni napad, ali je ovog puta obrana gostiju spasila vrata bacanjem lopte u aut. Naumović je loptu ubacio na snop igrača pred vratima Dujkovića, — lopta je ušla u mrežu, ali je sudac u isto vrijeme dao znak da je napravljen prekršaj nad vratem.

Lopta se uglavnom nalazila na polju gostiju — nisu to bile smišljene akcije, jer to i

IGRALIŠTE »ZAGREBA« »ZAGREB«: »ŽELJEZNICAR« 2:3 (1:1). »ZAGREB«: Mišić, Galeković, Meštrović, Klobučar, Stanišić, Suša, Kralj, Bujanj, Wacha, Dračić, Azinović. »ŽELJEZNICAR«: Radović, Štaka, Tojagić, Zemko, Brzić, Matić, Bukal (Gašić), Lemić, Smajlović, Osim, Bračulj.

Sudac: Dr Gugić. Gledalaca oko 2500. Strijelci: 15. min. Dračić, 39. Smajlović (11 m), 53. Lemić, 54. Osim, 80. Dračić.

uz to i tehnički dotjerano. »Zagreb« je, ukupno uzevši, bio lagano premoćan, ali su gosti svojim vještijim kontranapadima, čiji je inicijator bio izvršni Osim, bili isto tako opasni, ako ne i opasniji.

IGRALIŠTE na Kantridi »RIJEKA«: Jantoljak, Milevoj, Mugoša, Radaković, Sangulin, Vranković, Perčić, Radulj (Tomljenović), Gulin, Naumović, Vukoje.

»CRVENA ZVEZDA«: Dujković, Đurković, Jeftić, Melić, Čop, Bekić, Čebinać, Karapandžić, Prljincević, Kostić, Bajić. Sudac: Kragulj (Banja Luka). Gledalaca 12.000.

STRIJELCI: u 60. i 76. minuti Gulin, u 79. Tomljenović, u 86. Melić.

skliška lopta ispala iz ruke. Radulj je za trenutak zakašnjo, pa je lopta ponovno postala plijen vratara. I narednih nekoliko minuta Riječani su na teškom terenu pokušali ugroziti vrata »Crvene zvezde«, ali je obrana gostiju otklanjala opasnost.

jicu takmaka, njegovu krivicu, doduše, ne bi bila manja, ali bismo barem dali borbu dvojice koji su dovedeni u isti položaj. No, to mu, očito, nije bila namjera. Zaista, poslije ove igre Gugić bi učinio veliku uslugu našem nogometu da ostavi tu fućalicu, ili da se — ako bez nje nikako ne može — s njom zabavlja za svoj račun, privatno.

Utakmica bi — da nije bilo spomenutog arbitra — bila vrlo dobra. I usprkos izvanredno teškom terenu oba su takmaca igrala veoma borbeno, a

Već u 14. min. Bujanj je izbliza pucao, a Radović je »izvukao« loptu koja je bila prešla liniju vrata. No, galama iz gledališta se stižala, jer je odmah poslije toga, već u 15. min., Dračić iskoristio šansu i svladao Radovića. Ovaj je uspjeh naveo »bijele« na seriju opasnih juriša. U takvoj jednoj prilici Kralj je prešao Brzića, što je ovoga raspolo do te mjere da ga je (kad se Kralj već bio riješio lopte) obim šakama udario i oborio. Sudac Gugić je jurnuo prema izgredu, ali na opće zaprepaštenje ovaj je — ostao u igri.

U prilično naelektriziranoj atmosferi suparnici, začudo, nisu izgubili živce — oni su i dalje vodili bezpoštednu borbu u granicama sportske pristojnosti. U takvim je prilikama naišla još jedna fatalna, 39. minuta. Osim se bio probio sam do Mišića, ali mu je lopta izmakla i krenula u aut. Vratar »Zagreba« nije, međutim, osjetio da je opasnost minula, pa se bacio napadaču pod noge i rukama ga zadržao. Gu-

do kraja utakmice domaći su posljednjim snagama pokušavali spasiti što se spasiti dade. Oni, su s jedne strane, teškom mukom pokušavali o-nemogućiti razigranog Osima, a s druge stvoriti neku priliku za postizanje pogodaka koji će ih približiti izjednačenju. U takvoj situaciji došlo je u kaznenom prostoru »Željeznica« do neopisive gužve, »bijeli« su napadači u više navrata pucali, a Suša je na kraju pogodio vratnicu. Najbolji jugoslavenski strijelac, Dračić, i opet se našao na pravom mjestu — prihvatio je odbijenu loptu i smjestio na pravo mjesto — 2:3.

To je bilo sve što su domaći mogli postići. Posljednjih desetaka minuta gosti su čuvali loptu i otežali igru. Na taj su način oni sačuvali minimalnu pobjedu, što bi — da nije bilo svih onih sučevih »gafova« — i zaslužili.

U solidnoj pobjedničkoj momčadi dobro su igrali Štaka, Zemko, Smajlović, Bračulj i naravno, Osim. Kod pobijedenih isticali su se Mišić, Meštrović i Suša u obrani, te Wacha i Dračić u navalu.

O glavnom smo suci sve rekli. Mogli bismo još samo dodati da mu ni pomoćnici nisu bili mnogo bolji.

Poslije utakmice »Zagreb« je uložio protest.

BORIS KOLOMIČUK

MONTEVIDEO — Pedro Petrone, jedan od napadača onih momčadi Urugvaj, koje su 1924. i 1928. osvojile olimpijska, u 1930. i prvo svjetsko prvenstvo u nogometu umro je ovih dana u 61. godini nakon duge bolesti. Petrone je neko vrijeme igrao i u talijanskoj momčadi »Fiorentina«.

M. PERKOVIĆ

SPORTSKA PROGNOZA

ISHODI 50. KOLA OD 20. PROSINCA

1. »Beograd« — »Velež«	1-0 1
2. »Radnički« — »Vojvodina«	0-1 2
3. »Zagreb« — »Željeznica«	2-3 2
4. »Vardar« — »Trešnjevka«	1-2 2
5. »Sarajevo« — »Dinamo«	4-0 1
6. »Sutjeska« — »Partizan«	1-1 0
7. »Rijeka« — »Crvena zvezda«	3-1 1
8. »Fiorentina« — »Inter«	2-2 0
9. »Milan« — »Bologna«	3:1 1
10. »Roma« — »Juventus«	1-1 0
11. »Sampdoria« — »Lazio«	0-0 0
12. »Atalanta« — »Lanerossi«	1-0 1

Četvrt-finale Cupa pobjedni- ka cupova

»Torinok« 17. ožujka u Zagrebu?

Igrači »Dinama«, posljednji od Jugoslavena u jednom od međunarodnih nogometnih natjecanja, zadovoljni su ždrijebom četvrt-finala Cupa pobjednika cupova, koji im je odredio za protivnika šestoplasiranu momčad Italije — »Torino«, usprkos činjenici što naši klubovi s Talijanima redovno izvlače »kraći kraj«.

»Vojvodina« pobjednik u Nišu

NIŠ, 20. prosinca — Velika igra je izostala, jer su i jedna i druga momčad željeli samo pobjedu ne vodeći računa o ljepoti i kvaliteti igre.

Ono čega su se Nišlije bojali to se desilo: ponovila se tužna repriza 14. srpnja, kad je »Vojvodina« također napustila niški stadion sa dva boda. Gosti su igrali zrelije, dok je »Radnički« — posebno njegova navala — igrala rastrgano i bez preciznih udaraca na vrata.

»RADNICKI«: Knežević, Jovanovski, Dimovski, Radivojević, Ristić, Holzer, Maravić, Anđelković (Čekić), Jeremić, Veljković, Mikić.

»VOJVODINA«: Pantelić, Svinjarević, Vučinić, Sekereš, Nikolić, Radović, Takač, Radosav, Lambi, Pušibrk.

SUDAC: Skorić (Beograd). — Gledalaca oko 10.000.

STRIJELCI: u 13. min. Takač.

Početak je bio žestok. »Radnički« je već u prvoj minuti preko vode navale Jeremića mogao povesti, ali je prenačeno pucao kraj vratiju Sve do 10. minute »Radnički« je imao još nekoliko izvanrednih prilika pred vratima Pantelića — bilo je mnogo gužvi i požrtvovnih intervencija vratara »Vojvodine«, ali zgoditka nije bilo.

Na opće iznenađenje, iz jedne protuakcije Novosađani su povelj. Igrala se 13. minuta, kada je Takač prešao Holcera, i ispred sebe imao samo vratara Kneževića — on je sa oko 16 metara pucao oštro u lijevu stranu kraj iznenađenog vratara Nišlija.

U drugom poluvremenu »Vojvodina« je — zadovoljna rezultatom — odigrala mirno.

»Bilo bi bolje — ističu u pravu kluba — igrati protiv »Lausanne Sports« ili recimo »Slavije« (Sofija). No, želje su jedno a ždrijeb drugo. Mogli smo proći i teže, recimo, dobiti nekog takmaka iz Engleske ili Španjolske koji je neugodan i zbog dalekog, skupog puta. »Torino« je vrlo dobar sastav, pa će tako Zagrepčani nakon mnogo godina, nerazračunajući tu gostovanje »Rome«, moći na djelu vidjeti i talijansku školu nogometa.«

Skorašnji protivnik »plavih« nije tako slavan kao ona generacija »Torina« u kojoj su igrali Mazzola, Loick i drugi, koji su tragično poginuli u avionskoj katastrofi, ali i sada imaju mnogo odličnih pojedinaца. U prvom redu je to svakako vođa navale, dobro poznati Hitchens, inače reprezentativac Engleske kojeg je »Torino« kupio za skupe pare. Od »čistih« Talijana bilo u A ili B reprezentaciji igraju vratar Vieri, branič Poletti, oba pomagača Rosatto i Puia te spojke Ferrini i Meroni. »Torino« vježba Rocco i sam nekad poznati nogometaš.

»Torino« po prvi put uopće sudjeluje u Cupu pobjednika cupova. U prošla dva kola eliminirali su prvo nizozemski klub »Fortunu« (Geleen) sa 3:1 i 2:2, a zatim finskog predstavnika »Haka«, — Valkeakoska sa 1:0 i 5:0.

Talijani su kao domaćine već predložili termine: 10. ožujka na njihovom terenu, a 17. ožujka uzvratni susret u Zagrebu. »Plavi« se još nisu odlučili, ali su svi izgledi da će tu ponudu prihvatiti. Naime, njima bi konvenirao ovaj posljednji rok (četvrt-finale se mora održati do 20. ožujka), jer bi im se dotada oporavila trojica ozlijeđenih reprezentativaca: Zambata, Kobeščak i Jerković. I s druge strane polovica ožujka odgovara »Dinamu« jer će se momčad odmoriti od napornih igara, pa svježa krenuti u novu sezonu u kojoj Zagrepčani namjeravaju jurišati na tri prva mjesta — u jugoslavenskom prvenstvu i cupu te Cupu pobjednika cupova.

ODBOJKAŠKI TURNIR PRIGODOM DANA JNA

Pobjeda riječkih odbojkaša u Zagrebu

ZAGREB, 20. prosinca — Odbojkaši riječkog »Kvarnera« osvojili su prvo mjesto na dvodnevnom turniru organiziranom u čast Dana JNA ispred domaćeg »13. maja«, osječke »Slavonije«, sisačkog »Metalca« te zagrebačkih klubova »Lokomotive« i »Tehničara«. Natjecanje je uspjelo u svakom pogledu pruživši mogućnost klubovima da odmjere snage u inače »mrtvoj sezoni«.

Najugodnije iznenađenje priredili su igrači »13. maja« (pojačani Derviševićem), koji su u prednatjecanju u najboljoj utakmici turnira svladali novopečenog člana savezne lige (Slavoniju). Oba takmaka vodila su zanimljivu borbu sve do posljednjeg, 5. kola, kada su Zagrepčani upravo pregazili goste ne dozvolivši im da osvoje više od 2 poena.

U finalu protiv »Kvarnera« odbojkašima »13. maja« nije uspio sličan podhvat, iako su vodili sa 2:1. U finalu su mnogo homogeniji Riječani, usprkos vrlo nervoznog Abdullija, ipak uspjeli svladati solidne Zagrepčane. Pobjednik je nastupio s ovim igračima: Gačanin, Abdul, Zekić, Kasić, Brozić, Deljković i Corković.

Turnir je održan u dosta niskoj dvorani SUP-a Nova Ves, koja je znatno ometala razvoj borbe. Igralo se i po novim pravilima (dovoljen je prelaz bloka preko mreže i igra iz bloka) na što većina odbojkaša još nisu navikli.

U prednatjecanju takmaci su bili podijeljeni u dvije skupine, a u finalu su prvaci igrali za prvo mjesto, drugoplasirani za treće, a trećeplasirani za 5. mjesto.

REZULTATI
Prednatjecanje — I. SKUPINA: »Metalac« — »Lokomotiva« 3:1 (17, 10, — 10, 6), »Kvarner« — »Metalac« 3:0 (9, 7, 5), »Kvarner« — »Lokomotiva« 3:0 (5, 1, 0); II. SKUPINA: »13. maj« — »Slavonija« 3:2 (4, — 12, — 8, 10, 2), »Slavonija« — »Tehničar« 3:1 (6, 6, — 6, 6), »13. maj« — »Tehničar« 3:0 (8, 0, 8).

BORBA ZA 5. MJESTO: »Lokomotiva« — »Tehničar« 3:1 (1, — 10, 5, 16).

SUSRET ZA 3. MJESTO: »Slavonija« — »Metalac« 3:0 (11, 13, 6).

FINALE: »Kvarner« — »13. maj« 3:2 (3, — 7, — 9, 13, 9).

MEĐUNARODNI MAČEVA- LAČKI TURNIR U BEOGRADU

Pobjeda Mađarice Domazdi

BEOGRAD, 20. prosinca (Tanjug) — U floretu za žene na međunarodnom mačevalačkom turniru prvo mjesto je osvojila mađarica Domazdi. U finalu je postigla šest pobjeda, pretrpjevši jedino poraz u susretu sa jugoslavenskom prvakinjom Verom Jeftimijades (1:4).

Clanica beogradske »Crvene zvezde« bila je jedna od favoritkinja za pobjednicu. Međutim, ona je neočekivano izgubila borbu sa zrenjaninskom mačevalkom Bericevom (4:3). Iako je vodila sa 3:0. Zbog tog poraza Jeftimijades je zauzela tek treće mjesto, jer se bugarska reprezentativka Tuča sa istim brojem pobjeda, ali s većim brojem tuževa plasirala na drugo mjesto.

Sudjelovale su 24 takmičarke iz Jugoslavije, Mađarske i Bugarske.

1. Domazdi (Budimpešta) 6/1, 2. Tuča (Bugarska) 5/2, 3. Jeftimijades (»Crvena zvezda«), Beograd) 5/2, 4. Kukić (Zeleznica) 3/4, 5. Tisa — Draksler (»Omladinac«, Zrenjanin) 3/4, 6. Berić (»Omladinac«) 2/5, 7. Heiklai (»Omladinac«) 1/6, 8. Krejovic (Zeleznica) 0/7.

— ★ —
ZÜRICH — U natjecanju za cup prvaka u rukometu švicarski prvak »Grasshoppers« je pobijedio španjolskog prvaka »Atletico« Madrid sa 20:15. (12:8).

PLAN PLIVAČA ZA 1965.

Možda će to biti dobar plan

BEOGRAD, 20. prosinca (Tanjug) — Izvršni odbor Plivačkog saveza Jugoslavije prihvatio je plan rada i natjecanja za 1965. godinu. S obzirom na iskustva iz prošlih godina, odlučeno je da već iduće godine počnu pripreme najboljih jugoslavenskih plivača za evropsko prvenstvo 1966. i za Olimpijske igre 1968. godine.

U tom cilju Plivački savez Jugoslavije angažirat će dva eminentna strana trenera za kraće, a jednog za duže razdoblje, dok će dva domaća stručnjaka poslati na usavršavanje u inozemstvo. Plivačka organizacija pružit će saveznoj akciji za obuku neplivača stručnu pomoć i organizirat će niz propagandnih natjecanja na omladinskim i drugim radnim akcijama. Osim toga, savez će materijalno i stručno pomoći eksperimentalnim školama plivanja, koje su dosad s dosta uspjeha bile organizirane samo u Zagrebu i Beogradu.

Prema kalendaru međunarodnih natjecanja za 1965. godinu, u narednoj sezoni prvi će startati vaterpolisti beogradskog »Partizana« koji brane naslov prvaka Evrope. U cupu evropskih prvaka eliminatorni turniri održat će se od 19. do 21. veljače, polifinalna natjecanja od 19. do 21. ožujka.

MEĐUNARODNI BOKSAČKI SUSRET U OSIJEKU

Tehnički premoćni domaćini

OSIJEK, 19. prosinca (tel.) — Međunarodni boksачki susret.

»SLAVONIJA« — »MINJOR« (BUGARSKA) 16:4

Prvi međunarodni boksачki susret u Osijeku nakon 4 godine između »Minjora« i boksачa NK »Slavonija«, pojačanih Palicem iz niškog »Radničkog«, Cvijanovićem i Vukušićem iz »Borova«, te Kaufmanom iz beogradske »Crvene zvezde«, privukao je večeras na gledalište u Radničkom domu više od 1000 gledalaca.

Susret je svršio nadmoćnom pobjedom »Slavonije« kojoj se tehnički inferiorni boksачi »Minjora« nisu mogli suprotstaviti. Njihova je glavna odlika bila borbenost i čvrstina, ali su u poznavanju boksачke vještine uvelike zaostajali za domaćima.

Suci nisu osvjetlili obraz. Ni naši ni bugarski boksачi bili u najmanju ruku ravnopravni, oni su pobjedu dali Osječanu. Za razliku od toga u drugoj borbi bio je Tasić premoćniji a Cerkešlić u defanzivi, ali je pobjednikom proglašen bugarski boksач.

Gosti su se predstavili kao čvrsti borci sa snažnim udar-

cima ali je njihov boks bio pretežno nečist. Boksачi »Slavonije« svih težih kategorija pomenice Cok, Cvijanović, Palic, Keler, Premuš, Vukušić i Kaufman bili su za klasu bolji od bugarskih boksачa.

REZULTATI: Muha: Loger — Krstev 2:0; bantam: Tasić — Cerkešlić 0:2; perolaka: Sadić — Dimitrov 0:2 (t. k. o.), laka: Cok — Zeljeskov 2:0; polulaveter: Cvijanović — Stamatov 2:0; velter: Palic — Ljubenov 2:0; polusrednja: E. Keler — Kožuharov 2:0; srednja: Premuš — Velijev 2:0 (t.k.o.), Vukušić — Nedelčev 2:0 (t.k.o.); Kaufmann — Jordanov 2:0 (t.k.o.) u 1. minuti.

Suci u ringu bili su Kalinid (Osijek), Pocman (Zagreb) te bugarski Popov i Najkov.

Košarkašice »Radničkog« u II kolu CEP

BEOGRAD, 20. prosinca (Tanjug) — U uzvratnom susretu I kola Cupa evropskih prvakinja, košarkašice »Radničkog« pobijedile su zapadnonjemačkog prvaka TV »Augsburg« sa 106:53 (49:27).

Utakmica je odigrana u hali sportova na beogradskom velešajnu pred 500 gledalaca. Sudile su dobro Hajtov (Bugarska) i Vince (Mađarska).

RADNICKI: Pavlov, Kalenica, Curic, Topalovic, Pešić 32, Radovanović 26, Milojević 8, Simić 2, Manović 4, Minić 8 i Đurić 18. TV »AUGSBURG«: Büttner 15, Hörmann-Hrzibek 6, Haag, Meyer 8, Kanicke, Schriff 7, Girr, Zdralek 17, Püsenacker i Marisch.

Budući su u prvom susretu, odigranom prije tjedan dana u Augsburgu, pobijedile sa 101:61 (52:29), domaće košarkašice su se kvalificirale za II kolo, u kome se sastaju sa čehoslovačkim prvakom »Slovan-Orbisom«.

Bez mnogo napora beogradske košarkašice postigle su u uzvratnom susretu veoma uvjerljivu pobjedu. Jugoslavenskom prvaku »Augsburg« ni za trenutak nije bio dostojan protivnik.

Domaća momčad vodila je u 3. minuti sa 10:2, u 9. minuti sa 24:8, u 15 sa 37:16, a na kraju prvog poluvremena sa 22 koša prednosti 49:27.

Clanice reprezentacije, Bosiljka Pešić i Milica Radovanović, bile su u drugom dijelu utakmice veoma raspoložene za davanje koševa. Prva je postigla 2, a druga 26. Uz ove dvije košarkašice, u pobjedničkoj momčadi vrlo dobro su igrale Radmila Đurić i Spomenka Milojević.

Iako su se mnogo trudile i i-

Na dvodnevnom turniru prigodom Dana JNA odbojkaši »Slavonije«, novi članovi lige nisu ispunili očekivanja — zauzeli su tek 3. mjesto. U finalnom dijelu natjecanja oni su svladali sisački »Metalac« sa 3:0. Na slici: prizor iz tog dvoboja.

Pobjeda mladih

Kušnirova svladala
Zatulovskaju u I kolu
dopunskog turnira

SPORTSKI RASPORED TJEDNA

PONEDJELJAK,

21. PROSINCA

KOŠARKA

ZAGREB: Zaostala utakmica I. kola zimskog prvenstva Zagreba »Lokomotiva« — »Trešnjevka« (m), dvorana I gimn. na Rooseveltovom trgu u 21.00.

TENIS

MIAMI BEACH: Međunarodni omladinski turnir u

drugom poluvremenu »Vojvodina« je — zadovoljna rezultatom iz prvog dijela — umrtvila igru i pojačala obranu. »Radnički« je nastojao svim silama izjednačiti Igrači »Vojvodine« (posebno vratar Pantelić) zadržavali su igru, i sudac je zbog toga bio prinuđen produžiti utakmicu za minutu. Međutim, »Vojvodina« zamalo da nije postigla i drugi zgoditak, kada je u 75. min Takáč divno nabacio loptu, voda navale Pavlić još ljepše pucao na vrata, a vratar tek krajnjim naporom izbacio loptu u korner.

R. KABADAJIĆ

sta — u jugoslavenskom prvenstvu i cupu te Cupu pobjednika cupova. Baš zbog tog neophodnog odmora otpast će uobičajeno zimsko gostovanje u inozemstvo. »Dinamovci« će eventualno odigrati jednu ili dvije utakmice ali kod jednog od naših susjeda. Dugog putovanja, svakako, neće biti.

S. P.

RIO DE JANEIRO — Pobjednik natjecanja za nogometni Cup Brazila je »Santos« koji je igrao s »Flamengom« 0:0 u revanšu, dok je prvu utakmicu dobio sa 4:1.

Prvi »Alpski cup« mladih skijaša

Skijaški savezi 6 alpskih zemalja dogovorili su, da počevši od 1965. svake druge godine — u godinama između olimpijskih igara i svjetskog prvenstva, koji se održavaju svake četvrte, odnosno svake druge godine — priređuju »Alpski cup«. Prva takva priredba održat će se od 9. do 14. veljače 1965. u Švicarskoj, u okolici Davosa, po ovom rasporedu:

9. veljače: veleslalom skijaša u Brämbuhl;
10. veljače: veleslalom skijaša u Brämbuhl;
11. veljače: slalom skijaša u Böden;
12. veljače: slalom skijaša u Böden;
13. veljače: spust skijaša i skijašica.

Na ovo natjecanje mogu Austrija, Francuska, Italija, Jugoslavija, SR Njemačka i Švicarska poslati momčad od najviše 10 skijaša i 8 skijašica, ne starijih od 20 godina, koji će se natjecati kao pojedinci i kao momčadi.

gimnastičara Hrvatske

KARLOVAC, 20. prosinca (tel.) — Danas je u Karlovcu održan gimnastički susret omladinaca i omladinki Hrvatske i Srbije. U sveukupnom bodovanju pobijedila je reprezentacija Hrvatske sa 434,85:432,60 bodova.

U susretu djevojaka, vježbačice iz Srbije bile su bolje i njezina su pripala tri prva mjesta u plasmanu juniorki. U konkurenciji muškaraca pobijedili su reprezentativci Hrvatske. Najbolji pojedinac u generalnom plasmanu bio je Hmjelovec sa rezultatom 56,20 iz reprezentacije Hrvatske, na 2. mjesto plasirao se Kralj s rezultatom 55,70 iz reprezentacije Srbije, a 3. je Cvetković (Hrvatska) sa 55,20.

REZULTATI — MUŠKI: Konj sa hvataljkama: 1. Cvetković (Hrvatska) 9,50, 2. Kralj (Srbija) 9,40, 3. Pečanić (H) 9,15; Preskok: 1. Cvetković (H) 9,40, 2. Hmjelovec (H) 9,35, 3. Piščetk (H) 9,30; Krugovi: 1. Hmjelovec (H) 9,55, 2. Cvetković (H) 9,45, 3. Kralj (S) 9,20; Vježbe na vratilu: 1. Hmjelovec (H) 9,45, 2. Kralj (S) 9,25, 3. Miladinović (S) 9,25; Vježbe na tlu: 1. Hmjelovec (H) 9,60, 2. Kralj (S) 9,50, 3. Cvetković (H) 9,30; Vježbe na razboju: 1. Cvetković (H) 9,60, 2. Hmjelovec (H) 9,45, 3. Ristić (S) 9,30.

REZULTATI — ŽENE: Preskok: 1. Šljepica (S) 9,10, 2. Poje (H) 9,00, 3. Radić (S) 8,95; Greda: 1. Šljepica (S) 9,00, 2. Vukelić (S) 8,90, 3. Kern (H) 8,80; Vježbe na razboju: 1. Šljepica (S) 9,45, 2. Kern (H) 9,30, 3. Poje (H) 9,15; Vježbe na tlu: 1. Šljepica (S) 9,50, 2. Radić (S) 9,10, 3. Kern (H) 9,00.

U konkurenciji omladinki najistaknutija pojedinica bila je Šljepica iz reprezentacije Srbije koja je u svim disciplinama osvojila premoćno prvo mjesto.

Plenum Gimnastičkog saveza Hrvatske

KARLOVAC, 20. prosinca (tel.) — U prostorijama gimnastičkog društva »Ivo Marinković« u Karlovcu danas je održan II plenum Gimnastičkog saveza Hrvatske. Plenumu je prisustvovao 21 delegat među kojima i tajnik Gimnastičkog saveza Jugoslavije Radovan Nedeljković. Savez je osnovan prije dvije godine i dosad je održao dva plenarna sastanka. U vremenu od prvog koji je održan prije godinu dana pa dosad, gimnastičari iz Hrvatske su imali mnogo međusobnih i međunarodnih susreta. Najvažniji je bio nastup gimnastičara iz Hrvatske u sastavu gimnastičke vrste Jugoslavije na XVIII olimpijskim igrama u Tokiju — Ivana Cakleca i Alojza Petrovića.

U referatu je istaknuto da je veliki problem pomanjkanje profesionalnih trenera i prednjaka. Na 2109 aktivnih gimnastičara u Hrvatskoj djeluje svega 10 profesionalnih trenera.

Na plenumu je pohvaljen dobar rad gimnastičkog društva »Ivo Marinković« iz Karlovca i GD »Zagreb«.

P. P.

dopunskog turnira

MOSKVA, 20. prosinca (TASS) — Prva partija dopunskog trosusreta za prvenstvo svijeta u šahu između Ale Kušnir i Tatjana Zatulovskaje završila je pobjedom Kušnirova u 39. potezu. Kušnirova je igrala bijelim figurama.

Kušnirova se u drugom kolu sastaje s Milunkom Lazarević, koja će imati bijele figure.

Sahistkinje će odigrati po dvije partije između sebe. Pobjednik trosusreta steći će pravo da se s Nonom Gaprindašvili (SSSR) bori za titulu svjetskog prvaka u šahu.

„Medveščak“, Burevjesnik

TBILISI, 20. prosinca (TASS) — U osmini finala natjecanja muških momčadi za Evropski cup prvaka u rukometu u Tbilisiju je domaća momčad »Burevjesnik« pobijedila poljsku momčad »AZS« iz Katowica s visokim rezultatom — 38:18 (19:1).

U slijedećem kolu, rukometaši »Burevjesnika« sastat će se s jugoslavenskim prvakom, momčadi »Medveščak« iz Zagreba.

BERLIN, 20. prosinca (Reuter) — U osmini finala natjecanja muških momčadi za Evropski cup prvaka u rukometu, u Berlinu je domaća momčad »BAV 92« pobijedila norvešku momčad »Arild« sa 21:13 (11:5) i plasirala se za četvrtfinale.

Bukurešt pobjednik Dunavskog cupa

SOFIJA, 20. prosinca (BTA) — Natjecanje u hokeju na ledu za Dunavski cup završeno je večeras pobjedom momčadi Bukurešta nad momčadi Sofije sa 5:0. Prema tome, prvo mjesto osvojila je momčad Bukurešta, druga je Budimpešta, treća Beograd, a četvrta Sofija.

BERN, 20. prosinca (AFP) — U revanš-utakmici kvalifikacionog susreta za poredak u skupini »a« svjetskog prvenstva u hokeju na ledu u Bernu je reprezentacija Zapadne Njemačke pobijedila momčad Švicarske sa 7:2 (2:0, 4:1, 1:1). Pošto je prvu utakmicu dobila švicarska reprezentacija sa 8:2, to će morati da se odigra i treći, odlučujući susret u Zenevi, 3. siječnja.

DRUGI FINALE MOMČADSKOG PRVENSTVA JUGOSLAVIJE U RVANJU GRČKO-RIMSKIM NAČINOM

Naslov prvaka »Proleteru«

ZRENJANIN, 20. prosinca (Tanjug) — Sinoć je u dvorani »Partizana« pred preko 500 gledalaca održan drugi dio finala momčadskog prvenstva Jugoslavije u rvanju grčko-rimskim načinom. Prvo mjesto i naslov prvaka Jugoslavije za 1964. godinu osvojio je »Proleter« iz Zrenjanina, na drugo mjesto plasirali su se rvači »Spartaka« iz Subotice, dok je treće pripalo »Herkulesu« iz Zagreba.

REZULTATI BORBI:

Proleter — Spartak 7,5:4,5
Spartak — Herkules 10:8,5
Proleter — Herkules 11:2.

FINAL: »Kvarner« — »13. maj« 3:2 (3, —7, —9, 13,9).

ZENEVA — U natjecanju za cup evropskih prvaka odbojkaši turske momčadi »Galatasaray« iz Carigrada pobijedili su Švicarske igrače iz »Grasshoppersa« sa 3:0. Uzvratna se utakmica igrala dan kasnije, da se izbjegnu putovanja — gosti su opet pobijedili.

BUDIMPEŠTA — Prvo međunarodno natjecanje brzih klizača na ledu počelo je rekordima: na 3000 m su H. Struz sa 4:38,4, Ivankai sa 4:40,8 i Teply sa 4:47,5 postavili nove austrijske, odnosno mađarske i čehoslovačke rekorde. Još je Martos napravio mađarski rekord na 500 m na dobrih 42,7 sekundi.

Vaterpolo reprezentacija igrat će od 25. do 30. svibnja na tradicionalnom turniru »šest nacija« u Leipzigu, od 8. do 15. kolovoza gostovat će u SSSR, a od 14. do 19. rujna natjecat će se u Budimpešti na turniru »Trofeo d'Italia« što je zapravo neslužbeno prvenstvo »starog kontinenta«.

Naši najbolji plivači sudjelovat će na mnogim međunarodnim natjecanjima širom Evrope, između ostalog u Magdeburgu (13. i 14. ožujka), Zagrebu (17. i 18. travnja), Beogradu (4. i 5. srpnja) u Bratislavi (8. kolovoza), Leipzigu (11. i 12. rujna), Wrocławu (9. i 10. listopada) i dr. Juniori će se natjecati u Cupu Evrope, koji će se održati od 21. do 27. kolovoza u Španjolskoj. Omladinska reprezentacija Jugoslavije sastat će se 12. i 13. rujna u našoj zemlji s predstavnicima Italije — u plivanju, vaterpolu i skokovima. Seniori će se također natjecati u sve tri grane — 14. i 15. kolovoza pred svojom publikom protiv Austrijanaca, dok će plivačice 10. i 11. srpnja gostovati u Francuskoj. Plivači i vaterpolisti — studenti sudjelovat će na ljetnoj Univerzijadi, koja će se održati od 19. do 29. kolovoza u Budimpešti.

MIAMI BEACH: Međunarodni omladinski turnir uz sudjelovanje Franulovića i Tandarija (do 28)

RUKOMET
WEINHEIM (SR Njemačka): Nastup »Zagreba«

UTORAK,
22. PROSINCA
BOKS

NOVI SAD: Prijateljski dvoboj Vojvodina — mlada reprezentacija Mađarske.

HOKEJ NA LEDU
ZAGREB: Međunarodni turnir, Salata 16,00 »Medveščak« — »Mladost«, 18,00 »Partizan« — »Cerveno znamje«

KOSARKA
ISTANBUL: Turnir za pokal »Zlatnog roga« uz sudjelovanje naše reprezentacije (do 27).

SRIJEDA,
23. PROSINCA
HOKEJ NA LEDU

ZAGREB: Međunarodni turnir, Salata 16,00 »Mladost« — »Cerveno znamje«, 18,00 »Medveščak« — »Partizan«

ODBOJKA
BEOGRAD: Turnir u čast Rana JNA.

RUKOMET
LIEGE: Nastup »Borca«

ČETVRTAK,
24. PROSINCA
HOKEJ NA LEDU

ZAGREB: Međunarodni turnir Salata 16,00, »Medveščak« — »Cerveno znamje«, 18,00 »Mladost« — »Partizan«

jević.
Iako su se mnogo trudile i igrale pošteno, gošće nisu uspjele da izbjegnu visok poraz, jer su za dvije klase bile slabije od domaćih košarkašica.

U momčadi TV »Augsburga« nešto bolje od ostalih bile su Renata Zdralek i Ingrid Büttner.

LYON — Francuski prvak u košarci Villerban kvalificirao se za drugo kolo čupa evropskih prvaka pobjedom nad engleskom momčadi YMCA iz Londona sa 91:40.

MADRID — U natjecanju za cup prvaka u košarci za ženske nizozemski prvak »Blue Star« je pobijedio španjolsku momčad »Le Cref« sa 59:39 (34:12). Nizozemska momčad kvalificirala se za drugo kolo.

Slijedeći protivnik košarkaša »Beograda« »Alvik« iz Stockholma

STOCKHOLM, 20. prosinca (AP) — Pošto je u revanš susretu natjecanja muških momčadi za Evropski cup prvaka u košarci pobijedio nizozemsku momčad »Volves« iz Amsterdama sa 73:65 (32:37) švedski klub »Alvik« iz Stockholma se kvalificirao za slijedeće kolo u kome se sastaje sa jugoslavenskim prvakom, momčadi OKK »Beogradom«. »Alvik« se kvalificirao zahvaljujući boljoj koš-raslici jer je prvu utakmicu, koja je odigrana jučer u Stockholmu, izgubio sa 84:82.

Chovalo je naš — Čuvalo

Pre nekoliko smo dana objavili informaciju pod naslovom »Možda je naš...«, u kome smo izrazili pretpostavku, da je kanadski boksač Georges Chovalo, jedan od desetorice na svjetskoj ranglisti najboljih profesionalnih boksača teške kategorije, u stvari naš zemljak. Nismo imali nikakvog stvarnog oslonca na to, osim traga u prezimenu — Chovalo nam je zvučalo kao naški Čuvalo, što nije rijetko prezime u Lici.

Neočekivano brzo dobili smo potvrdu, da je Georges Chovalo doista naš! Naš u toliko, što je — kako nam je pisao njegov rođak Ante Čuvalo, sada vojnik u Zaječaru — sin jednog Hercegovca, Stjepana Čuvala i žene mu Sofije, koji su još prije drugog svjetskog rata, 1930., pošli iz Proboja kod Ljubuškog »trbuhom za kruhom« u svijet. U Kanadi im se 1937. rodio sin Jure, koji se već zarano isticao među svojim vršnjacima u Torontu. Njegovi roditelji nisu bili oduševljeni, kada im je sin svoju vještinu i snagu plasirao kao profesionalni boksač, — ali Jure je nizao uspjeh za uspjehom, i napokon se uvrstio među najbolje na svijetu. On će se boriti za sada ispražnjeno

mjesto apsolutnog prvaka svijeta, ako 29. siječnja u stadionu »Madison Square Garden« u New Yorku pobijedi bivšeg prvaka svijeta Floyd Pattersona. Ante Čuvalo nam piše, da Jure dobro govori hrvatsko-srpski, i da se mnogo zanima za domovinu svojih predaka, iako se nije rodio u njoj.

»Otac Jurin često dolazi u posjete rodnom kraju, a nisam siguran, ali mislim, da je jednom i sin Jure bio s njim« — informira nas dalje ing Vice Pavlović iz Slavonske Požege. — »Jure ima u Radišićima kod Ljubuškog stričeve i rođake, a također i u Zagrebu. Jedan od njih mi je prije četiri godine pokazivao isječke iz kanadskih novina o Jurinim uspjesima i najavio, da će Jure jednog dana izazvati svjetskog prvaka...«

Nama je drago, da se naša slutnja, da je Georges Chovalo naš zemljak ili bar potomak našeg zemljaka, pokazala opravdanom. Razumljivo, da će daljnji nastupi prvaka Kanade pojačati i naše zanimanje za njega, ali to ne može promijeniti naš stav prema boksu uopće, pogotovu prema profesionalnom boksu, koji je, napose u Sjevernoj Americi poprimio sasvim nesportske oblike.

INDUSTRIJA PROIZVODA ZA RASVJETU-ZAGREB

KVALITET

ODLIČAN PRIJEM

GARANCIJA

REZULTAT NATJEČAJA

za novo ime i znak KOMBINATA NAFTE i PLINA Zagreb - »INA« - Trg žrtava fašizma 6, od 13. VII 1964.

Na osnovu prijedloga komisije Radničkog savjeta za natječaj za novi naziv i znak poduzeća donešena je odluka organa upravljanja da se u smislu propozicije objavi:

ZA NAZIV:

- I nagrada tj. 50.000 dinara »JUKONA« šifra »Alkari« natjecatelj: Marijan Serdarušić, Zagreb, Bukovačka c. 9.
- II nagrada tj. 25.000 dinara »Titan« šifra III/120 natjecatelj: Arlov Mirko, Zagreb, Daničićeva 58.
- III nagrada tj. 12.500 dinara »Interol« šifra UL 5836 natjecatelj: Vinko Foštač, Zagreb, Karadžićeva 3

- III nagrada tj. 12.500 dinara »Interol« šifra 6600 natjecatelj: Ivan Tomić, Zagreb, Pantovčak 109/a

OTKUP ZA NAZIV:

- I tj. 10.000 dinara za »Inap« šifra »Simbol 64« natjecatelj: Branko Marac, Zagreb, Preradovičeva 5/V
- II tj. 10.000 dinara za »Inap« šifra »Koke 003« natjecatelj: Ivan Stojić, Zagreb Dobrinjska 12
- III tj. 10.000 dinara za »Gig« šifra »Novo lice« natjecatelj: S. Banašek, Osijek, Triglavska 58

ZA ZNAK:

- I nagrada tj. 50.000 dinara šifra »Simbol 64« natjecatelj: Branko Marac, Zagreb, Preradovičeva 5/V
- II nagrada tj. 25.000 dinara šifra »Vik 3« natjecatelj: Viktor E. Maričić, Zagreb, Put 19. divizije 36/I
- III nagrada tj. 12.500 dinara šifra »Novo lice« natjecatelj: S. Banašek, Osijek, Triglavska 58.

Natjecateljima će se nagrade doznati na tekući račun ili poštanskom uputnicom s tim da prethodno pošalju potvrdu da ne podliježu obavezni otvaranja tekućeg računa. Natjecatelji mogu podići svoje radove u roku od 3 mjeseca u Propagandnom odjelu Martićeva 65 ili zatražiti da im se pošalju poštom. Svim natjecateljima zahvaljujemo na učešću i na uloženom trudu.

KOMBINAT
NAFTE I PLINA - ZAGREB
(»INA«)

6764

Upravni odbor Brodogradilišta »CRVENA ZVIJEZDA« Pula, na osnovu zaključka sa sjednice od 14. XII 1964. godine, raspisuje natječaj za popunjenje radnih mjesta:

1. dva brodogradnja inženjera
2. tajnika poduzeća

MALI OGLASNIK**PRODAJA**

KINOPROJEKTOR 16 m/m ton-ski »Pathe Vox«, prodajem. U-pitati na telefon 34-610, Kramarić. V-2730

TRAKTOR »Super zetor« tip 1958. g. sa 5-tonskom prikolicom, kao i dva druga za plitko i duboko oranje, prodajem. Cijena povoljna. Zainteresirani neka se obrate na adresu: Vukmirović Savo, Knin, Onisima Popovića 25. V-2725

TRAKTOR »Superzetor« i vršilicu »Mav 107« željezni okviri, sa kombinacijom za djetelinu, novijeg tipa, za 2.000.000 d. Prodajem. Sve u ispravnom stanju. Na dopise ne odgovaram. Benko Milan, Grbaševac, Rasinja. V-165

BASKA — Krk! Kuću na tri kata, s prizemljem i podkrovljem, prodajem. Na svakom katu dvije prostrane prostorije sa vodom i odvodom. Dobro za odmaralište poduzeća i djece. Za informacije obratiti se na adresu Matejčić Mauricij, Rijeka, Joakim Rakovac 38. 61686

KOMPLETNU vulkanizersku radionicu prodajem radi selidbe. Moguće je i unajmljivanje. Obratiti se: Split, Bakotića 7 ili na telefon 42-207. V-2719

RAZNO

MOLIM poštenog nalaznika da paket s knjigama zaboravljen u nedjelju 22. XI u vlaku za Osijek vrati uz nagradu na adresu: Željeznička stanica Suhopolje. 61687

KIRURG dr BOGDAN STOJIC, Marulićev trg 14, ne ordinira do 1. III 1965. godine. V-2715

JAVNE ZAHVALE

U povodu tragične i nenadane smrti naše drage supruge, majke, kćerke, sestre i šogorice **MARIJE SULENTIC R. JUGOVIC** zahvaljujemo svim rođacima, prijateljima i znancima na izrazima dubokog sauešća, te svima onima koji su vijencima i cvijećem okitili oduž našeg milog pokojnika. Osim toga zahvaljujemo kolektivima Službe društvenog knjigovodstva, Filijali 400-18, »Rade Končar«, Projekt-nokonstruktivnom uredu Prvomajke, školi »Anke Butorac«, kao i doktorici Mucić na ukazanoj pomoći.

Porodice Sulentić i Jugović

2731

U povodu iznenadne smrti naše drage majke i supruge **DRAGICE HORVAT** rod. VUK zahvaljujemo svim rođacima, znancima i prijateljima, kolektivnu Radioteleviziju Zagreb, učenicima XIV i XV gimnazije na usmenim, pismenim i brzojavnim izrazima sauešća, te na brojnim vijencima i cvijeću na našim toplim riječima oproštaja prilikom ispraćaja na Mirogoju.

Vesna i Ivo Horvat

2726

U holnim časovima nakon teške bolesti i prerane smrti našeg dragog i nezaboravnog supruge, oca, brata, tasta i strica

RUDOLFA HIRNIG

ovim putem najtoplije zahvaljujemo svim prijateljima i znancima koji su našeg predragog

U povodu smrti našeg neprežaljenog supruga i oca

IZIDORA MEDERA

zahvaljujemo svima koji su našeg milog pokojnika ispratili na vječni počinak. Naročito hvala svima onima koji su nam u teškim časovima bola pritekli u pomoć.

Tugujuća supruge, djece i ostala rodbina

2722

U dubokoj boli koja me je zadesila smrću mog predragog i plemenitog supruga

MIRKA KOSTELCA

najtoplije zahvaljujem svima koji su ga ispratili na vječni počinak, okitili mu oduž vijencima i cvijećem, a meni izrazili sauešće.

Posebna hvala dragim prijateljima koji su ga ispratili pjesmom i oproštajnim riječima, kao i glazbi R. K. U. D. »Vilim Galjer«.

Tugujuća supruge Antonija

2720

Dirnuta mnogobrojnim izjavama sauešća u mojoj dubokoj boli povodom smrti mog neprežaljenog supruga

MILANA S. KRENERA

Želim ovim putem izraziti svoju duboku zahvalnost rođacima, prijateljima, kolektivnu Konstruktivnog biroa građ. industrije, kao svima ostalima koji su mog nezaboravnog supruga ispratili do posljednjeg počinaka i okitili mu oduž vijencima i cvijećem.

Ožalošćena supruge Vjekoslava

2728

U povodu smrti naše nezaboravne

ALBINE KOLUDROVIĆ rod. GRIUS

iskrena hvala na izvanrednoj poštovanosti liječnicima Internog i Kirurškog odjela, kao i medicinskom osoblju bolnice »Dra Josipa Kajfeša«. Ujedno zahvaljujemo svim rođacima i prijateljima na izrazima iskrenog sauešća.

Za tugujuće obitelji Marija Koludrović

2717

Komisija za službeničke poslove Skupštine općine Zelina na osnovu čl. 21. Zakona o javnim službenicima, raspisuje ponovni natječaj za popunjenje radnog mjesta

službenika — referenta za plan i analize

UVJET: ekonomski fakultet i najmanje 3 godine službe.

Rok natječaja je 15 dana nakon objavljivanja, odnosno do popunjenja.

Osobni dohodak prema Pravilniku o osobnim dohocima ili prema dogovoru.

Stan osiguran od 1. II 1965. godine.

Kandidati trebaju podnijeti propisno bilježanu molbu s dokumentima propisanim čl. 31. ZOJS-a.

6775

Natječajna komisija Radničkog savjeta ugostiteljskog poduzeća »ČRNOMEREC« Zagreb, Ilica 241, na osnovu člana 42. i člana 43. Statuta poduzeća raspisuje natječaj za

direktora poduzeća

Uvjeti: 1. visoka ili viša stručna sprema ekonomskog smjera, 2. visokokvalificirani radnik sa 5 godina prakse u ugostiteljstvu, 3. kvalificirani radnik sa 10 godina prakse u ugostiteljstvu, 4. ostali uvjeti propisani zakonom.

Rok natječaja je 15 dana od raspisivanja natječaja. Pismene ponude s opširnom biografijom i opisom dosadašnjeg rada kao i dokumentima o dokazivanju stručne sprede dostaviti u upravu poduzeća, Zagreb, Ilica 241.

6767

Savjet Zdravstvene stanice Donja Stubica, raspisuje natječaj za popunjenje radnih mjesta:

1. liječnika opće prakse
2. zubotehničara

UVJETI: pod 1. liječnik opće prakse sa završenim stažom, praksom od 3 godine, položenim stručnim ispitom te reguliranom vojnom obavezom; pod 2. zubotehničar sa završenom zubotehničkom školom i praksom od 3 godine te reguliranom vojnom obavezom.

Pod 1. trosobni komforni stan osiguran i ugodan odmah, pod 2. stan nije osiguran.

Natječaj traje do popunjenja radnih mjesta. Osobni dohoci prema Pravilniku Zdravstvene stanice.

Ponude s biografskim podacima i opisom dosadašnjeg zaposlenja dostaviti Upravi Zdravstvene stanice.

6756

Komisija za zasnivanje i otkazivanje radnih odnosa Poduzeća Luke Ploče, raspisuje natječaj za popunjenje radnih mjesta u investicijskom sektoru poduzeća:

1. dva građevinska inženjera
2. ekonomiste
3. strojarškog inženjera ili starijeg strojarškog tehničara
4. tri građevinska tehničara

UVJETI: pod 1. do 3. završen fakultet s najmanje 4 godine rada u privredi; pod 3. potrebno je da još poznaje strani jezik; pod 4. završena srednja tehnička škola građevinskog smjera s najmanje 4 godine rada u privredi.

Plaća prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka poduzeća. Smještaj prema dogovoru.

Natječaj ostaje otvoren do popunjenja radnih mjesta.

6774

Upravni odbor Prehrambeno-tehnološkog instituta, Zagreb, Kršnjavoga 15, raspisuje natječaj za popunjenje radnog mjesta

šefa financijsko-komercijalnog odjela

Uvjet: visoka stručna sprema i 10 godina radnog staža.

Komisija za zasnivanje i otkazivanje radnog odnosa Prehrambeno-tehnološkog instituta, Zagreb, Kršnjavoga 15, raspisuje natječaj za:

1. inženjera arhitekture — projektan suradnik
2. dva inženjera arhitekture — pripravnika
3. tehničkog crtača sa završenom srednjom tehničkom školom građevinski smjer

Uvjet: regulirana vojna obaveza.

Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka. Natječaj ostaje otvoren do popunjenja radnih mjesta. Nastup službe prema dogovoru.

Pismene ponude dostaviti na gornju adresu.

6778

Komisija za zasnivanje i otkazivanje radnog odnosa i Upravni odbor montažnog poduzeća »BRANKO MALEŠEVIĆ«, Zagreb, Daničićeva 61, raspisuje natječaj za radna mjesta:

1. tehničara pripreme rada u radnoj jedinici centralno grijanje
2. četiri VKV ili KV montera centralnog grijanja
3. dva pomoćna radnika u radnoj jedinici centralnog grijanja
4. dva VKV ili KV limara
5. dva pomoćna radnika u radnoj jedinici limarija

Uvjeti: pod 1. SSS — strojarški tehničar sa 3 godine rada u struci; pod 2. tri godine rada u struci; pod 3. godinu dana rada u struci; pod 4. tri godine rada u struci; pod 5. godina dana rada u struci.

Vlastoručno pisane molbe i biografije dostaviti (po mogućnosti osobno) Kadrovskoj službi.

Startni osobni dohodak prema pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka.

Natječaj ostaje otvoren do popunjenja radnih mjesta.

6757

JUGOSLAVENSKA ŽENSKA REVIIA

Vjesnik

Uvjeti: pod 1. diplomirani brodstrojar-ski inženjer s praksom; pod 2. diplomirani pravnik s najmanje 5 godina prakse ili apsolutno prava s najmanje 8 godina prakse na administrativno-pravnim poslovima.

Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka. Natječaj ostaje otvoren do popunjenja radnih mjesta.

Ponude s opširnim biografijama dostaviti Kadrovskoj službi poduzeća.

6768

DIREKCIJA ZA IZGRADNJU SAVSKE LUKE ZAGREB, Zagreb, Ul. proleterskih brigada 45, raspisuje natječaj za popunjenje radnog mjesta

samostalnog stručnog referenta za nadzor nad radovima niskogradnje

Uvjet: građevinski inženjer s ovlaštenjem za izvođenje i projektiranje građevinskih objekata.

Nastup službe 1. januara 1965. godine.

Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka. Ponude bilježovane sa 50 d drž. biljega s opisom dosadašnjeg rada dostaviti Komisiji za natječaj Direkcije za izgradnju Savske luke, Zagreb, Ul. proleterskih brigada 45, soba 319. Natječaj ostaje otvoren do popunjenja radnog mjesta.

6752

GRAFIČKI ŠKOLSKI CENTAR — ZAGREB, II Borongajska bb, raspisuje natječaj za popunjenje radnog mjesta

DAKTILOGRAFA

Poželjno poznavanje i administracije. Rok natječaja je do popunjenja radnog mjesta. Osobni dohodak prema Pravilniku o osobnim dohocima.

6763

Upravni odbor poduzeća za izradu predmeta od plastičnih masa »29. novembar«, Čazma, raspisuje natječaj za popunjenje radnih mjesta:

1. referenta nabave
2. skladištara

UVJETI: pod 1. SSS i 5 godina staža na poslovima nabave, te poznavanje plastične mase ili KV ili VKV trgovinski radnik sa 10 godina radnog staža; pod 2. KV ili VKV trgovinski radnik sa 10 godina radnog staža. Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka.

Natječaj je otvoren 15 dana od dana objavljivanja.

6776

jemo svim prijateljima i znan-cima koji su našeg predragog pokojnika ispratili na vječni počinak, okitili mu omar vijenci-ma i cvijećem i izrazili nam saueće. Zahvaljujemo SSRN Srpske Moravice, Zdravstvenoj stanici, KUD-u i Mjesnom ure-du, Savezu boraca i Osmogodišnjoj školi. Posebno zahvaljujemo sindikalnoj podružnici željzničke Industrijske škole »Marko Vučković«.

Tugujuće obitelji
Hirni i Grgurić

2727

»U svakom domaćinstvu«

6001

Prosvjetna ustanova
u Zagrebu traži hitno

računovodstvenog
služenika

Ponude pod broj

6773

VJESNIK u srijedu

n broju od 23. XII donosi

VARIJANTE OKO K-15

naslov je članka o ukidanju povlastice za godišnje odmore

NENAIVNO U NAIVNOM SLIKARSTVU

Tko se krio iza tobožnjeg neukog i siromašnog seljaka-slikara lije Bosilja — Sedam godina trajala jedna rijetka mistifikacija

REPORTER NA LICU MJESTA OPISUJE:

Skok s trećeg kata

Sablasi kamion

IZ KULOARA

Engleski povjesničar Trevor-Roper obara zaključke Warrenove komisije o ubistvu predsjednika Kennedyja

Kako stoje stvari u sređivanju prilika u našem nogometu, opisuemo u članku:

POVUCI — POTEGNI

KONDOTIJERI XX STOLJEĆA

Tko sačinjava vojsku plaćenika koja hara i pali po Kongu

Prve informacije o festivalu zabavne muzike ZAGREB 65

NE ZABORAVITE NAJNOVIJI BROJ

standard

SARAJEVO, Vojvode Putnika 17

telefon 36-186, 39-826

ODGOVARA

pedagoškim

psihološkim

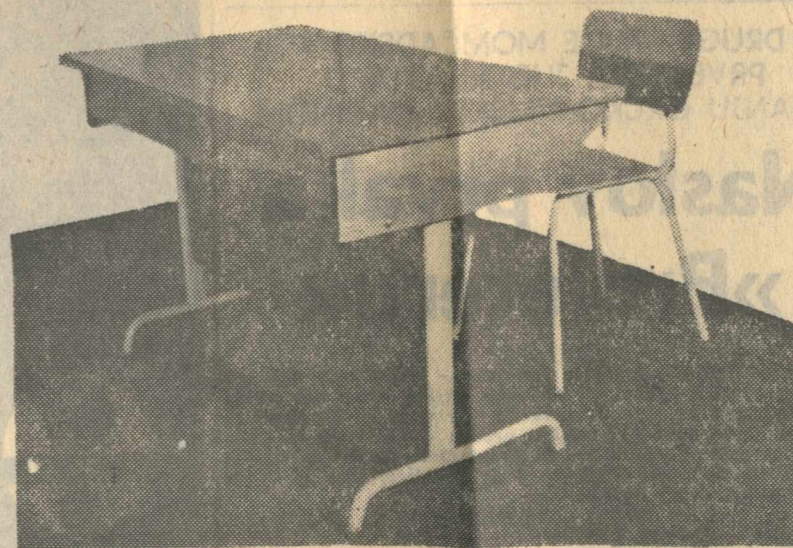
higijenskim

fiziološkim

estetskim i

ekonomskim

uvjetima

6772

Izrađujemo i isporučujemo sve količine

školskog suvremenog namještaja uz po-

voljne cijene i rokove isporuke.

Veličina je prilagođena za četiri uzrasta, a

izrađuje se u kombinaciji metal — drvo.

auto-motor-stroj

Zagreb, Pod zidom broj 3, vrši prodaju putem javnog nadmetanja 26. decem-bra 1964. godine dole navedenih motornih vozila. Javna prodaja vrši se za račun SUP-a Skupštine kotara Sisak u Sisku.

Redni broj	MARKA I TIP VOZILA:	godina proizvodnje	broj vozila	početna cijena
a) OSOBNA:				
1	»Zastava« — 600D-750	1956—1962.	više kom.	550.000— 950.000
2	»Willys-Overland« — 4Drive	1960/61.		1.050.000—1.150.000
3	»Willys-Overland« — 4Drive	1956. i 1958.	2	1.250.000—2.000.000
4	»Willys-Overland« — 4Drive	1956. neispravan		250.000
b) POLUTERETNA:				
5	»Zastava« — 615B	1956. rashodovano		700.000
c) TERETNA:				
6	TAM — Pionir	1959.		1.700.000
d) GRADSKI AUTOBUS				
7	»ALFA ROMEO« — 910 AU	1957.		6.500.000

Pored naprijed navednih vozila na istom nadmetanju prodavat će se i druga vozila. Pravo nadmetanja imaju za sva vozila privredne i društvene organizacije, dok fizičko-pravne osobe samo za vozila navedena od rednog broja 1, pa zaključno sa rednim brojem 5. Prodaja vozila održat će se u dvorištu SUP-a Sisak, Ul. soc. saveza br. 22 u vremenu od 8 do 14 sati. Zainteresirane osobe mogu pregledati vozila 25. XII 1964. godine od 7 do 14 sati na navedenom mjestu prodaje, kada mogu dobiti sve podatke o vozilima koja će biti izložena prodaji. Vozila pod rednim brojem 5. i 7. nalaze se u Zagrebu Zagorska ul. br. 55a (dvorište), odnosno u garaži, Ulica Oboj broj 3. Učesnici u nadmetanju dužni su na dan pregleda vozila položiti jamčevinu i to: predstavnici društvenog sektora bianco barirani ček s ovlaštenjem za nadmetanje, a pravno-fizičke osobe 10% u gotovini od početne cijene vozila za koje se nadmeću. Prijem jamčevine vršit će se na dan pregleda vozila 25. XII 1964. godine u vremenu od 8 do 14 sati. Za sve informacije u vezi nadmetanja obratiti se na telefone broj 36-594 i 36-932 u Zagrebu

6746

Natječajna komisija Radničkog savjeta »Elektroopskrbe« poduzeća za nabavke elektroprivrede SR Hrvatske, Zagreb, Gundulićeva 32, raspisuje natječaj za

GLAVNOG DIREKTORA PODUZEĆA

Kandidati, osim zakonom predviđenih, trebaju ispunjavati i ove uvjete:

- da imaju završen ekonomski ili pravni fakultet ili tehnički fakultet elektrotehničkog ili strojarškog smjera
- da udovoljavaju uvjetima iz Pravilnika za rad u vanjskoj trgovini (Sl. list FNRJ br. 31/1962)
- da dobro poznaju komercijalno poslovanje
- da poznaju problematiku elektroprivrede
- da znaju najmanje jedan strani jezik (prednost njemački)
- da imaju deset godina radnog staža na odgovarajućim poslovima i dužnostima.

Pismene ponude s opširnijim biografskim podacima, opisom vršenja dosadašnjih poslova i dužnosti, te dokumentima kojima dokazuju ispunjavanje uvjeta, dostaviti Natječajnoj komisiji na gornju adresu.

Natječaj traje 15 dana nakon objavljivanja u dnevnoj štampi.

6766

Upravni odbor Osnovne škole Mirkovec, pošta Začretje, raspisuje natječaj za ispražnjena radna mjesta:

1. nastavnika biologije, kemije i poznavanja prirode
2. tajnika škole

6771

»ZAŠTITNA RADIONICA ZIRI« Zagreb, Radnička cesta 12, telefon 512-269, raspisuje natječaj za popunjenje radnog mjesta

poslovođe kožne galanterije

UVJETI: visokokvalificirani radnik torbar ili remenar s najmanje 5 godina prakse na odgovarajućim poslovima.

Ponudu s radnom biografijom dostaviti u roku od 15 dana od dana objavljivanja natječaja.

6755

Zamladenice citaoce

STANISLAV FEMENIĆ

Što se sve događa

Uzbuna u Kaktus — gradu

Netko je u gradu
Kaktus-gradu,
prvom kaktusu,
šerif-kaktusu
obrijao bradu
kaktus-bradu!
A gdje je bila straža,
kaktus-straža?
Odakle mu britva
kaktus-britva?
Uzbudio se grad,
Kaktus-grad.
Svi se pitaju
i svi traže...
gdje je taj brijač,
kaktus-brijač?

Jež bauk

Jež bodljama
plašio žabu,
a ona hop —
u prvu grabu!
Natjerao puža,
da rogove pruža!
Dugonogu
rođu,
nagnao u
vodu!
Bočnu miša,
a miš, brže-bolje
bježe u žitno polje!
Postade strah i trepet taj
jež!
...ali i njemu
svanuo dan
crn:
nagazio danas
na bagremov
trn!

»Nije visok tko na visu stoji«

Novi Vinodol, novembra

Rodnu kuću poznatog našeg pjesnika Ivana Mažuranića u Novom Vinodolu često posjećuju naši i strani turisti.

Pisac poznatog epa »Smrt Smail-age Čengića«, spada među naše najveće književnike XIX vijeka. Na rodnoj kući nalazi se i spomen-ploča sa slijedećim tekstom:

»U ovoj nekad seljačkoj kući rodiše se književnici i prvoborci narodnog jedinstva:

Antun Mažuranić, profesor i slavist, 1805—1888

Ivan Mažuranić, pjesnik, 1814—1890

Matija Mažuranić, putopisac, 1817—1881

Vladimir-Fran Mažuranić, književnik, 1859—1928.«

Godine 1864. proširena je i nadograđena ova kuća. Tada je na čelo kuće stavljen napis:

»Nije visok tko na visu stoji
Nit je velik tko se velik rodi,
Već je visok tko u nizu stoji
I visinom nadmaša visine.
A velik je tko se malen rodi,
Al kad pane, golem grob mu treba.«

Tihomir Šetusić, učenik
Stanari kod Doboja

VJESNIK

Ponedjeljak, 21. prosinca 1964.

734

P R I L O G

VLADIMIR KOŠČAK

Stojeca naše gerile

18.

CAR JOSIP II KOD SOČIVICE U GRAČACU

»Da se vratimo Sočivici: on sada živi u dosta dobrim prilikama, jer mu je blagost vladara, *) pod kojim živi, doznala godišnju plaću od dvadeset i osam cekina i nešto zemlje za obradivanje, a ujedno ga je odlikovala položajem pandurskog harambaše. Poglavari ga jako vole. Tako je, eto, taj čovjek, koji je oko trideset godina živio kao turski podanik, a oko dvadeset i sedam godina bio hajdučki harambaša u mletačkoj državi, prije tpi godine otprilike postao harambaša pandura u austrijskoj državi. Kada je prošlog svibnja sadašnji car Josip II bio na tromedi i prošao kroz Gračac, gdje boravi Sočivica, zaželio je da mu ovaj ispričaji svoj život, i poklonio mu je nekoliko cekina.

»Ali Sočivica nije nikada jako volio novac. Tako je jednom u noćno doba bio zašao sa dvadeset i pet drugova u planinu, kad naidu na njega dva Morlaka koja su bila zalutala s pravoga puta, noseći sa sobom veliku svotu novaca nekog trgovca. Sočivica posumnja nisu li to možda uhode, i upita ih, zašto su došli onamo. Morlaci ostanu za bezeknuti, ne znajući što da kažu. Sočivica pogleda što imaju na sebi, i nađe novac. Ali kada dozna da je to novac nekog čovjeka koji mu je bio učinio neku malu uslugu, pusti Morlake, pošto im je dao jesti.

Osime toga, dao im je kao pratnju svoja dva druga koreći ih da u buduću budu oprezniji kad budu nosili tuđi novac, jer neće uvijek naći Sočivice. Ovaj slučaj dokazuje, koliko je bio zahvalan svojim dobročiniteljima i da nije postao razbojnikom od lakomosti, nego od hrabrosti.

»Sočivica se sada približava sedamdeset i prvoj godini, i može se kazati da je čvrst, obećavajući da će živjeti još trideset godina. On mirno živi u selu Gračacu, u austrijskoj državi, udalje-

nom otprilike četrdeset milja od Knina. Lica je duga, stasa srednjega, očiju plavih, a držanje mu je divlje. Morlaci su običaji bili u staro doba slični njegovu životu... Ja držim, da su se junačka djela starih narodnih junaka, o kojima pjevaju Morlaci, malo razlikovala od Sočivićinih. Da se rodio u davna vremena, možda bi se sada o njemu pjevalo ono što se pjeva o Marku Kraljeviću i o mnogim drugima; a kako se u naše dane istakao neobičnim djelima iznad svih drumskih razbojnika, tako bi možda u drugo doba stekao i žezlo.«

Protivturska gerila vodila se i u planinama i ravnicama Slavonije.

Nakon što je Sulejman Veličanstveni godine 1526. razbio ugarsku državu na Mohačkom polju, mnoge turske vojske su preplavile i Slavoniju. Već tri godine kasnije turskom carstvu je bio pripojen Osijek s okolnicom, a Požega, koja se tada smatrala glavnim slavonskim gradom, bila je osvojena i spaljena 1532. Time je gotovo čitava Slavonija pala pod turski jaram, pod kojim će čamiti preko poldrug stoljeća. Naravno, Turci nisu ni Slavoniju tako lako osvojili, bilo je i tu velikih okršaja i junačkih obrana pojedinih gradova i mjesta. Ali turska je sila bila tako ogromna, da se mogla gotovo u jedan mah proširiti po čitavoj zemlji i ubrzo slomiti svaki otpor.

Sudbina donje Slavonije konačno je odlučena 1543. za vrijeme pete Sulejmanove vojne na Ugarsku. Sultanova vojska tada je do temelja razorila valpovački grad, koji je dva mjeseca junački branio Stjepan Stiljanović. Bosanskom ulama-paši tada su se predali tvrđi gradovi mnogih feudalaca, kao Bathyanjev Vučin, Banfjeva Stupčanica, Keglevićeva Bijela Stijena, Orahovica, grad Ladislava Morea, i mnoga druga mjesta u tadašnjoj križevačkoj županiji. U turske ruke pala je u isto vrijeme i drevna Čazma sa cijelom Moslavinom.

Najduže se držala Virovitica, koju je dugo i uspješno branio njezin gospodar i ujedno veliki župan Stjepan

Talovac-Banović, što osobno, što preko svojih kapetana. Virovitica je pala tek kada ju je opsjeo ulama-paša, čijoj je vojsci služio kao vodič neki franjevac iz Hrastovice, prijatelj bivšega bana Petra Keglevića.

Kao što je u Požegi odmah poslije osvajanja formiran turski sandžak, tako je i u Čazmi za okolni kraj i mjesta osnovan novi sandžak, koji je postojao tek nekih dvadeset godina. Neko vrijeme bio je na čelu čazmanskog sandžaka zloglasni Ferad-paša, kasniji upravitelj Bosne, kojemu je i Zmaj Jova posvetio svoju poznatu baladu.

Od polovice 16. stoljeća postojala su u Slavoniji dva sandžaka, prvi u Pakracu, a poslije u Cerniku, a drugi u Požegi. Prvi je bio malen po svom teritoriju s dva glavnija mjesta: Bijelom Stijenom i Siračcem, a drugi je zaprimao gotovo svu Slavoniju s mjestima kao što su bila Virovitica, Osijek, Vukovar, Brod i Đakovo. Glavar sandžaka bijaše paša, koji je pored u Požegi znao boraviti katkad i u Brodu. Turski suci ili kadije imali su sjedišta u Požegi, Osijeku, Brodu i Đakovu. Oba sandžaka, cernički i požeški, bili su potčinjeni bosanskom paši, koji je zapovijedao i vojskom u Slavoniji, ali su slavonski Turci bili dužni pomagati i pašu u Kaniži, otkada je taj grad 1601. pao u turske ruke.

Kao što su Vojna krajina i krajiška vojska bile organizirane na »kaurskoj« strani, tako su i Turci već vrlo rano organizirali krajinu na granicama i u svojoj državi, postavivši u pograničnim gradovima veće ili manje garnizone. Najjače posade imali su Virovitica (300 konjanika i 300 pješaka), Požega, Osijek, Cernik i Kraljeva Velika. U Požegi je paša držao 300 spahija i jake straže u tada čvrstom gradu, pod kojim je bilo mnogo ruševina od stare slavonske varoši i njenih bedema. Osim toga silili su Turci i kršćane na vojnu službu, pa je bilo popisano za vojsku martoloza i predavaca dvaput toliko kršćana, koliko plaćenih Turaka.

Kako je Turska sila Slavoniju gotovo u jedan mah pokorila, to se iz nje nije narod tako razbježao kao što je to bio slučaj na Kupi i Uni ili na dinarskim planinama, već je ostao gotovo cjelokupan na svojoj staroj postojbini. Domaće plemstvo u koliko nije na vrijeme umaklo ili se poturčilo, Turci su smaknuli ili odveli u roblje, ali kmetovi i mnogi građani ostali su da trpe jedno od najtežih ropstva.

Ali i to ropstvo našlo je osvete. Rijetko je gdje na balkanskom poluotoku u toku 16. i 17. stoljeća narod bio tako bučan i otporan turskom nasilju, koliko baš u Slavoniji. U njoj se uvijek našlo boraca koji su bili kadri dići se na oružje. Krvoločnog Mustaj-bega Zvanica ubili su ustanici 1590. u Petrovcu kod Daruvara i spalili mu grad.

* Austrijskog

(Nastavit će se)

»Le Nouvel Observateur«, Pariz

Bitka za Istok

POČETKOM STUDENOGA GUISCARD D'ESTIN potpisao je sa svojim sovjetskim kolegom Patolicevom trgovinski sporazum koji je naišao na ozbiljan odjek u zapadnim diplomatskim i privrednim krugovima. U ovom trenutku on pregovara s potpredsjednikom rumunjske vlade Aleksandrom Birladeuom o analognom sporazumu koji će značiti datum u trgovinskim analizama Istoka i Zapada.

Sa Sovjetskim Savezom, kao i s Rumunjskom, Francuska želi da razvija trgovinu na novoj bazi. To je uskladenost politika u kojoj se spajaju čisto komercijalne brige i ciljevi degolističke strategije na međunarodnom nivou. Nitko se u tome ne vara i zbog toga je industrijsko i finansijsko zbližavanje koje počinje između Pariza i glavnih gradova Istoka predmet tolikih komentara, kako u Washingtonu tako i u Bonnu i Londonu.

Zašto je nedavni francusko-sovjetski sporazum izazvao toliku galamu? Ne samo zato što predviđa porast od oko 50 posto u razmjeni između dvije zemlje. Već stoga što je prekinuo s izvjesnim brojem zabrana koje su dotad poštovale više ili manje sve zapadne zemlje.

Ovaj tabu bio je dvostruk: s jedne strane, ne davati dugoročne kredite za tešku industriju, s druge strane ne premašiti određenu tonažu u oblasti uvoza petrolejskih proizvoda.

Kreditni za uređaje, koje je Francuska dodijelila SSSR-u dati su za 4 do 7 godina, u formalnoj su protivriječnosti s obavezama preuzetim Bernskom konvencijom koja ograničava trajanje zajmova što ih Zapad daje istočnim zemljama.

Svakako, Francuska nije bila prva koja je prekršila Bernske sporazume. Prije nje to je učinila Britanija, ali London je operirao tajno i u malim razmjerama, dok je naprotiv Pariz prekršio konvenciju demonstrativno: francusko-rumunjski trgovinski sporazum pruža novu demonstraciju.

Što se tiče nafte, Pariz je također pokazao svoju volju za nezavisnošću. Teoretski ništa se ne protivi uvozu sve veće tonaže neprerađene nafte i rafiniranih proizvoda s evropskog Istoka u Francusku. Zakon od 1928. godine čak dopušta državi da prisili kompanije da tu naftu prerade i da je distribuiraju. Ali, u praksi francuska vlada se dosad uvijek uzdržavala da nabavlja u Sovjetskom Savezu veliku tonažu nafte. Ona nije htjela da prekomjerno ljuti velike međunarodne kompanije za koje kupovina sovjetske nafte predstavlja zločin. Francusko-sovjetski sporazum predviđa francusku nabavku koja će 5 posto premašiti ukupni iznos naše potrošnje, a francusko-rumunjski sporazum svakako će dodijeliti bitno mjesto nafti, što će još više razgnjeviti »kartel«.

Francuska ofanziva prema Istočnoj Evropi ima očito određene privredne ciljeve. Ona će dopustiti mnogobrojnim firmama za mašinogradnju koje u ovom trenutku prolaze kroz tešku fazu, da nađu nova i važna tržišta. S druge strane, veliki konzorcij igrat će na Istoku korisnu ulogu majstora industrijskog posla.

Ali, hoće li proračunati rezultati (ma kako bili sjajni) omogućiti Francuskoj da razvije ekonomsku politiku promjene? Svakako da neće.

Napor poduzet na istočnim tržištima omogućit će samo da naša razmjena s tom zonom iznosi otprilike 5 do 10 posto od ukupnog opsega naše vanjske trgovine. Sovjetski Savez, na primjer, ostat će mnogo manje važan partner od Belgijско-luksemburške ekonomske unije ili Švicarske, a da ne govorimo o SAD.

Tako će Francuska, čak i ako znatno razvije svoje transakcije sa socijalističkim svijetom, zavisiti za 90 posto od zapadnog svijeta u svojim vanjskim privrednim odnosima. Pod tim uvjetima, veličina autonomije koju ćemo steći na

račun Anglo-Saksonaca — pošto je to cilj ove politike — bit će ograničena. Istinska politika promjene nosila bi u sebi mnogo bitnije alternative na svim poljima.

I na tom području Francuska će također morati da računa s Amerikancima koji, pošto su francuske inicijative prema Istoku okarakterizirali kao nemoralne, pokušavaju da nas »izdribljaju« u trenutku kad se mi približujemo cilju.

Tako je u Moskvi bio upravo organiziran okrugli stol između glavnih sovjetskih rukovodilaca i oko stotinu zapadnih poslovnih ljudi. Među njima se nalazi samo jedan Francuz, predstavnik kompanije Saint-Gobin, dok su veliku većinu učesnika sačinjavali Amerikanci (Ford, Kraysler, General Electric, General Food, North American aviation US Rubber itd.). S druge strane, u Washingtonu se nazire pokret čiji je cilj da se okončaju zabrane na trgovinu s Istokom koje su dosad zauzdavale inicijativu biznismena u Moskvi, Bukureštu ili u Sofiji.

Već se američke firme spremaju da zaključe ugovore u vrijednosti od preko 100 milijuna dolara s Rumunjskom, Bugarskom i Čehoslovačkom o isporuci kompletnih uređaja i s dugoročnim zajmovima koji premašuju rok od 5 godina. Da bi se izbjegle teškoće s vašingtonskom vladom, zainteresirane kompanije ne rade direktno nego preko svojih evropskih filijala, koje nisu potčinjene nacionalnim propisima ograničenja.

U Rumunjskoj, posebno, Amerikanci, sudjeluju u ponudama za čeličanu namijenjenu za područje Galca. Oni konkuriraju Francuzima, Belgijancima, Englezima i Nijemcima, i to ne samo u oblasti cijena i tehničkih kriterija nego i u kreditima koji bi se mogli protegnuti do 10 godina.

»The Sunday Times«, London

HUGH TREVOR-ROPER, britanski historičar i publicist:

Metode Warrenove komisije upravo su nedopustive

Hugh Trevor-Roper, profesor moderne historije na univerzitetu u Oxfordu i publicist svjetskoga glasa, napisao je u posljednjem broju britanskog tjednika »The Sunday Times« kritički i dokumentarni osvrt na metodu rada i izvještaj Warrenove komisije. Autor je poznat i našim čitaocima po svojoj knjizi »Posljednji dan Hitlera«. Zbog ograničenosti prostora prenosimo Trevor-Reperov članak samo u izvodima.

Umorstvo predsjednika Kennedyja zadalo je velik udarac cijelom svijetu. Za američki narod bilo je više nego udarac: bilo je poniženje. Samo nekoliko dana poslije ubistva Kennedyja ubijen je i njegov navodni ubica Lee Oswald što je, čini se, pokazalo da vodeća zapadna sila počiva na opasnoj bazi nesigurnosti i nasilja.

Izvještaj Warrenove komisije razjasnio je činjenice — umorstvo je njime objašnjeno. Izvještaj je također riješio emocionalni problem: Oswald je, kako nas uvjeravaju, pucao u Predsjednika iz potpuno ličnih motiva koji se objašnjavaju njegovim psihičkim stanjem. Jack Ruby je ubio Oswalda također iz potpuno ličnog poticaja, slično objašnjivo.

Dopuštam da ne postoji razlog zbog kojega ovo objašnjenje ne bi, teoretski, moglo biti istinito. Mnoga ubistva, ili pokušaji ubistva, bili su čin izoliranih, neuravnoteženih pojedinaca. Warrenova komisija bila je sastavljena od odgovornih javnih radnika čiji su funkcioneri bez sumnje sakupili velik dio činjenica. Njezin predsjednik, ma kako se nerado

prihvatio te dužnosti, predsjednik je Vrhovnog suda SAD. Zbog toga nitko ne bi smio olako odbaciti taj izvještaj. Ipak, ne možemo potpuno napustiti vlastito rasuđivanje kad ga čitamo.

Kad polazim od nalaza Komisije, to je samo zato što kao historičar dajem prednost dokazima. Komisija se poziva da je zaključke svoga izvještaja zasnovala na svjedočenjima koja su sabrana u zbirci od 26 knjiga. To me uvjerava da Komisija, bez obzira na svoje razloge, jednostavno nije obavila svoj posao, ili ga je obavila samo upola. Ona je uvjerila američki narod svojim nalazima, ali nije uvjerila svijet svojim metodama. Ona nije utvrdila činjenice. Iza dimne zavjese od često nevažnog materijala ona je prihvatila nedopustene aksiome, iskonstruirala sakate argumente i propustila da postavi elementarna i suštinska pitanja.

PITANJA KOJA IZAZIVAJU SUMNJE

Iznijet ću nekoliko centralnih pitanja koja, po mojem mišljenju, bacaju sumnju na cijeli izvještaj.

1 Prije svega, to je pokušaj policajca Tippetta da uhapsi Oswalda. Svatko tko je pročitao izvještaj, morao se zapamtiti nad tom epizodom. Prema izvještaju, dalaska policija izdala je naređenje koje je dovelo do pokušaja toga hapšenja prije nego što je mogao biti nađen dokaz koji bi ukazao lično na Oswalda. Odmah postavljamo pitanje: na osnovi čega je bilo izdato to naređenje? Da bi ispunio prazninu, izvještaj spominje jednog svjedoka, Howarda Brennana, za kojega nam se kaže da je vidio kako su meci ispaljeni s prozora šestog kata i kako je svoju izjavu dao policiji »nekoliko minuta« nakon umorstva. Ova izjava, kaže se u izvještaju, bila je »najvjerojatnije« osnova na kojoj je policija preko radija uputila opis (među ostalima) i Tippettu.

A taj niz događaja svakako je od najveće važnosti. Ne samo što je navodna izjava Brennana, čini se, bila suviše precizna da bi mogla odgovarati bilo čemu što je on vidio, a navodni opis koji je uputila policija suviše maglovit da bi mogao biti osnova za hapšenje određene osobe — već i riječ »najvjerojatnije« predstavlja neoprostivu neodređenost.

Kad skrenemo s uvoda na vrijeme nakon Oswaldova hapšenja, stvar se ponavlja. Pošto je bio uhapšen, rečeno nam je da je šef Biroa za umorstva dalaske policije kapetan Fritz upozorio Oswalda da nije obavezan dati nikakvu izjavu, jer svaka izjava koju bi mogao dati može se koristiti kao dokaz protiv njega. Nakon toga Oswalda su dvanaest sati ispitivali FBI i policija, a ponajviše kapetan Fritz. Ipak, nama se kaže da Fritz »nije pravio bilješke i da nije bilo stenografiranja ni snimanja na magnetofonsku vrpcu«. Ovo, ne ustručavam se tvrditi, nikako ne može biti istina. Kako bi se bilo koja Oswaldova izjava mogla koristiti protiv njega, ako njego izjavi iskazi nisu bili zabilježeni?

Čak i u najtrivijalnijim slučajevima ako se bilježenje vrši automatski, a kamoli u ovom slučaju kad je bio umoren Predsjednik Sjedinjenih Država. Ako nije bilo zabilježaka za Komisiju, može se dati samo jedno objašnjenje: zabilješke je uništio FBI ili policija, a Komisija uz kašnjenje indiferentnost nije našla za vrijedno da upita, zašto. U uvodu svoga izvještaja Komisija izražava specijalnu zahvalnost dalaskoj policiji na spremnosti da odgovara na sva pitanja. Čitalac se samo može čuditi spremnosti Komisije da prihvati svaki odgovor — čak da je dolazio i iz toga izvora.

Ako je policija uskratila ili zabašurila svoj dokaz, postojao je barem drugi izvor kojem se Komisija mogla obratiti: medicinski dokaz o Predsjednikovim ranama. Na žalost, ovdje također ubrzo otkrivamo istu činjenicu zabašurivanja. Samo na osnovi medicinskog dokaza, liječnik koji je pregledao Predsjednika zaključio je da je na njega pucano sprijeda, a i sva policijska istraživanja bila su najprije zasnovana na toj pretpostavci. To bi značilo — ako je Kennedy zaista bio ubijen od metka ispaljenog iz Skladišta knjiga — da je morao biti ubijen ili onda dok se njegov automobil približavao zgradi, ili kad je već prošao pored zgrade, ali u trenutku kad je glavu okrenuo prema njoj. Kako su obje ove mogućnosti demantirane fotografijama, policija je zaključila da su pucnjevi morali doći odostrag, a liječnika su nagovorili da uskladi svoj medicinski nalaz tom vanjskom policijskom dokazu.

2 Ako je Komisija »kritički preispitala« dokaze, ona je naravno imala za dužnost da ponovo ispita i prvobitni medicinski nalaz koji još nije bio izmijenjen policijskim teorijama. Na žalost, ona to nije mogla učiniti: čisti medicinski nalaz više nije postojao. Glavni patalog dr Humes potpisao je

izjavu da je spalio originalne bilješke i da nije zadržao nikakve kopije.

Preživjela je samo službena autopsija, uskladenost (kako je jasno izjavljeno) uz pomoć policijskog dokaza, i Komisija je još jednom prihvatila ovaj dokaz, ne upitavši: zašto ili po čijem su ovlaštenju originalne bilješke bile uništene. Policijski dokaz uskraćen, policijski dokaz uništen, medicinski nalaz uništen i — nikakva se pitanja ne postavljaju! Ovo je neobična metoda u tako važnom slučaju, ali to još nije sve.

3 Prema izvještaju, specijalno izrađena papirna torba kasnije je nađena u prostoriji iz koje je Oswald navodno ispalio metke i Komisija zaključuje da je to bila torba u kojoj je Oswald unio fatalno oružje u zgradu. Kako je taj zaključak zapravo kontradiktoran s jednim dokazom koji je štampala Komisija, čini se čudnovato što je policija morala priznati da je i ta torba kasnije bila uništena. Ona je, kako nam je rečeno, bila »izbljednuta u toku raznih laboratorijskih ispitivanja« pa je zato po naređenju policije izrađena »kopija torbe« za važeću identifikaciju od strane svjedoka. Drugim riječima, policija je uništila prvi dokaz i zamijenila ga vlastitim proizvodom. Kopija je mogla biti vjerna, ali mi se moramo osloniti samo na tvrdnju policije. Konačno, da bi slika zabašurivanja i uništavanja bila kompletna, uništen je i najvažniji živi svjedok — sam Oswald.

Jer, da i ne govorimo o tome kako je Ruby mogao ući u zgradu dalaske policije baš u času kad su vodili Oswalda!

KOMISIJA NIJE DONOSILA SAMOSTALNE SUDOVE

Mnogo više bi se moglo reći o Warrenovoj komisiji: o njezinim selekcioniranim standardima povjerenja, njezinom nekritičkom prihvaćanju (ili odbacivanju) dokaza, njezinom uzdržavanju od postavljanja osnovnih pitanja. Sve pojedinosti pokazuju da Komisija nije donosila nezavisne sudove. Potčinjena vlastitom izboru da sve dokaze primi iz izvora policije i FBI, ona nikada nije podvrgavala te dokaze pravim zakonskim ili intelektualnim testovima. Nikad nije gledala izvan tih dokaza, nikada zahtijevala jasno značenje ili jasne odgovore. Tvrdnje Komisije da je »kritički preispitala« policijske dokaze, potpuno je retoričko. Njezin opširni izvještaj nema veći autoritet nego što ga ima tendenciozni i osakaćeni policijski izvještaj na kojemu je zasnovan.

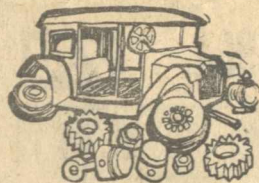
Kakav onda problem u pogledu umorstva Predsjednika ostavlja Warrenov izvještaj? Moje je uvjerenje da je taj problem ostao misterij. Ništa u Warrenovom izvještaju ne može se prihvatiti s povjerenjem. Nema dokaza da je Oswald uzeo pušku u Skladištu knjiga, a ni da je pucao iz nje. On je to možda učinio, ali to se još uvijek mora dokazati. Dokazi koje su tako revnosno pružili FBI i dalaska policija protiv Oswalda, nisu jači od dokaza koji su slučajno pružili protiv samih sebe zabašurivanjem i uništavanjem svjedočanstava od vitalne važnosti. Najbolje što se može kazati za Warrenovu komisiju jest da je dala publicitet slučaju javnog tužioaca. Slučaj obrane nije se čuo — i sve dok se ne čuje, nikakav važeći sud ne može se iznijeti.

NEKRITIČKI DUH U ŽURNALIZMU

Značajno je pitanje, zašto je štampa u Americi, pa čak i u Britaniji, tako nekritički pozdravila Warrenov izvještaj? Smatram da je to uznemiravajuća činjenica: ona ukazuje na nedostatak kritičkog duha u žurnalizmu. Djelomično se to može objasniti tehničkom potrebom. Rad kao Warrenov izvještaj (ili Robinsonov izvještaj) čini se da je dobro dokumentiran. On je objavljen uz poštovanja vrijedna poznata imena. Predugačak je da bude pročitao i njegovi autori, priznajući tu činjenicu, poslužuju zaposlene žurnaliste »sažetim izvještajem i zaključcima« u kojima je lanac rezoniranja zataškan. Novinar koji mora iznijeti brzi ali odrešiti sud, zagledava se u dokument, važe ga, čita sažeti izvještaj i zatim se hvata za bezopasno mišljenje. To bezuvjetno ne mora biti podrška dokumentu — ali će to biti bezopasna ortodoksnost.

Postoji ortodoksnost opozicije, čak i »liberalizma«, koja nije nimalo manje filistarska i nemisleća od ortodoksnosti odobravanja. Katkad te dvije ortodoksnosti koincidiraju. Warrenov izvještaj zadovoljava sve: čak se sviđa objema velikim strankama u Americi: uoči izbora jedna od njih dvije mogla je biti rascijepana nekontroliranim optužbama. Na sreću, izvještaj ne pogađa nijednu stranku, čak ni njezine ekstremne struje. On ne pogađa ni osjetljivu dušu američkog naroda. Na žalost, on se ne dotiče ni stvarnih činjenica.

Takvo prihvaćanje izvještaja Warrenove komisije pokazuje (Nastavak na 6 str.)

Savjeti za vozače

Da gume duže traju

Nedovoljno napumpane gume troše se prije nego one koje se koriste po propisima proizvođača. Platno se brzo trga, a gume se suviše zagrijevaju naročito u unutrašnjim slojevima, te mogu čak i eksplodirati. Znači — nikada ne treba voziti s nedovoljno napumpanim gumama.

Ako su gume previše napumpane, slabije će prijanjati uz tlo, što predstavlja opasnost na klizavim terenima, poslije kiše, po snijegu i poledici.

Preopterećene gume također se troše — iz istih razloga kao i nedovoljno napumpane.

Ta tri slučaja najčešći su uzroci brzog oštećenja guma, te nije čudo što se mnogi vozači žale da im nove gume traju svega deset do dvadeset kilometara, umjesto oko 30.000 km, koliko bi trebalo da bude njihov vijek.

Da bi vam gume duže trajale, koristite ovih nekoliko savjeta:

Vozite uvijek samo s pritiskom koji je propisao proizvođač guma.

Ako primijetite da vam se gume prebrzo troše, pronađite uzrok: možda prednji kotači nisu regulirani, ima suviše zazor na upravljačkom mehanizmu, kotači nisu centrirani, veliki je zazor u ležajima prednjih kotača itd.

Izmjenjujte kotače da bi se gume podjednako trošile.

SVAKIH 5.000-10.000 km provjerite u servisu jesu li vam kotači dobro izbalansirani.

Izbjegavajte suviše česta i nagla kočenja u zavojima.

Izbjegavajte loše putove. Ako pak morate voziti po njima, brzina mora biti ograničena.

Vozite manjom brzinom. Što je brzina veća, gume se brže troše.

Naglo kočenje, dodirivanje rubnog kamena pločnika i okretanje upravljača dok vozilo stoji, također štete gumama.

Parkiranje na uzbrdici i nizbrdici

Kad privedete vozilo uz pločnik, okrenite upravljač nalijevo prije nego što vozilo zaustavite

radi parkiranja na uzbrdici. Da zaustavljeno vozilo ne bi krenulo natraške, prednji desni kotač prislonite uz rubni kamen pločnika, te će se zadržati. Zategnite ručnu kočnicu i ubacite mjenjač u prvu brzinu.

Na nizbrdici zaustavite se ispred rubnog kamena, pošto ste neposredno okrenuli upravljač udesno, kako bi se prednji desni kotač prislonio na rubni kamen. Tako ćete spriječiti kretanje vozila naprijed. Zategnite ručnu kočnicu i mjenjač ubacite u brzinu unazad.

I alkohol može biti koristan

Iako se ne preporučuje upotreba alkohola u vrijeme vožnje, ne znači da ga ne treba imati u kolima — za druge potrebe. Mješavina alkohola s vodom u odnosu 50 posto odlično će poslužiti za čišćenje prozora, vjetrobrana, zadnjeg stakla i stakla na farovima. Ova mješavina može se uliti u rezervoar s vodom za pranje vozačeva prednjeg stakla.

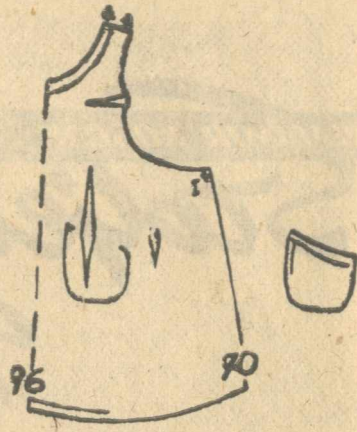
U zimskim danima to je naročito korisno, jer se alkohol smrzava na mnogo nižoj temperaturi nego čista voda.

»Skrivene« opasnosti

Kiša, snijeg, poledica, oluja, loš put itd. predstavlja potencijalnu opasnost za saobraćaj. S njima vozači i računaju, pa se i ravnaju prema pojedinim situacijama.

Međutim, »skriven« opasnosti su mnogo gore. U zatvorenom zavoju može vas iznenaditi zaustavljeno vozilo. Mnogi vozači ne poštuju saobraćajne znakove i prednost prolaza, a biciklisti i pješaci mogu vas također iznenaditi kad se tome najmanje nadate.

Cesto se nesreće događaju zbog neispravnosti vozila — kvara na svjetlosnim uredajima, upravljaču, kočnicama itd. Ako li vam se dogodi da pukne guma, upravljač držite čvrsto i trudite se da što je moguće više održite smjer vožnje.

Pregača s naramenicama

Donosimo vam kroj za jednostavnu i lijepu kućnu pregaču, koja se izrađuje iz šarenog kretona ili jednobojnog platna paspuliranog vrpcom u kontrastnoj boji.

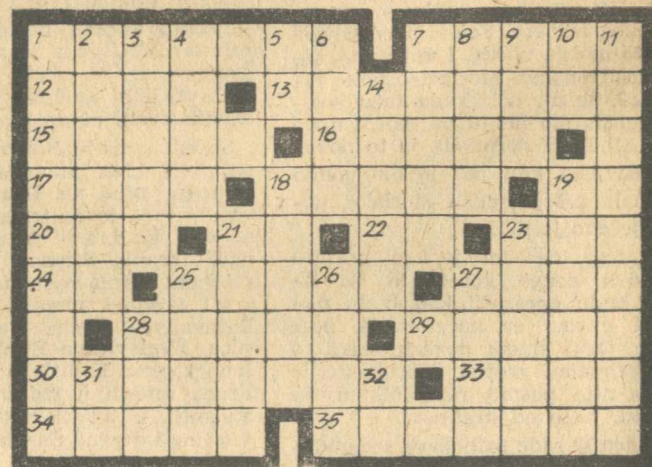
Mjere kroja prenesite na pak-papir i izrežite. Dobiveni kroj položite na dvostruko složenu tkaninu, konture obilježite kredom i — krojite. Ne zaboravite postaviti po svim rubovima 2 centimetra dodatka — za porub.

Najprije se sašiju džepovi, pasica za gornji rub i naramenice. Sašiju se usici, a nakon toga nasiju džepovi. Citava se pregača porubi, nasiju se pasica i naramenice. Naramenice su 54 cm dugačke i 4 cm široke, na leđima se križaju i zakapčaju svaka na jedno dugme. Na leđima se pregača veže u »mašnu« trakama od kojih je svaka po 80 cm dugačka i 6 cm široka. Pregača je gotova!

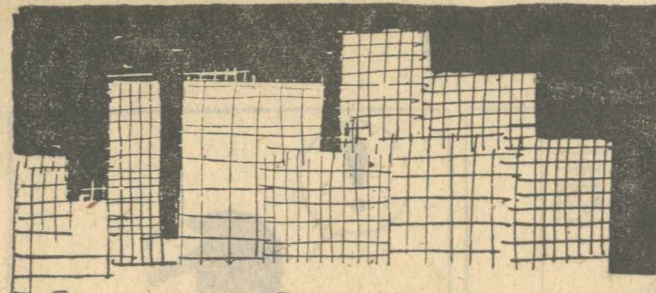

VODORAVNO: 1. Popularni beogradski glumac-komičar (Mija), 7. Otpadak, otpadni materijal, 12. Plinovito stanje vode, 13. Nestašno čeljade, 15. Stari seljački narod, 16. Buka, galama, 17. Ukrasno kovno dugme na narodnoj nošnji, 18. Vrsta konjskog hoda, 19. Kemij, znak za »talij«, 20. Vrsta vrbe, 21. Sastavni veznik, 25. Gradić u Istri na Velikim Vratima (ugljenik), 27. Opseg, 28. Vrsta intenzivne, sjajne crvene boje, 29. Mašina, 30. Išeznuće, 33. Velike posude za kupanje i pranje, 34. Brijeg nad Šibenikom, s čuvenim vinogradarstvom, 35. Vrsta obrtnika.

OKOMITO: 1. Čovjek koji se suzdržava, osobito od alkoholnih pića, 2. Pokositi, 3. Zensko ime, 4. Narodno zensko ime, 5. Kemij, znak za »indij«, 6. Mjesto na glavi koji je ostalo bez kose, 7. Gornji zid prostorije (tavanice), 8. Logor, tabor (po engl.), 9. Konjski pokrivač, abajlija, 10. Inicijali pjesnika Jeretova, 11. Termometar, 14. Društvena prostorija, 18. Slavni franc. film, glumac (Jean), 19. Električni cijev s tri elektrode, 21. Sajam, vašar, 23. Preokret, 25. Str. zensko ime, 26. Prkos, 27. Strugaljke, maklje, 28. Kraće ime za Estonca, 31. Kemij, znak za »erbiji«, 32. Prijedlog dulji, oblik.

RJEŠENJE KRIZALJKE IZ PROŠLOG BROJA, vodoravno: 1. Statist, 7. Kleka, 12. Lavež, 13. Rosopas, 15. Anal, 16. Ustav, 17. St, 18. Nar, 19. Istovar, r, 20. KD, 21. Prt, 22. Kec, 23. Mo, a, 24. Kavanar, 26. Bon, 27. MT, 29. Javor, 30. Kino, 31. Elbasan, 33. Silom, 34. Nauci, 35. Anatom.

W. GRAHAM: Lynn se nije vratila

23.

— Pa tako, mlad, okrugla lica, glatke zalizane kose...
— Kad je to bilo?

— Oh, početkom prošlog mjeseca. Čekaj da se sjetim: ponedjeljak kad sam je posljednji put vidio bio je onaj ponedjeljak kad si imao okapanje s kondenzatorom i kad si se zadržao u tvornici do ponoći.

— Trinaestog jula? — upitao sam.

— Može biti. Znači da sam je vidio prethodnog petka.

— Znači desetog. — Dva dana pošto smo bili u Glyndenbourneu.

— Da li ti se učinilo da se slažu?

Frank je gurnuo prst u ovratnik košulje kao da mu ondje nešto smeta.

— Rekao sam ti: vidio sam ih svega minutu, dvije. Sada kad bolje razmislim čini mi se da je ona zapravo vodila glavnu riječ. Idućeg ponedjeljka, kao što sam ti rekao, sastali smo se da popijemo aperativ. Iako joj ja ništa nisam rekao, ona mora da je slutila nešto. Pošto nisam htio igrati njezinu igru, optužila me da nisam lojalan prema njoj. Svidja mi se način na koji žene upotrebljavaju riječ lojalnost!

— Jesi li vidao Lynn češće nego što si mi rekao?

— Otkad je tvornica preseljena, vidali smo se jedanput ili dvaput mjesečno. Ja... Lynn se gotovo odmah počela tužiti

— I zato si me prekrizao otkad smo se preselili u Greencroft?

Frank pocrveni.

— Ovaj, možda i zbog toga, a možda i zato što sam osjećao da mi savjest nije čista. Za ono što se dogodilo u veljači kriv sam i ja koliko i Read i veoma je lako prebaciti krivnju na nekog drugog. Da nisam bio toliko ljut zbog Harwella, možda ne bih vjerovao svim Lynninim lažima.

Vani su galebovi krestali na jutarnjem suncu. Rekoh:

— Možda nije pravedno da mislimo tako loše o Lynn. Ona je instiktivno svojim šarmom djelovala na ljude; bila je takva. Ali možda je ovaj put i sama postala žrtva i doživjela je nešto slično od nekog drugog. Radi toga se ona u toj svojoj nevolji služila prijateljima u svemu gdje je mogla.

Činilo mi se da Frank nije primijetio da o Lynn govorim u prošlom vremenu.

— Odonda je više nisi vidio?

— Ne. Telefonirao sam joj nekoliko puta jer nisam htio sasvim prekinuti odnose. Prvi put činilo mi se da je opet srdačna ali drugi put mi se činilo da se svada s nekim i naglo je prekinula razgovor.

— Svadala se, kažeš? Koje je to dana bilo?

Frank slegnu ramenima.

— Ne bih rekao da je to tako važno.

— Ipak, prisjeti se.

Pogledao me sa zanimanjem.

— Mora da je to bila srijeda ili četvrtak... četvrtak jer je tog dana došao onaj čovjek što je popravio kalkulator.

— Što je rekla Lynn?

— Nije mnogo govorila. Govorila je s nekim dok je dizala slušalicu. Odgovorila mi je suho i nakon jedne minute prekinuli smo razgovor.

Prešao sam jezikom preko suhih usana.

— Možeš li ocijeniti je li govorila s muškarcem ili sa ženom?

— Ne bih ti mogao reći.

— Možeš li se možda sjetiti šta je tačno rekla; po čemu si za-

ključio da je ljuta? Ta sitnica, ta pojedinost može biti od veoma velike važnosti, Frank.

— Ne vidim što bi to moglo biti važno.

— Htio bih znati s kim se tog dana svadala.

— Sada kad dobro razmislim, prije nego što je odgovorila, odnosno dok je dizala slušalicu, rekla je kao da hoće dovršiti rečenicu. Rekla je Flowers ili Towers... Uglavnom, bila je veoma uznemirena.

— Je li rekla samo Flowers?

— Ne, činilo mi se da je rekla: »Pa što ćeš učiniti, stanovat ćeš sa Flowersom? A moglo je biti »stanovat ćeš u Towersu«. Onda je ljutito viknula u telefon: — Halo. Činilo se da će zaplakati i stoga sam nakon jedne minute prekinuo vezu.

Promatrao sam kroz prozor stare hangare.

— Postoji li ovdje telefonski imenik Londona, Frank?

Frank odgovori da ga nije vidio. Pošli smo u potragu za njim. Pretražili smo stare ormare i ladice.

— Što će ti imenik? — upita Dawson.

— Pala mi je na um jedna ideja. Ništa, naći ću ga kad budem negdje blizu kuće.

Približili smo se mome automobilu. Rekoh:

— Čuj me, Frank. Dogodilo se nešto što ti ne mogu objasniti. Možda će proći nekoliko dana... možda i mnogo više... prije nego što se vratim u tvornicu. Morat ćeš nekako izgurati sam...

— Ako ne bude štrajka, nekako ću se snaći.

— Osim toga, moraš se pomiriti s Readom, morate zajednički raditi. Svlađaj se. Moraš.

— Usprkos tome, moraš pokušati.

Pružio sam mu ruku i sekundu kasnije Frank ju je stegnuo.

— U redu, Mike, ako tako stoje stvari, učinit ću što budem mogao.

Dok sam odlazio s aerodroma, mimošao sam se sjednim kolima koja su ulazila.

Stigao sam u Brecon nešto prije osam i po a u Gloucester kad je sat na zvoniku otkucavao deset. Zaustavio sam se na benzinskoj stanici, kupio novine i otišao u gostionicu da vidim imaju li telefonski imenik Londona. Dali su mi jedan pa sam počeo listati pod slovom »C«.

Ništa pod »C«. Potražio sam »D«. Našao sam: du Caine; suprugu Charlesa du Caine. Bila su dva broja: jedan od londonskog stana, drugi »The Towers« u Epsomu.

Vratio sam telefonski imenik, izišao i krenuo pustom ulicom do kola. Sjeo sam u njih i potražio cigaretu. Ali ostao sam bez cigareta, pa sam sjedio i razmišljao.

Je li to bila riječ koju je izgovorila Lynn? Nakon deset minuta ponovno sam izišao iz kola i vratio se u gostionicu. Nazvao sam Letherton 409.

Odgovorila je Stella.

— Stella, draga, ovdje Mike.

Nekoliko sekunda vladala je šutnja.

— Halo — rekla je. Glas joj je bio nekako čudan.

— Je li se John vratio?

— Jest... noćas.

— Mogu li govoriti s njim?

— Ne... Bojim se da ne možeš. Oh, Mike, zašto mi nisi rekao?

— O...

— Da, o njoj.

— Bojao sam se.

— Odakle telefoniraš? Ne, nemoj mi reći.

— Zašto? Na putu sam prema kući...

— Ne, nemoj ništa reći. Možda bi... — Nije završila rečenicu.

— Što je jučer palo na um Johnu? Zašto je otišao u London?

— Izišao je iz kuće kriomice. Vratio se taksijem u pola noći.

— Kako mu je?... Stella, što se dogodilo?

— Pozilio mu je jutros oko pet sati. Dali su mu transfuziju.

— Dolazim odmah.

— Ne, Mike. Ne. Halo. Pričekaj časak. I ne dolazi ovamo. John

mi je dao jednu poruku za tebe. Probudio me oko četiri i pol... rekao je: »Ako Mike telefonira, reci mu da mora spriječiti brak!«

— Brak?

— Da. Razumiješ li?

Upro sam pogled u telefonsku slušalicu.

— Počinjem shvaćati. Ali ne znam odakle to John zna.

— Rekao je: »Reci Mikeu da sve ovisi o njemu.

— A zašto da ga ne posjetim?

— Jesi li... čitao novine?

— Ne.

Onda je naglo izgovorila:

(Nastavit će se)

Sa stranica svjetske štampe

Sa stranica svjetske štampe

(Nastavak sa 5 str.)

zalo se na razne načine. Mnogi njegovi glasni pristalice morali su priznati da nisu čitali izvještaj. Čak i oni koji su izbjegli da to priznaju, često su pokazali iznenađujuće nepoznavanje njegovog sadržaja.

Kad je Lord Russell iznio svoje neslaganje, njega je napao američki časopis »Time«, a u Engleskoj »Guardian«, nazivajući ga senilnim starcem čija se uvjerenja mogu odbaciti a da ne budu ni proučena. Njegove pristalice okarakterizirane su kao psihološki slučajevi. »New York Herald Tribune« objavio je lični napad na njega, ali je unaprijed odbio da objavi bilo kakav njegov odgovor.

Mr. Mark Lane, američki advokat kojega je Warrenova komisija odbila da prihvati kao Oswaldova odvjetnika i imenovala umjesto njega jednog »promatrača« koji se zadovoljio samo s promatranjem, iznio je međutim seriju izvanrednih kritika na izvještaj. One su dokumentirane, razumne i po mom mišljenju, sadrže opći zaključak. Za svoj napor on je bio nagrađen nevjerovatnom kampanjom psovki u američkoj, pa čak i britanskoj štampi. Za štampu je, čini se, Warrenov izvještaj posvećeni tekst, u čiji sadržaj ne treba sumnjati. Pa ipak, iza štampe stoji javnost: javnost koja, ja vjerujem, postaje sve više skeptičan prema štampi i prema izvještaju.

U američkoj javnosti ne diskutira se mnogo o Warrenovom izvještaju. Isti psihološki uzroci koji uzbuđuju štampu do vrištanja, guraju javnost u šutnju: i vrištanje i šutnja predstavljaju zaštitu za neizvjesnost. Kad želim diskutirati s Amerikancima o izvještaju, mnogi od njih izbjegavaju da to prihvate. Neki iskreno kažu da nisu čitali izvještaj, ali su odlučili da vjeruju zaključcima: oni su tako uvjerljivi! Ali mnogi su skeptični. U stvari, nedavna anketa je pokazala da je većina Amerikanaca skeptična. Nema sumnje da većina nije čitala izvještaj — ali u takvoj atmosferi još postoji nada da stvar nije zaključena. Ortodoksija još nije konačna — hereza će se možda ipak još oglasiti.

»Krasnaja zvijezda«, Moskva

Nema Srebrne planine

S puta po Čukotskoj

Sest tjedana trajao je naš pohod, koji je dobio romantičan naziv »Tragom legende«. A tu nam je legendu ispričao stanovnik Odeše, koji je u Čukotskoj proživio tridesetak godina. On sam čuo ju je od jednog Čukča iz plemena Lamuta. Evo te legende:

»... Iza rijeke Kolime, na rijeci Poginden, na granici šuma, stoji Piljuertuneika, što u prijevodu znači »Mekana planina«. Navrh planine je jezero, a po njemu plovi led koji se ne topi ni po žarkom vremenu. Sa strmina vise velike srebrnaste svijetle, koje se mogu rezati nožem. Komad takve svijetle u veličini glave toliko je težak, da ga se ne može podići jednom rukom. Zato Čukči tu planinu nazivaju Srebrnom...«

Za Srebrnu planinu znalo se već prije nekoliko stoljeća. U jednom od starih spisa koji se čuvaju u Državnom arhivu, stoji da je 1634. godine ruskoga cara neki Kozak-putnik izvijestio o toj zagonetnoj planini. Radi njezinog istraživanja, car je u one daleke krajeve poslao stotinu vojnika. Odred je zapao u krajnje teške prilike. Učesnici ekspedicije su gladovali, oboljeli od skorbuta. Srebrnu planinu su pronašli, ali odred je do onda gotovo sav izginuo.

I evo nas na putu prema toj tajanstvenoj planini. Mi — to je grupa vojnih turista: pukovnik P. Lukojanov, kapetan 2. ranga K. Jefremov, inženjeri — majori A. Suhov i J. Uvarov, inženjer-kapetan L. Sokolov, poručnik medi-

cinske službe S. Černjak, rezervni oficiri M. Azarh, B. Moskvina, S. Elahovski, A. Panjin i autor ovih redaka.

Naš se put kretao kroz planinske klance i močvarnu tundru prema gornjem toku rijeke Poginden. Svaki je na leđima nosio naprtnjaču s teretom od dvadesetipet kilograma. Sa sobom smo nosili šatore, vreće za spavanje, ležaje za napuhavanje, planinarske cipele, visoke čizme, oružje i namirnice za četiri-pet dana putovanja. Ostalu opremu (desantni čamac za napuhavanje, motore, benzin, filmsku aparaturu, film i namirnice za dvadeset dana) dopremili su nam helikopterom do početka vodenog dijela puta.

Od Bilibina, središta zlatnih nalazišta Čukotske, ekspedicija je krenula do gornjeg toka rijeke Karaljavm, svladala bezimenu prijevost i izbila na izvore rijeke Enminvem. Tu se odred podijelio na dvije grupe. Jedna je krenula kraćim putem, strogo se pridržavajući pravca prema sjeveru. Druga je pošla da zaobiđe planinski lanac, izbila na rijeku Dinrehtkavm i po njoj se spustila do izvora rijeke Poginden, gdje su se obje grupe sastale na kraju trećega dana.

Za to su vrijeme turisti ostavili za sobom nekih sto i dvadeset kilometara kamenitog i šljunkovitog tla, snježnih nanosa i blatnjave travnate tundre.

Taj put nije bio lak. Put su nam često pregrađivali gusti pojas šikara. Bolestljivo granje deralo nam je odjeću, grebalo lice i ruke. Morali smo kretati i riječnim koritima. Da u vodi ne bismo padali s nogu, išli smo u grupama po dva-tri čovjeka, čvrsto držeći jedan drugoga za ramena.

Ovog je ljeta u Čukotskoj vladalo izuzetno tople vrijeme. Temperatura zraka kretala se od 20 do 30 stupnjeva iznad ništice. Bez obzira na žegu morali smo hodati u vjetrovkama, da bismo se zaštitili od uboda komaraca. Kružili su iznad nas u oblacima, provlačili se kroz sve otvore na odjeći, u rukave, za ovratnike. I samo noću, poslije zamornog marša od mnogo kilometara, moglo se mirno odahnuti od nasrtljivih prgonitelja — u čvrsto zakopčanom šatoru. I tako dan za danom.

Prvog srpnja počeli smo vodeni dio maršrute. Kratki riječni otoci smjenjivali su se sa plićacima i prudovima, gdje su svi učesnici morali iskakivati iz čamca i prenositi ga na rukama.

Nakon tjedan dana stigli smo do granice šuma. Raspo-redivši se po dvojica, promatrali smo najbliže vrhunce. Nikakva znaka Srebrne planine! A vrhunaca — bezbroj. Za njihovo istraživanje našem bi odredu bilo potrebno najmanje dvadeset dana. Donijeli smo odluku: potragu za Srebrnom planinom obustaviti i na splavi se spustiti niz rijeku. Inače ne bismo uspjeli pohod završiti u toku svog dopusta.

... Svakim danom rijeka je postajala bogatija vodom. Na krmi čamca napravili smo laki podij i montirali motore. Sada se krećemo dan i noć. Zaustavljamo se jedino zato da bismo dopunili zalihe namirnica, lovili divljač i ribe.

Desetoga dana putovanja počelo je zlahtlađivanje. Živa u termometru spustila se ispod ništice. Noću je padao snijeg, na rijeci se stvarala »mrena«. Oštar vjetar prodirao je na skroz. Obukli smo sve što smo imali u naprtnjačama. Međutim, od toga nam nije postalo toplije. Ta, naša garderoba bila je sračunata za ljetne mjesece!

Kratko polarno ljeto približavalo se svom svršetku. Sunce se na dugo vremeno sklanjalo za horizont. Valjalo je požuriti da bismo dogurali do Donjih Križeva — krajnje tačke naše vodene maršrute.

Donji Križevi, to su zračna vrata Čukotske. Odayde je počelo naše zračno putovanje, u avionima polarne avijacije. Preostalih nekoliko dana dopusta proveli smo na gnijezdima kanadske guske, pratili stada od mnogo tisuća sobova, sudjelovali u lovu na morževe.

Za četrdeset dana, učesnici ekspedicije prošli su po Čukotskoj pješice više od 200 kilometara kroz planine i tundru, preplovili nekih 700 kilometara na gumenom čamcu po hitrim rijekama. U sjećanju su ostali bezbrojni susreti i poznanstva s junacima čukotske svakidašnjice: s ispiračima zlata, ribarima, geolozima...

I premda ovaj put nismo uspjeli pronaći legendarnu Srebrnu planinu, ni odgonetnuti tajnu srebrnog leda Piljuertuneike, ipak smo doživjeli zadivljujuće putovanje.

V. ZMUROV

Auto-trke koje su ušle u historiju

6. Bilo je tačno 18 sati i 13 minuta kad je počeo niz događaja koji su prethodili nesreći. Na stazi su automobili prestizali jedni druge i rijetko je koji gledalac imao pojma koji se vozač nalazi na kojem mjestu. Stručnjaci i pažljivi promatrači znali su, međutim, da još uvijek vodi Mike Hawthorn. Iza njega je vozio Levegh (ali s jednom rundom zaostatka), pa onda Fangio i Kling bez zaostatka.

Među vozačima koji su zaostali po nekoliko runda nalazio se i Englez Macklin koji je vozio Austin-Halley. Upravo je prolazio pored svog boksa kad ga je prešao Hawthorn. Oslonjene na ogradu boksova, njegov su auto pratili pogledima tri žene: gospoda Fangio, Levegh i Kling.

Što je to najednom s Hawthornom? Te tri žene prve su primjetile da nešto nije u redu. Hawthorn je naglo zaobišao Macklina, ali je njega istoga časa počeo dostizati Levegh. Mike Hawthorn kasnije je opisao situaciju ovako:

— Namjeravao sam voziti i dalje, ali sam se onda iznenada sjetio da moram uzeti benzin. Digao sam ruku i dao znak Macklinu da ću zaustaviti kola uz boks, a to sam i učinio.

Znak sam, međutim, dao prekasno. Da ne bi naletio na Jaguar Mikea Hawthorna, Macklin je skrenuo automobilom ulijevo — upravo u času kad ga je htio prijeći Pierre Levegh. Automobil Francuza naletio je na stražnji dio Austin-Halleya i — kao da je izbačen iz topa — polетio u zrak preko 1,5 visokog i metar širokog betonskog zida koji je stazu dijelio od gledališta.

Pierre Levegh imao je još toliko prisutnosti da je digao ruku i dao znak vozačima iza sebe neka koč. Kad je već gledao smrti u oči, još je uvijek mislio na pravila trke. Taj Leveghov pokret ruke spasio je Fangua od sigurne smrti. Signal je značio: »Pazi, izlazim iz trke!«

Bio je to posljednji životni znak Pierrea Levegha, opsjednutog vozača trkačkih automobila. Njegov je Mercedes eksplodirao u zraku i raznio tijelo vozača. Levegh je pao među gusto nacičkane gledaoce...

U blizini mjesta gdje se dogodila nesreća nastala je panika. Ostali gledaoci i vozači još nisu imali pojma što se dogodilo. Preko razglasa odjekivao je šlager. Leslie Caron je pjevala: »Hei Lili, hei Lili, heilo!«

Tada su se počeli razlijevati krici ranjenih gledalaca. Smrtni povici umirućih. Ali trka se nastavila. Ludost je vozila dalje. Još nitko nije znao da je poginulo 80 ljudi!

Što se zapravo dogodilo nitko nikad nije tačno opisao. Svaki od očevidaca vidio je nesreću s drugog mjesta, pod drugim kutom i drukčije ju je proživio. Juan Manuel Fangio govorio je kasnije:

— Pierre Levegh mi je spasio život. Kad je podigao ruku, opomenuo me. Bila je to njegova posljednja prijateljska gesta. Vidio sam »rupu« između Macklinova automobila i Mercedes-a koji se koprcalo u zraku. Dao sam gas i pojurio u oblak dima, prašine i dijelova auta koji je eksplodirao u zraku. Bila je to moja jedina šansa. Nisam znao što me čeka iza te »rupe«, ali sam morao proći kroz nju. Imao sam osjećaj da je ispred mene pala bomba.

I Macklin je načas izgubio prisutnost duha i vlast nad kolima. Prvo je zakrenuo ulijevo, pa udesno, a onda je ponovo uspostavio vlast nad autom časa pošto je pregazio policajca koji je izgubio obje noge.

Kad je Macklin skrenuo ulijevo, Kling u Mercedesu iza njega vidio je svoj životnu šansu. Porjurio je desno pokraj Macklina i spasio sebi život. Brzinom od 270 km na sat pojurio je dalje.

Mike Hawthorn zaustavio se 250 metara iza svoga boksa. Izašao je iz automobila i pogledao što se dogodilo. Nije shvatio veličinu tragedije koju je prouzročio.

Kasnije nitko nije znao je li Leveghov automobil eksplodirao još u zraku ili pošto je pao. Sve se to odigralo u djeliću sekunde. Pošto je eksplodirao, zapalio se i gorio kao baklja. Dijelovi metala letjeli su okolo poput šrapnela. Kosili su gledaoce kao u ratu.

Panika je rasla. Ljudi su gazili jedan preko drugoga, majke su tražile djecu, znatiželjnici su se gurali sa svih strana na mjesto nesreće.

Fangio je vozio još pet runda, a onda je prepustio upravljač svom suvozaču. Hawthorn je stajao u svom boksu i tek sada shvatio tragediju. Drhtao je čitavim tijelom i mrmljao:

— Želim, moram napustiti tu prokletu trku.

Ali trka se morala nastaviti! Mike Hawthorn morao je voziti dalje. Automobilska industrija bila je jača od sve-

ga. Trebalo je pobijediti. Za ispravno funkcioniranje trke odgovorno je rukovodstvo trke. Ono nije dalo znak da se trka završi. Bolnički automobili i automobili puni mrtvaca jurili su okolo i nakon jednog sata mjesto tragedije bilo je očišćeno. Preko krvi i trave prešli su gašeno vapno i klor. Tamo gdje su prije jedan sat ljudi umirali, stajali su sada novi radoznali gledaoci. Svatko je htio biti u prvom redu. Svatko je htio bolje vidjeti trku Stravičnu!

Stirling Moss, koji je zamijenio Fangua i kasnije opet prepustio upravljač starom asu, rekao je:

— Ne mogu razumjeti te ljude. Piju, plešu, smiju se i promatraju trku kao da se ništa nije desilo.

Mike Hawthorn je primijetio: — Što se tome čudiš? Takvi su ljudi. Oni nas svojim željama tjeraju u smrt.

Još se nekoliko puta preko razglasa čulo kako se traže dobrovoljni davaoci krvi, a onda su opet zvučnicima zvaljali rezultati i pjesma.

Vođa Mercedesovih ljudi otrčao je nekim iz rukovodstva trke i zatražio da se trka obustavi. Njegov zahtjev nije prihvaćen. Kasnije je izišao službeno saopćenje da se trka nije obustavila stoga kako bi se spriječila panika. Dobro obaviješteni krugovi čuli su, međutim, drugi razlog.

— Trka se morala nastaviti — objavio je monsieur Faroux — jer bi smo se inače sukobili s automobilističkim tvornicama Mercedes, Jaguar, Ferrari i drugima. Sve su te firme uložile goleme pare u tu trku i očekivale pobjedu koja bi im registrirala novac. Da smo trku prekinuli, tvornice bi tražile novac natrag! U auto-trkama nema »više sile«. Trka se mora izvesti do kraja!

Ipak su vozači Mercedes-a nešto kasnije prekinuli trku. Vođa ekipe telefonirao je u sjedište firme. Cekao je na odgovor do ponoći. Tek tada je stigao brzoglav:

»Prekinuti trku!«

(Nastavit će se)

NOVA EDICIJA

informatorov kartotečni registar propisa

U 1965. godini »Informator« pokreće novi jedinstveni registar propisa, rađen, po sistemu kartoteke, sistematiziran po pojmovima, razvrstanim abecednim redom.

»Registar saveznih i republičkih propisa
po sistemu kartoteke«

REGISTRIRA:

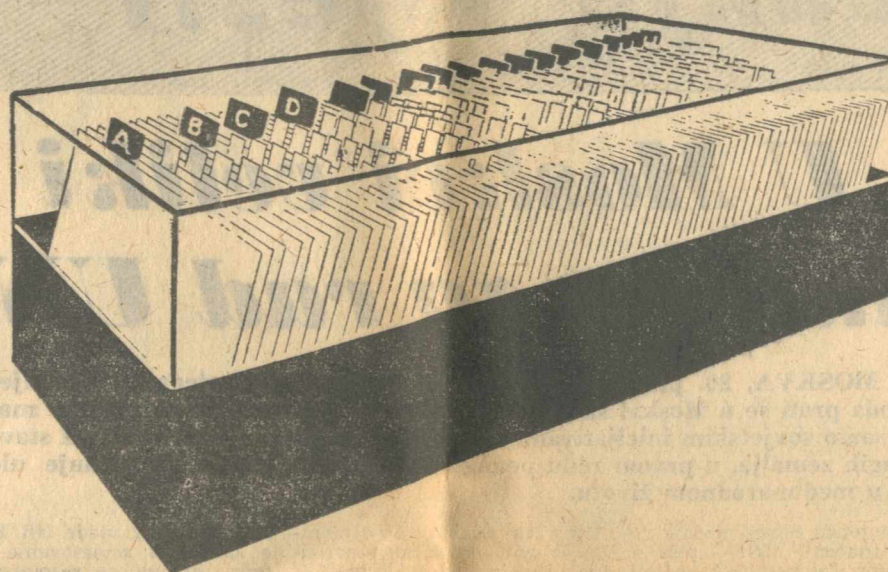
sve savezne i republičke propise objavljene u »Službenom listu SFR Jugoslavije«, »Službenom listu SR Bosne i Hercegovine«, »Službenom listu SR Crne Gore«, »Narodnim novinama«, »Službenom listu SR Hrvatske«, »Službenom vesniku SR Makedonije«, »Uradnom listu«, Službenom listu SR Slovenije, »Službenom glasniku SR Srbije«, »Službenom listu AP Kosova i Metohije« i »Službeni list« AP Vojvodine.

KARTICA SADRŽI:

Naslov propisa s detaljnim podacima broja i stranice službenog lista u kojem je objavljen, datum stupanja na snagu, broj prema dekadnoj nomenklaturi »Informatora«, koju prima svaki pretplatnik (tako da može kartice ulagati po abecedi ili po nomenklaturi).

SVAKI PRETPLATNIK S PRVOM POŠILJKOM DOBIVA:

- sve važeće savezne propise u formi osnovne kartoteke, objavljene do kraja 1964. godine
- kutiju za ulaganje kartica koja je plastična, s providnim poklopcem,

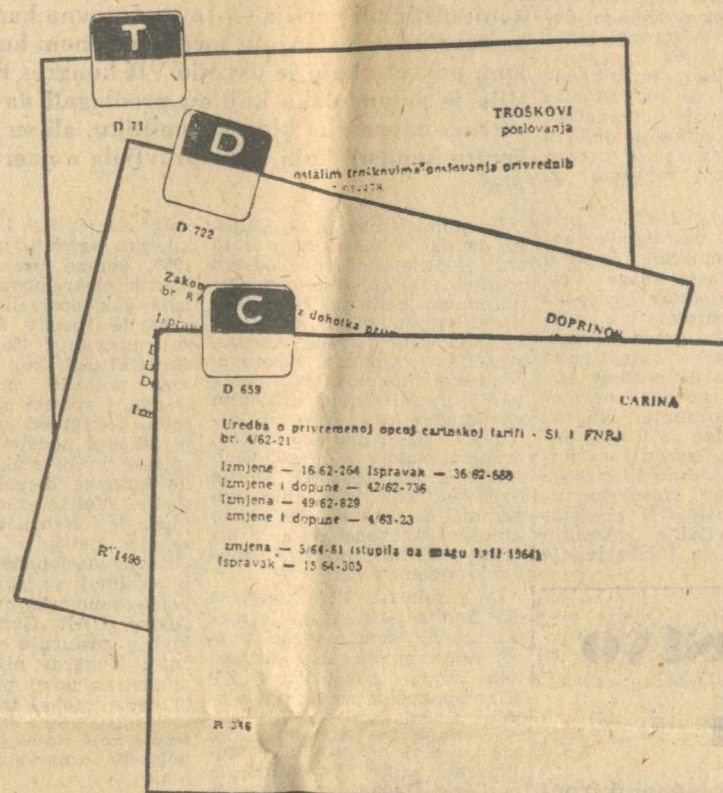

- pregradne kartone i jahače,
- imenik i dekadnu nomenklaturu »Informatora«.

PRETPLATNIK NA OVAJ JEDINSTVENI REGISTAR IMA PRAVO NA BESPLATAN

Informatorov servis »Vi pitajte — mi odgovaramo«.

Pretplatnik dobiva svakih 15 dana sve nove savezne i republičke propise i sve izmjene i dopune propisa.

REGISTAR PROPISA JE NAMIJENJEN:

rukovodećim kadrovima svih radnih organizacija, a naročito:

- rukovodiocima računovodstvene, komercijalne, opće, pravne i kadrovske službe,
- organima uprave općina, kotara, organima pravosudnih poslova — sudovima, tužilaštvima, pravobranilaštvima i advokatima.

»INFORMATOROV REGISTAR SAVEZNIH I REPUBLIČKIH PROPISA«

Izlazi svakih 15 dana, od januara 1965. godine

GODIŠNJA PRETPLATA ZA KOMPLET IZNOSI 20.000 DINARA

Uplaćuje se na žiro-račun broj 400-18-1-1604 kod Narodne banke — Zagreb

NARUDŽBENICA

za pretplatu na »INFORMATOROV REGISTAR SAVEZNIH I REPUBLIČKIH PROPISA«, za 1965. godinu.

Ovim se neopozivo pretplaćujemo kod Novinsko-izdavačkog, štamparskog i birotehničkog zavoda »Informator« na: »Informatorov registar saveznih i republičkih propisa« za 1965. godinu.

..... kompleta po 20.000 dinara

Iznos od dinara doznačit ćemo na vaš žiro-račun broj 400-18-1-1604 kod NB, Zagreb, nakon primitka fakture.

Adresa naručitelja: _____

Pošiljku treba isporučiti na ime: _____

(Prezime, ime i funkcija/radno mjesto)

Mjesto: _____ ul. i broj: _____

Zadnja pošta: _____

Datum: _____ 196 _____

Pečat i potpis naručitelja: _____

«IKOM» industrija i kovnica »Orešković Marko« Zagreb, Ilica 191, Komisija za zasnivanje i otkazivanje radnih odnosa RS poduzeća traži

1. rukovodioca tehničke pripreme rada
2. glavnog knjigovođu (rukovodioca knjigovodstva)
3. kontera
4. glavnog projektanta tehnoloških procesa u pripremi rada
5. glavnog analitičara studije rada u pripremi rada
6. analitičara rada u pripremi rada
7. analitičara vremena u pripremi rada
8. referenta operativne pripreme rada
9. kvalificiranog alatničara
10. referenta uvoza

UVJETI: pod 1. diplomirani inženjer strojarstva sa 4 godine prakse ili inženjer strojarstva sa 4—6 godina prakse; pod 2. viša stručna sprema sa 5 godina prakse na poslovima financijskog knjigovodstva i vođenja glavne knjige ili SSS sa 10 godina staža na tim poslovima; pod 3. SSS, ekonomski tehnik sa 5 godina prakse na poslovima financijskog knjigovodstva i kontiranja; pod 4. inženjer strojarstva sa 4 godine prakse ili SSS strojarski tehničar sa 8—10 godina prakse; pod 5. inženjer strojarstva sa 4 godine prakse ili SSS strojarski tehničar sa 8—10 godina prakse; pod 6. inženjer strojarstva sa 4 godine prakse ili SSS strojarski tehničar sa 8—10 godina prakse; pod 7. i 8. SSS strojarski tehničar sa 2—4 godine prakse; pod 9. KV alatničar sa 3 godine prakse; pod 10. viša stručna sprema sa 4 godine prakse na poslovima uvoza ili SSS sa 6—8 godina prakse.

Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka poduzeća. Pismene ponude dostaviti Kadrovskom sektoru poduzeća, a po mogućnosti osobno se javiti u Kadrovski sektor poduzeća. Natječaj ostaje otvoren zaključno do 5. I 65. godine.

6751

Upravni odbor Osnovne škole »MARKO OREŠKOVIĆ«, Zagreb, Selska cesta 95, raspisuje natječaj za radna mjesta:

1. pedagoga škole
2. nastavnika za njemački jezik
3. pomoćnog službenika

Uvjeti: pod 1. viša stručna sprema, položen stručni ispit i najmanje 7 godina rada u razredu; pod 2. viša ili visoka stručna sprema sa stručnim ispitom; pod 3. kvalificirani radnik (prednost bravar ili stolar).

Rok natječaja je do popunjenja radnih mjesta.

6760

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu izdao je i na oglasnoj ploči u Kačićevoj ulici 26 objavio »Obavijest o upisu i uvjetima za upis novih studenata u I semestar školske godine 1965/66.«

Obavijest zajedno sa programom kvalifikacionog i prijemnog ispita kandidati mogu dobiti u Tajništvu fakulteta, Zagreb, Kačićeva 26 ili tražiti da im se program navedenih ispita pošalje poštom. Cijena je 100 dinara, a za slanje poštom treba priložiti i marku od 25 dinara.

Prijave za ispite dostaviti Tajništvu fakulteta najkasnije do 3. srpnja 1965. godine, a ispiti će se održavati u vremenu od 12. do 16. srpnja 1965. g.

6762

Natječajna komisija za imenovanje direktora PIK-a »SLJEME« Zagreb — Sesvete, raspisuje natječaj za

generalnog direktora kombinata

Uvjet: visoka ili viša stručna sprema sa 10 godina radnog staža, od toga najmanje 5 godina na rukovodećim dužnostima u privredi.

Rok natječaja je do popunjenja radnog mjesta.

Ponude s opširnom biografijom i dokazom o stručnoj spremi, dostaviti Natječajnoj komisiji PIK-a »Sljeme«, Zagreb, Heinzelova 66.

6741

MOŽDA NISTE ZNALI...

da možete kupiti radio, TV i tranzistor aparate proizvodnje Ei-Niš za strana sredstva plaćanja. Ako imate devizni račun kod banke ili živite u inozemstvu te raspolazete stranim sredstvima plaćanja u jednoj od slijedećih valuta:

USA dolar, kanadski dolar, engleska funta, francuski franak, marka Savezne Republike Njemačke, talijanska lira, holandski florin, belgijski franak, austrijski šiling, švedska kruna, danska kruna, norveška kruna, švicarski franak, irački dinar.

možete za svoju obitelj i svoju rodbinu kupiti kvalitetne proizvode najvećeg proizvođača u zemlji.

Kupovinom proizvoda Ei-Niš uživajte nekoliko krupnih prednosti:

- kupujete proizvode koji su na nivou evropskog kvaliteta, jer se ti proizvodi već nalaze u izlozima mnogih zapadno-evropskih gradova,
- dobivate te proizvode po vrlo povoljnim finansijskim uvjetima,
- izbjegavate sve teškoće i rizike transporta, kao i carinska plaćanja pri kupovini sličnih aparata iz uvoza,
- uživajte pravo besplatnog servisa u garantnom roku kao i svi naši kupci u zemlji.

I vi koji živite u zemlji i vi koji živite u inozemstvu iskoristite povoljnu priliku, kupite naše proizvode i obradujte svoju obitelj i rodbinu u zemlji.

Za sve obavijesti trebate se samo obratiti poduzeću »JUGOEXPORT«, Beograd, Kolarčeva 1/II i odmah ćete dobiti kataloge sa cijenama kao i sve detalje o načinu uplate. Interesenti u Zapadnoj Njemačkoj mogu se obratiti za obavijesti tvrtki INEX Frankfurt/Main, Adalbert Str. 18.

- KVALITET
- SIGURNOST
- PRIJATELJ OBITELJI

Oglašujte u VJESNIKU

Croatiatrans

Zagreb, Strojarska cesta 19, radi sprovedene tipizacije voznog parka prodaje:

- više teretnih kamiona marke ŠKODA 706-RT, u vrlo dobrom stanju, koji se nalaze u saobraćaju
- više prikolica marke GOŠA BERTOJA, nosivosti 10 tona, također u saobraćaju
- više prikolica marke ADIGE, nosivosti 10 tona
- više rashodovanih kamiona marke TAM Pionir, nosivosti 3 tona
- rashodovane autobuse marke ALFA ROMEO 450
- motore rabljenih ALFA ROMEO 450
- motore »LEYLAND«, rabljeni
- motore TAM Pionir, rabljeni

Prodaja će se vršiti u Zagrebu, Strojarska cesta 19, svakog radnog dana od 8 do 14,30 sati počevši od 21. XII 1964. godine.

Informacije se mogu dobiti u nabavno-prodajnom odjelu, a za bliže informacije obratiti se na telefon 513-284 ili 512-831.

6745

Zagreb, ponedjeljak 21. prosinca 1964. god.

U Moskvi veliki interes za rad UN

MOSKVA, 20. prosinca (Tanjug) — Ovogodišnje zasjedanje Ujedinjenih naroda prati se u Moskvi sa velikom pažnjom. Pri tome se ne pridaje značenje samo sovjetskim inicijativama, nego se podržavaju i konstruktivni stavovi mnogih zemalja, u prvom redu neangažiranih, usmjerenih na jačanje uloge UN u međunarodnom životu.

»Sovjetski Savez pridaje veliko značenje UN — pišu na primjer »Izvjestija« u nedjeljnom komentaru o dosadašnjem radu Generalne skupštine. List pozdravlja promjene u sastavu UN, što je još jednom podvučeno prilikom ratifikacije izmjena u statutu UN u Prezidijum Vrhovnog sovjeta, koje se odnose na proširenje Vijeća sigurnosti i Ekonomsko-socijalnog vijeća.

U komentarima listova također se ukazuje na veoma složene uvjete u kojima je počelo ovogodišnje zasjedanje Generalne skupštine. Primjetna je, međutim, optimistička nota u pogledu nalaženja rješenja za sporna pitanja, pa čak i za takva kakvo je »financijsko pitanje« UN. Mada su demantirane vijesti iz New Yorka, prema kojima je SSSR prihvatio prijedlog da uplati određena sredstva, kao svoj dobrovoljni prilog posebnom fondu UN, nade za pronalaženje izlaza iz sadašnjeg »moratorija« u Generalnoj skupštini nisu napuštene. U tom svjetlu prati se i živa diplomatska aktivnost Gromika u sjedištu UN, kao i njegovi već gotovo sasvim redovni razgovori sa Ruskom.

»Organizacija UN — piše »Izvjestija« — postaje sve značajniji međunarodni forum u uvjetima porasta snaga socijalističke zajednice, raspada kolonijalnog sistema i smanjivanja utjecaja imperijalizma. Ona raspolaže objektivnim mogućnostima da postane efikasan organ ravnoopravne međunarodne suradnje. Ali, za to je neophodno da u njoj budu zastupljene sve države koje su zainteresirane za jačanje opće sigurnosti. Neodložan uvjet efikasnosti UN predstavlja uspostavljanje zakonitih prava NR Kine i izbacivanje

Cang Kaj Sekovih predstavnika iz svih organa međunarodne organizacije.

»Sovjetska vlada — ističe »Izvjestija« — u potpunosti podržava prijedlog Kairske konferencije o sazivanju svjetske konferencije za razoružanje. Pozitivan odnos zaslužuje i prijedlog vlade NR Kine o sazivanju savjetovanja šefova država za razmatranje pitanja potpune zabrane i uništavanja atomskog oružja i odricanja država od upotrebe tog oružja. To se slaže sa mnogim prijedlozima i sovjetske vlade.

Još jedna osuda politike Pekinga

BOMBAJ, 20. prosinca (Tanjug) — Oštra osuda politike kineskog rukovodstva »odgovornog za razjedinjenost« u socijalističkom lageru i razdor u međunarodnom komunističkom pokretu »i potpuno identifikiranje s linijom Moskovske deklaracije i izjave komunističkih partija — to su osnovne karakteristike rezolucije o stanju u međunarodnom komunističkom pokretu koju je usvojio VII kongres KP Indije. Bilo je amandmana koji su predlagali da se ublaži oštrina napada na kinesku politiku, ali su oni odbačeni u komisiji koja je raspravljala o nacrtu rezolucije.

Plenumu kongresa objašnjeno je da je to učinjeno zato što je kinesko rukovodstvo nanijelo ogromne štete međunarodnom komunističkom pokretu svojim stavovima u pitanjima rata i mira, koegzistencije, graničnih sporova, jedinstva komunističkih partija i u pojedinim kritičnim situacijama kao što su bili kubanska kriza i indijsko-kineski granični sukob i druge. Član Izvršnog komiteta KP Indije Sardesai, koji je podnio ovu rezoluciju, posebno je osudio kinesko rukovodstvo za razbijačku politiku na širem međunarodnom planu.

U rezoluciji VII kongresa KP Indije kaže se da je međunarodni komunistički pokret doveden do ruba rascjepa zato što je rukovodstvo KP Kine »pokušalo nametnuti vlastitu alternativu generalne linije koja je utjelovljena u Moskovskoj deklaraciji i Moskovskoj izjavi komunističkih partija«. Dodaje se da je ta alternativna generalna linija rukovodstva KP Kine našla najsuroviji i najdestruktivniji izraz u odnosu na Indiju. Kineske armije izvršile su veliki napad preko Mao Mahon-

nalni savjet KP Indije osudio kinesku agresiju u studenome 1962. godine kao i opoziciju lijevih ekstremista koji su se tada čak pozivali na pisanje »Pravde« protiv šovinističkog zastranjivanja. To je bio historijski ispit koji je rukovodstvo položilo, primijetio je Dange, i spasilo partiju i masovni pokret od uništenja. On je također podsjetio, da su usprkos jurišu reakcije sačuvali indijske demokratske tradicije. Velike zasluge za to imala je i Nehruova vlada. Što se tiče nekapitalističkog razvoja novooslobođenih zemalja, u rezoluciji se ističe da društvene-ekonomski preobražaji u Alžiru, UAR, Gani, Gvineji i Maliju zaslužuju posebnu pažnju. Kongres nije do kraja analizirao novu pojavu da se i »izvan toka tradicionalnog komunističkog pokreta« rađaju snage koje objektivno rade za pobjedu marksizma-lenjinizma.

Iz nacrtu rezolucije ispušteno je Staljinovo ime u dijelu koji govori o kultu ličnosti. U definitivnoj redakciji teksta kaže se da kult ličnosti nije ograničen samo na Sovjetski

foto-vijest

127.568

učesnika na natječaju »Arene«

Milena Dravić i Lado Leskovar izvukli su imena dobitnika nagrada u velikom serijskom nagradnom natječaju redakcije »Arene«. Izvlačenje je održano u nedjelju prije podne u prostorijama redakcije, a u prisustvu specijalne komisije. Za ovaj natječaj vladalo je veliko zanimanje, jer je stiglo ukupno 127.568 nagradnih kupona. Natječaj »Petnaest naših gradova« trajao je gotovo četiri mjeseca. Podijeljeno je 10 nagrada po 100.000 dinara, 100 nagrada po 10.000 dinara i 1000 nagrada po 1.000 dinara u ukupnoj vrijednosti od 3.000.000 dinara.

Na slici: Milena Dravić i Lado Leskovar izvlače nagradne kupone iz golemog bubnja.

„Al Akbar“: Afrika je ostala jedinstvena

KAIRO, 20. prosinca (MEN) — Afrika je jasno pokazala stav prema stranoj intervenciji u Kongu — piše ugledni kairski list »Al Akbar« povodom rezolucije Organizacije afričkog jedinstva u kojoj se od Vijeća sigurnosti traži da osudi nedavnu voj-

Sporno jedinstvo u Sudanu

KARTUM, 20. prosinca (MEN) — Nacionalni front sudanskih organizacija, koji okuplja radničke sindikate, zanatska udruženja, seljake i studentske grupe, odbio je sinoć prijedloge nekih političkih partija i fronta religioznih islamskih grupa za formi-

RADIO-TV

ZAGREB

I PROGRAM

5.00 do 8.00 Jutarnji program. Pored muzičkog dijela možete slušati: Vijesti u 5.15, 5.45 i 7.00; Za poljoprivrednike u 5.47; Jutarnju kroniku u 6.15 i emisiju Dobro jutro, djeco! u 7.15 sati — 8.00 Vijesti. Pregled programa RZ — 8.06 Muzički intermezzo — 8.15 Školski radio — 9.00 Vijesti

9.02 Za vaš odmor (Emisija za kolektiv brljačko-frizerske zadruge Jajce, Komunalno poduzeće Koprivnica i za odio likvidature Zagrebačke mesnice, Braće Kavurića 27) — 9.30 Vokalni i instrumentalni solisti narodne muzike — 10.00 Odgovaramo na vaša pitanja — 10.15 Zabavljaju vas: K. Ranieri i T. Petrović, ansambl flauta A. Dedića i orkestar P. Prada — 11.00 Vijesti — 11.05 Romantična muzika. F. Liszt: Sonata za klavir u h-molu (V. Gherghiu); P. I. Čajkovski: Serenada za gudače (Simfonijski orkestar RTV Zagreb. Dirigent: A. Janigro)

12.00 Dogodio se na današnji dan — 12.10 Po vašem izboru — 13.00 Vijesti. Vodo-staj — 13.07 Za poljoprivrednike — 13.12 Narodne pjesme i plesovi s raznih strana svijeta — 13.40 Prvi put na našem programu: Dječji zbor »Kolibri« RTV Beograd; Omladinska filharmonija RTV Beograd — 14.00 Emisija za pionire. Htjeli ste čuti! — 14.15 Laka orkestralna muzika — 14.55 Pregled programa Radio-Zagreba — 15.00 Dnevne novosti

15.15 Zabavni akordi — 16.00 Zena, društvo i dom — 16.15 U opernom svijetu, Bellini: »Norma« — cavatina Orovesa sa zborom; Gounod: »Faust« — duet Margaret i Faust; Borodin: »Knez Igor« — pjesma i ples polovječkih djevojaka; Wagner: »Ukleti Holandez« — duet Holandeza i Sente — 17.00 Dobljaci javljaju — 17.20 Estradni orkestar Bugarske radio-televizije — 17.40 Jugoslavenska muzika (Lhotka, Cossetto, Kostić) — 18.30 Emisija za pomorce — 19.30 Dnevnik

20.00 Prijenos koncerta Simfonijskog orkestra i zbora RTZ. Dirigent: Stj. Sulek; solist: S. Ashkenazi, violina. L. van Beethoven: Uvertira »Leonora« br. 3; N. Paganini: Koncert za violinu i orkestar u D-duru; S. Sulek: Zadnji Adam — kantata (prva izvedba). U pauzi: Vijesti i Muzičke aktualnosti — 22.00 Vijesti — 22.15 Jedan dan u Granadi — 23.00 Vijesti — 23.02 Što sada čitate — 23.15 U plesnom ritmu — 24.00 Vijesti

Ponoćni program radio-drama. I. Ivanac: Krik

II PROGRAM - SLIEME

13.50 U živom ritmu — 13.13 Trinaest poslije trinaest — 13.18 U živom ritmu — nastavak — 13.30 Javljam! — 13.40 Sviramo do četrnaest — 14.00 Popularna opera — 14.30 Do viđenja sunce — 15.00 Pjesme u narodnoj nošnji — 15.15 Vaš mali vodič — 15.35 Zabavni intermezzo — 15.45 Tjedni magazin

16.00 Na valu 202 — Iako nije vrijeme posjeta — 17.00 Ja sam staromodan — 17.45 Na rubu filmske vrpce

17.30 Radio-scena. V. Majer: U vrtlogu grada — 18.40 Vaši pozdravi i želje — 19.00 Dnevnik — 19.20 Melodija tjedna — 19.30 Pastoral — Balada — Idila (Premrl, Mokranjac, Lisinski) — 19.50 Laku noć, maleni!

III PROGRAM

20.00 U svijetu jazz. Evropski jazz (IV — Jazz u Parizu). Autor emisije: M. Mazur — 20.32 Vokalnu liriku F. Poulenca na tekstu G. Apollinairea, P. Elvarda i F. G. Lorce izvede G. Touraine, sopran i P. Bernac, bariton (Uz klavir; kompozitor)

21.00 Veliki interpreti i njihova ostvarenja. Dirigent: V. Neuman — 22.20 Poznati i nepoznati Bach (XI emisija). Komentira: K. Kovačević

BEOGRAD

4.00 do 8.00 Jutarnji program — 4.03 Vijesti — 4.30 Jutarnja pošta — 5.00 Vijesti —

5.01 Kroz naša poduzeća — 5.30 Jutarnja emisija za selo — 5.50 Naš današnji program — 6.00 Jutarnji dnevnik — 6.10 Informator — 6.50 Pod-sjetnik — 7.00 Dobro jutro, djeco! — 7.20 Ljepote naše zemlje — 7.30 Meteorološki izvještaj — 8.00 Vijesti

8.02 Čovjek u našem vremenu — 8.15 Pjeva Maja Kristalinska — 8.30 Sa svečanog koncerta Beogradske filharmonije, održanog za Muzičku omladinu povodom VIII kongresa SKJ. Razgovor sa Z. Mihajlović, pijanistkinjom iz Beograda i Z. Zdravkovićem — 9.00 Feljton — 9.10 Pjesme i plesovi na narodne teme — 9.30 Radio-škola — 10.00 Vijesti — 10.05 Da vas podsjetimo — 10.08 Zabavna orkestralna muzika — 10.30 Kompozitori i njihovi pjesnici — 11.00 Radio vam odgovara — 11.10 M. Crvčanić: Simfonijske varijacije i fuga na narodnu temu sa Kosova

11.30 Jazz-panorama — 12.00 Vijesti — 12.02 Muzički intermezzo — 12.10 Izvještaj o vodostaju — 12.30 Priča za djecu — Iz stare proze — 12.40 Rumble i sambe — 13.00 Vijesti — 13.05 Popularni operetni dueti — 13.30 Trideset minuta sa Plesnim orkestrom RT Ljubljana — 14.00 Vijesti — 14.02 Nekoliko minuta o... — 14.05 Revija izvođača narodne muzike — 14.30 Mala prodavaonica ploča — 14.55 Da vas podsjetimo — 15.00 Novosti dana — 15.20 Mali muzički mozaik — 15.40 Ponedjeljkom posljednje podne — 16.00 Vijesti — 16.02 Iz naše socijalističke prakse — 16.15 Pjeva zbor RTB — Dirigent: B. Simić

16.30 Privredni žurnal — 17.00 Danas u našoj zemlji — 17.15 Poznati orkestri zabavne muzike — 17.35 Koncert A. Mezetove — 18.00 Vijesti — 18.02 Tema dana — 18.10 Zabavna muzika — 18.40 Ljudi i događaji — 19.00 Narodna muzika — želje — 19.30 Dnevnik

TELEVIZIJA

JRT

11.40 TV u školi: Životni put Jugoslavenske narodne armije — 15.20 TV u školi, repriža — 16.40 Ruski jezik na TV, 21. lekcija — 17.10 Engleski jezik na TV, 128. lekcija (RTV Ljubljana) — 17.40 »Francuzi u vašoj kući«, 32. lekcija — 18.10 »Pera Djetlić«, crtani filmovi za djecu (RTV Beograd) — 18.25 Jučer, danas, sutra

Datumi nauke: Marie Curie — 19.15 Nedjeljni sportski pregled (RTV Beograd) — 20.00 TV-dnevnik — 20.30 »Moments musicaux«, kratki TV-koncert

20.40 Vjekoslav Majer: »Gospodin Fulire«, TV-drama (RTV Zagreb)

21.40 »Balet Marthe Graham«, snimka emisije Talijanske televizije (RTV Ljubljana) — 22.10 Jučer, danas, sutra

RAI

17.30 TV za djecu — 18.30 Nikad nije prekasno — 19.00 TV-žurnal — 19.15 Prikaz izdavačke djelatnosti — 20.05 TV-sport — 20.30 TV-žurnal — 20.50 »Karusel« — 21.00 »Auditorio C« — 23.00 TV-žurnal

TV AUSTRIJA

18.30 Vijesti — 18.33 Tečaj francuskog jezika — 19.00 Tiplska revija — 19.05 Sportske aktualnosti — 19.25 Za vas — 19.30 »Vrijeme u slici« — 19.55 Izlog — 20.00 Mozaik kratkog filma — 20.10 Simenon: »Maigret u Liberty-baru« — 21.05 Oko sportskog stola i »Vrijeme u slici«

TV MAĐARSKA

10.15 Lukac, omladinska TV-igra — 15.58 Sjedinjena u čast godišnjice osnivanja Privremene vlade u godini 1944. — 16.45 Vijesti — 17.00 TV-film: »Zima na pustari« — 17.15 Prikaz knjiga — 17.40 TV-film: Industrija u Zupani Haidu-Bihar — 18.00 Za žene — 18.30 Za selo — 18.55 TV-film: »Zapis o Mađarskoj« — 19.20 Večernja priča — 19.30 TV-dnevnik — 19.45 Prijenos iz biblioteke kolegijuma u Debrečinu — 20.15 TV-film: »Ludas Matyi« — 21.55 Dedicije književnika Pala Szaboa — 22.05 TV-je tuženi natio tužiteljima neugodno duše-dnevnik

PRIREDBE

KAZALIŠTA

HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE u 19.30 sati — Muzoristi: »Boris Godunov«, Svečana predstava u povodu Dana JNA (za uzvanike). ZAGREBAČKO DRAMSKO KAZALIŠTE

u koloru »Herkul i kraljica Lidije« (16, 18, 20) »CENTRAL«: sovjetski film »Bitka za Sevastopolj« (16, 18, 20) »JADRAN«: talijanski film »Marina« (16, 18, 20) »KALNIK«: američki film »Dostavljajući« (16, 18, 20) »KOSMAJ«: domaći film

RADNIČKO SVEUČILIŠTE »MOSA PIADE«: njemački film »Zakon linča« (16, 18, 20)

PREDAVANJA

GEOGRAFSKO DRUŠTVO HRVATSKE. Marulićev trg

rezoluciju Organizacije afričkog jedinstva u kojoj se od Vijeća sigurnosti traži da osudi nedavnu vojnu intervenciju Zapada u Kongu.

Ova rezolucija je usvojena na sastanku Vijeća ministara OAJ u New Yorku.

»Al Akbar« ističe da ova rezolucija predstavlja pravi demanti tvrđenja zapadne štampe o razmimoilaženjima između afričkih zemalja u problemu Konga. Stav Afrike istaknut je u ovoj rezoluciji i — usprkos izvjesnih razlika u mišljenjima između nekih afričkih zemalja — Afrika je zauzela jasno stajalište prema stranoj intervenciji u Kongu — piše katarski list.

Prema ocjeni »Al Akbara« zapadna agresija na Kongo bila je pokušaj da se ignorira postojanje OAJ i dokaže da ova organizacija nije u stanju da poduzme pozitivnu akciju za rješenje kongoanskog problema.

List u zaključku poziva Organizaciju afričkog jedinstva da objavi da neće tolerirati ubuduće nikakav pokušaj intervencije u Kongu.

Djeca nastradala u požaru

KINSTON, Sjeverna Carolina, 20. prosinca (AP) — U požaru koji je prošle noći izbio u jednoj zgradi u Kinstonu, izgubilo je život petoro djece od šest mjeseci do 9 godina. Ostali članovi porodice su spašeni. Požar se, izgleda proširio iz otvorenog ognjišta.

U detroitskom predgrađu Warren izgorjelo je prošle noći šestoro djece od jedne do 14 godina, njihova majka je zadobila teške ozljede i zajedno s ostalo troje preživjele djece prenijeta je u bolnicu. Uzrok požara koji je iznenada zahvatio dvokatnicu u kojoj je ova porodica stanovala, nije utvrđen.

grupe, odbio je sinoć prijedloge nekih političkih partija i fronta religioznih islamskih grupa za formiranje Ujedinjenog nacionalnog pokreta.

Prema ovom prijedlogu, u novom pokretu predstavnici Juga dobili bi dva predstavnika, za Front organizacija bilo bi rezervirano osam mjesta, dok bi svaka politička stranka imala po tri delegata.

Nacionalni front sudanskih organizacija izjasnio se međutim za sadašnju formu suradnje, ističući da ona ujedno održava i formulu na kojoj počiva koaliciona vlada. Sekretarijat Fronta odlučio je zato da hitno pristupi konsultacijama s pojedinih partijama kako bi ojačao položaj koalicione vlade. Ističe se da ovakav stav Fronta podržavaju sudanska Komunistička partija i Narodna demokratska

stranka, čiji su predstavnici odbili da potpišu deklaraciju s prijedlozima za formiranje novog ujedinjenog pokreta.

Požar u Dallasu

DALLAS, 20. prosinca (Reuters) — Oko 400 vatrogasaca sinoć se šest sati borilo protiv požara koji je uništio skladište jedne velike robne kuće u Dallasu glavnom gradu Texasa.

Pročinjena šteta se procjenjuje na nekoliko milijuna dolara. Požar je opustošio sedmorokatno skladište duplom puno robom, pripremljenom za božićne i novogodišnje praznike.

VIŠE MLADIH SLUŽBENIKA

za stalni radni odnos potrebno je Izdavačkom poduzeću »SVJETLOST«, Sarajevo, Predstavništvo Zagreb, Ul. socijalističke revolucije 64, telefon 412-514, za terenske poslove od 1. I 1965. godine.

U obzir dolaze i početnici, prvenstveno ekonomisti, pravnici i slično i kandidati s osobnim vozilom.

6779

Elektrane Zagreb, Zagorska 1, traže

kemijskog tehničara za rad u čistilu pojne vode, po mogućnosti s praksom.

Rad je smjenski. Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka. Informacije se mogu dobiti u Općem sektoru ili na telefon 572-055, kućni 12. Pismene ponude dostavljaju se Općem sektoru poduzeća Elektrane, Zagorska ul. br. 1. Nastup odmah.

6752

»AGROPROJEKT«, centar za projektiranje u poljoprivredi i prehrambenoj industriji, Zagreb, Ilica 44/II, raspisuje natječaj za popunjavanje radnog mjesta

šefa općeg sektora — sekretara

UVJETI: završen pravni fakultet s najmanje 5 godina prakse. Nastup službe 1. I 1965. godine. Osobni dohodak određen je Pravilnikom. Rok za podnošenje molbi je do 28. XII 1964. godine.

6769

Svim rođacima, prijateljima i znancima javljamo tužnu vijest da je naša neprežaljena supruga, majka, sestra, baka, tetka i zaova

NEDJELJKA (NEĐA) DIMIĆ

iznenada umrla dne 19. XII 1964. u 59. godini života. Sprovod će se održati u utorak 22. XII 1964. u 14 h na Mirogoju.

Đuro, brat
zaova Zora, unučad
zetovi i snahe, nećaci
i ostala tugujuća rodbina

Bono, suprug
Mira, Đurđica i Smiljka,
kćeri
Miodrag i Boris, sinovi

S dubokom tugom i boli javljamo znancima i prijateljima da je moj neprežaljeni suprug VINKO AZIĆ tragično preminuo 1. XII 1964. godine u Subotici, gdje je i pokopan.

Ožalošćena supruga Ivanka Azić (Cica).

2721

Javljamo svim našim prijateljima i znancima da ćemo našu dragu ELSU FUCHS dana 20. XII 1964. otpratiti na vječni počinak u 15 sati na groblju u Stenjevcu.

Tugujuća sestra Lila Herzmansky i šogor Ing. E. Herzmansky Podsjed

2733

Svečana predstava u povodu Dana JNA (za uzvanike). U definitivnoj redakciji teksta kaže se da kult ličnosti nije ograničen samo na Sovjetski Savez. Izbačen je također i odlomak u kome se govori o problemima u SEV.

KONCERTI

U koncertnoj dvorani »Istra« u 19.45 sati koncert Simfonijskog orkestra i Zbora Radiotelevizije Zagreb pod ravnanjem Stjepana Suleka. Solisti: Samuel Ashkenazi, violina (Izrael) i Tomislav Neralić, bas. Na programu: Beethoven, Paganini, Sulek.

U Hrvatskom glazbenom zavodu u 20 sati — koncert Mješovitog zbora KUD željeznice »Vinko Jedut«. Koncert se daje u povodu 50-godišnjice smrti kompozitora Stevana Mokranjca.

KINEMATOGRAFI

»BALKAN«: talijanski film »Ljubav u Stockholmu« (16, 18.15, 20.30).

»BRATSTVO«: talijanski film

»KALNIK«: američki film »Do- stavljači« (16, 18, 20).

»KOSMAJ«: domaći film u kolu »Put oko sveta« (13, 17, 21). Španjolski film u kolu »Griješ ljubavi« (15, 19).

»KOZARA«: talijanski-francuski film u kolu »Normani« (16, 18, 20).

»LIKA«: domaći film »Pravo stanje stvari« (16, 18, 20).

»MOSOR«: domaći film »Pravo stanje stvari« (16, 18, 20).

»OPATIJA«: američki film u kolu »Avanture Toma i Jerryja« (16, 18, 20).

»PARTIZAN«: američki film u kolu »Dvije nedjelje u drugom gradu« (16, 18.15, 20.30).

»REMETINEC«: američki film u kolu »Jednooki Jack« (16, 18, 19).

»ROMANIJA«: zapadnonjemački film »Banda užasa« (16, 18, 20).

»SESVETE«: francuski film »Klopka za djevojke« (17, 19).

»SLOBODA«: talijanski film »Prokleta prevara« (16, 18, 20.15).

STUDENTSKI CENTAR: nje- mački film u kolu »Wine- tou«, II dio (16, 18, 20).

»TRIGLAV«: domaći film »Sreća u torbi« II dio »Ser- visne stanice« (16, 18, 20).

»ZAGREB«: američki film u kolu »Dvije nedjelje u drugom gradu« (16, 18.15, 20.30).

NARODNO SVEUČILIŠTE GRADA: domaći film »Sa- monikli« (16, 20).

»GEOGRAFSKO DRUŠTVO HRVATSKE«, Marulićev trg 19/II u 19.30 sati — Miroslav Sicić: »Geografski profil kroz središnji alpski prostor«, s kolum dijapozitivima.

NARODNO SVEUČILIŠTE GRADA, Kordunska 1, u 18.30 sati — Jevtušenko osvaja svijet. Priredba iz ciklusa »Izaberite svog najmilijeg pjesnika«. Sudjeluju slušaoci Akademije za kazališnu umjetnost. Režiser: B. Miholjević. Izbor muzike: D. Nikpalj.

ZDRAVSTVENO NARODNO SVEUČILIŠTE, Račkova 7, u 18.30 sati — zdravstveni film »Bolest ustiju«.

STUDENTSKI CENTAR — TRIBINA »5 MINUTA POSLIJE 8« (kabinet ABH) — Mladen Delić: »Jugoslavenski sport u 1964.«

U ponedjeljak, 21. XII u hitnim kirurškim slučajevima: Bolnica »Dr. J. Kajfeš«. U hitnim internim slučajevima: Bolnica »Dr. M. Stojanović«.

Dežurstvo dječjih odjela u hitnim slučajevima: Dječja bolnica Klaićeva.

LJEKARNE U ponedjeljak 21. XII: Centralna ljekarna, Trg Republike 3. Ljekarne: Ulica proleterskih brigada 60, Rade Končana 232 i Maksimirska 81.

Uhapšen general Enrico Rauch

BUENOS AIRES, 20. prosinca (AFP) — Argentinska vlada naredila je da se uhapsi penzionirani general Enrico Rauch, ministar unutarnjih poslova u privremenoj argentinskoj vladi koja je u ožujku 1962. smijenila kabinet bivšeg predsjednika Frondizija. General Rauch je optužen za pobunu poslije otvorenog pisma koje je nedavno uputio listovima, novinskim agencijama i većem broju viših oficira i u kome napada vladinu politiku, naročito u vojnim pitanjima.

Smatra se da je ovaj slučaj stavio vladu predsjednika Illi- je prvi put u težak položaj pošto je riječ o čisto vojnoj aferi.

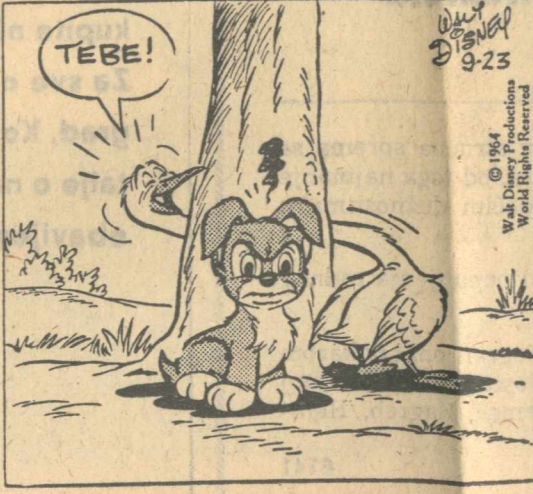
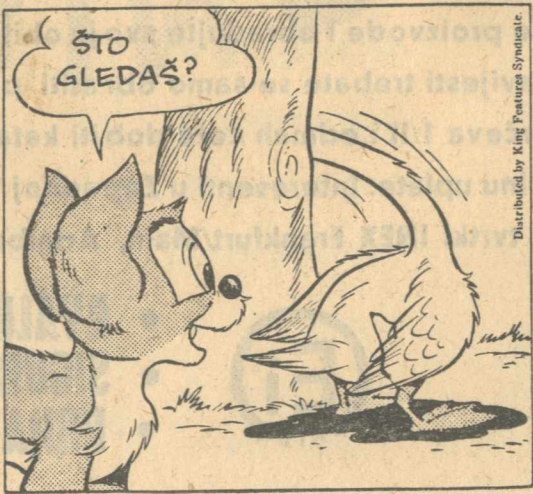
U svom pismu, bivši ministar naročito kritizira metode glavnog komandanta argentinske armije generala Juana Carlosa Onganija, posebno njegove odluke o unapređe-

nju nekih vojnih šefova i smjenjivanju oficira.

Poslije objavljivanja ovog pisma vojne vlasti naredile su da se general Rauch uhapsi zbog pobune, što povlači njegovo izvođenje pred ratni savjet. Međutim, Rauchu će vjerojatno biti suđeno u odsustvu pošto je on, da bi izbjegao »hapšenje, napustio Buenos Aires. Pretpostavlja se da je Rauch sklonio u provinciju Santa Fe, oko 400 km daleko od Buenos Airesa.

WALT DISNEY

ŠVRČA

Prevladavat će oblačno vrijeme s mjestimičnom kišom a u unutrašnjosti mjestimice i sa snijegom. Na sjevernom i srednjem Jadranu bura. Temperature će još nešto pasti.

Područje niskog tlaka na Mediteranu slabi ali i dalje uzrokuje oborine u jugoistočnoj Evropi.

U Vojvodini, Makedoniji i mjestimice u Srbiji bilo je u nedjelju jutro malo do umjereno a u svim ostalim predjelima potpuno oblačno vrijeme s mjestimičnom kišom. Na južnom Jadranu i u Crnoj Gori bilo je mjestimice i grmljavina. Na sjevernom Jadranu puhala je bura a na srednjem i južnom jugo.

Minimalne temperature izmjerene u nedjelju jutro bile su: Zavižan —4, Sljeme —2, Ljubljana i Gospić 0, Varaždin i Ogulin 2, Zagreb 3, Skoplje 4, Osijek 5, Sarajevo i Daruvar 6, Beograd, Rijeka i Senj 7, M. Lošinj i Dubrovnik 10, Zadar i Sibenik 11, Split 12 i Hvar 14° C.

U Zagrebu sunce izlazi u 7 sati i 17 minuta, a zalazi u 16 sati i 13 minuta.

Tisak štamparije »Vjesnik« Zagreb, Odranska ulica b. b. • Mjesečna pretplata za SFRJ 559 dinara za inozemstvo 1100 dinara • Broj žiro-računa pretplate kod Narodne banke 400-17-1-1151 • Telefonski broj PRETPLATA 515-555 • OGLASNI ODJEL Odranska b. b. tel. 515-555 • Primanje velikih i malih oglasa Masarykova 28. tel. 24-389 i 39-511 • CIJENE OGLASA: 1 strana nedjeljom i praznikom 560.000 din; 1 cm visine na stupcu nedjeljom i praznikom 2.000 din; 1 strana običnim danom 460.000 din; 1 cm visine na stupcu običnim danom 1.600 din; 1 cm visine na stupcu na prvoj stranici 4.500 dinara.